Katiba na Sheria
www.sheria.go.tz

Wizara ya Katiba na Sheria,
Mji wa Serikali, Mtumba,
S.L.P. 315,
40484 DODOMA.

Simu: +255 262 310 019 **Piga Bure:** 0800 004 004
Nukushi: +255 262 310 056 **Barua pepe:** km@sheria.go.tz

KIMEPIGWACHAPA NA MPIGACHAPA MKUU WA SERIKALI, DODOMA-TANZANIA

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA KATIBA NA SHERIA

HOTUBA YA MHESHIMIWA DKT. JUMA ZUBERI HOMERA (MB.), WAZIRI WA KATIBA NA SHERIA AKIWASILISHA BUNGENI MPANGO NA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA WIZARA KWA MWAKA WA FEDHA 2026/2027

DODOMA **APRILI, 2026**

HOTUBA YA MHESHIMIWA DKT. JUMA ZUBERI HOMERA (MB.), WAZIRI WA KATIBA NA SHERIA AKIWASILISHA BUNGENI MPANGO NA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA WIZARA KWA MWAKA WA FEDHA 2026/2027

YALIYOMO

A. UTANGULIZI 1
B. DIRA, DHIMA NA KAULI MBIU 12
C. MUUNDO NA MAJUKUMU YA WIZARA 13
D. MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA BAJETI YA WIZARA KWA MWAKA WA FEDHA 2025/2026 15
E. MWENENDO WA BAJETI NA FEDHA ZILIZOPOKELEWA NA WIZARA KWA MWAKA
WA FEDHA 2025/2026 18
F. UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU KWA KUZINGATIA VIPAUMBELE 20
G. FURSA NA MIKAKATI................................... 102
H. MPANGO WA WIZARA KWA MWAKA 2026/2027... 106
I. SHUKRANI KWA WATENDAJI NA WADAU 129
J. MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA 2026/2027 135

ORODHA YA VIFUPISHO

AALCO	Asian-African Legal Consultant Organization (Shirika la Ushauri la Kisheria la Africa na Asia)
AI	Artificial Intelligence (Akili Unde)
AZAKI	Asasi za Kiraia
CCM	Chama Cha Mapinduzi
CIMS	Case Inventory Management System (Mfumo wa Kielektroniki wa Kukusanya, Kuhifadhi na Kutoa Taarifa ya Mienendo ya Mashauri)
GIZ	German Society for International Cooperation
GoTHOMIS	Government of Tanzania Health Operation Management Information System
ICC	International Criminal Court
ICSID	International Center for Settlement of Investments Disputes
ICTS	Information and Communication Technologies

IJA	Institute of Judicial Administration (Chuo cha Uongozi wa Mahakama)
JoT e-CMS	Judiciary of Tanzania Electronic Case Management System (Mfumo wa Kielektroniki wa Mahakama wa Usimamizi wa Kesi)
LCIA	London Court of International Arbitration
LRMIS	Law Reform Management Information System
LST	Law School of Tanzania (Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo)
Mb	Mbunge
MSLAC	Mama Samia Legal Aid Campaign
MU	Mzumbe University
NCC	National Construction Council
NECTA	National Examination Council of Tanzania
NeST	(Mfumo wa Kielektroniki wa Ununuzi wa Umma)
NIDA	National Identification Authority

OAGMIS	Office of Attorney General Management Information System
PCA	Permanent Court of Arbitration
RITA	Registration, Insolvency and Trusteeship Agency (Wakala wa Usajili, Ufilisi na Udhamini)
TAKUKURU	Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa
TAMISEMI	Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa
TAnzLII	Tanzania Legal Information System (tovuti ya Serikali ya Tanzania Inayochapisha Maamuzi, Sheria na Kanuni Bure Mtandaoni)
TAWLA	Tanzania Women's Lawyers Assosiation (Chama cha Wanasheria Wanawake Tanzania)
TBC	Tanzania Broadcasting Corporation
TEHAMA	Teknolojia ya Habari na Mawasiliano
TET	Taasisi ya Elimu Tanzania

THBUB	Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora
TIAC	Tanzania International Arbitration Center
TLS	Tanganyika Law Society
TTS	Transcription and Translation System (Mfumo wa Unukuzi na Tafsiri)
TV	Television
UDOM	University of Dodoma
UDSM	University of Dar es Salaam
UNGPs – BHR	United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights
UPR	Universal Periodic Review (Mfumo wa Umoja wa Mataifa wa Haki za Binadamu wa Mapitio Katika Kipindi Maalum)
VETA	Vocational Education Training Authority (Mamlaka ya Elimu na Mafunzo ya Ufundi Stadi)
WB	World Bank (Benki ya Dunia)

A. UTANGULIZI

1. ***Mheshimiwa Spika,*** kutokana na taarifa zilizowasilishwa leo katika Bunge lako tukufu na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria pamoja na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti zilizochambua Bajeti ya Wizara ya Katiba na Sheria pamoja na Mfuko wa Mahakama, ninaomba kutoa hoja kwamba Bunge lako sasa likubali kupokea, kujadili na kupitisha taarifa ya utekelezaji wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2025/2026; pamoja na kujadili na kupitisha Mpango na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Katiba na Sheria, Taasisi zake pamoja na Mahakama ya Tanzania kwa Mwaka wa Fedha 2026/2027.

2. ***Mheshimiwa Spika,*** awali ya yote, ninamshukuru Mwenyezi Mungu mwingi wa rehema kwa kuniruzuku uhai na afya njema iliyoniwezesha kusimama hapa leo katika Bunge lako kuwasilisha Mpango na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Katiba na Sheria pamoja na Mahakama ya Tanzania kwa Mwaka wa Fedha 2026/2027.

3. ***Mheshimiwa Spika***, kwa heshima na taadhima ninaomba kutumia fursa hii kumshukuru Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, kwa

kuniamini na kuniteua kuwa Waziri wa Katiba na Sheria. Ninaahidi kuitumikia nafasi hii kwa uadilifu, uaminifu na unyenyekevu kwa maslahi mapana ya Taifa letu. Ninamuomba Mwenyezi Mungu anijalie hekima, busara na ujasiri ili niweze kutimiza wajibu huu.

Salamu za Pole

4. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa masikitiko makubwa ninatoa pole kwako na Bunge lako kwa kuondokewa na Wabunge wenzetu waliotangulia mbele ya haki ambao ni Mheshimiwa William Vangimembe Lukuvi aliyekuwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge, Uratibu na Wenye Ulemavu) na Mbunge wa Jimbo la Isimani; Mheshimiwa Jenista Joakim Mhagama aliyekuwa Mbunge wa Jimbo la Peramiho; na Mheshimiwa Halima Idd Nassor aliyekuwa Mbunge wa Viti Maalum na mwakilishi wa wafanyakazi kutoka Vyama vya Wafanyakazi Tanzania Bara. Aidha, katika Sekta ya Sheria pia tumeondokewa na Mheshimiwa Julie Catherine Manning aliyekuwa mwanamke wa kwanza Tanzania kusoma Shahada ya Sheria na aliyewahi kuhudumu katika nafasi ya Waziri wa Sheria akiwa ni Mwanamke wa kwanza kushika wadhifa huo. Vilevile, aliweka rekodi ya kuwa mwanamke wa kwanza kushika wadhifa wa Jaji wa Mahakama Kuu katika Afrika Mashariki na Kati.

5. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha hivi karibuni, wapo Watanzania wenzetu waliopatwa na maafa yaliyotokana na mafuriko katika mikoa mbalimbali. Baadhi ya Mikoa hiyo ni Dodoma, Arusha, Mwanza, Mbeya, Iringa, Singida, Shinyanga, Lindi, Manyara, Pwani, Ruvuma, Kigoma, Tanga, Dar es Saalam, Kilimanjaro na Morogoro. Nitumie fursa hii kuwapa pole Watanzania wote waliopoteza ndugu, jamaa, marafiki na mali zao kutokana na maafa hayo. Aidha, ninatoa pole kwa waathirika na manusura wa matukio yote yaliyotokea nchini katika kipindi cha mwaka wa fedha 2025/2026 zikiwemo ajali mbalimbali za vyombo vya barabarani na kwenye maji. Ninawaombea majeruhi wote uponyaji wa haraka na marehemu wote wapate pumziko la amani, AMINA.

Pongezi

6. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa heshima na taadhima ninapenda kumpongeza Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuchaguliwa na Watanzania ili kuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, hatua inayoonesha imani waliyonayo kwake. Aidha, nimpongeze kwa uongozi wake mahiri, thabiti na wenye maono ya mbali uliowezesha mafanikio katika sekta mbalimbali hususan Sekta ya Sheria,

kwa kuweka mifumo thabiti ya kisera, kisheria na kitaasisi ambayo imewezesha kuimarika kwa utoaji na upatikanaji haki, huduma za msaada wa kisheria na utawala bora. Ninaomba tuendelee kumuombea Rais wetu kwa Mwenyezi Mungu mwingi wa rehema amjalie afya njema, hekima na busara katika kuendelea kuliongoza Taifa letu.

7. ***Mheshimiwa Spika,*** nitumie fursa hii kumpongeza Mheshimiwa Balozi Dkt. Emmanuel John Nchimbi kwa kuaminiwa na kuchaguliwa kuwa Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, pamoja na Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi kwa kuchaguliwa tena kuwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Uongozi na maelekezo yao thabiti yataimarisha zaidi utekelezaji wa majukumu ya Sekta ya Sheria kuwa kichocheo cha maendeleo ya Taifa kwa ujumla.

8. ***Mheshimiwa Spika,*** ninampongeza Mheshimiwa Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba, Mbunge wa Iramba Magharibi, kwa kuteuliwa kuwa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Aidha, ninampongeza kwa hotuba yake iliyoweka msingi imara wa mwelekeo wa kisera kwa Taifa letu kwa Mwaka wa Fedha 2026/ 2027. Vilevile, ninampongeza kwa uongozi wake mahiri na hodari katika kusimamia shughuli za Serikali ndani na nje ya Bunge lako tukufu.

Sambamba na pongezi hizi, ninawapongeza Waheshimiwa Mawaziri wote waliotangulia kuwasilisha hotuba zao.

9. ***Mheshimiwa Spika,*** kipekee nikupongeze kwa kuchaguliwa na Bunge kuwa Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Aidha, nitumie fursa hii kumpongeza Mheshimiwa Daniel Baran Sillo (Mb.), kwa kuaminiwa na kuchaguliwa kuwa Naibu Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Kuaminiwa kwenu na Wabunge kunaonesha umahiri na uwezo mlionao wa kuliongoza Bunge letu katika kuwatumikia Watanzania. Vilevile, niwapongeze Mheshimiwa Deodatus Philip Mwanyika; Mheshimiwa Najma Murtaza Giga; na Mheshimiwa Cecilia Daniel Paresso kwa kuchaguliwa kuwa Wenyeviti wa Bunge.

10. ***Mheshimiwa Spika,*** nitumie fursa hii pia kumpongeza Mheshimiwa George Mcheche Masaju, kwa kuaminiwa na kuteuliwa na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kuwa Jaji Mkuu wa Mahakama ya Tanzania. Uteuzi wake unadhihirisha umahiri na uzoefu alionao katika Sekta ya Sheria kwa ujumla ikiwemo Mhimili wa Mahakama. Aidha, ninamshukuru sana Mhe. Hamza Saidi Johari (Mb.), Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa jinsi anavyonipa ushirikiano katika kutekeleza

majukumu ya Wizara pamoja na uratibu na usimamizi wa Sekta ya Sheria kwa ujumla.

11. ***Mheshimiwa Spika,*** ninaomba kutumia fursa hii kumpongeza Mheshimiwa Zainab Athuman Katimba (Mb.), kwa kuaminiwa na kuteuliwa na Mheshimiwa Rais kuwa Naibu Waziri wa Katiba na Sheria. Aidha, nitumie fursa hii kumpongeza Mheshimiwa Dkt. Damas Daniel Ndumbaro Mbunge wa Jimbo la Songea Mjini, kwa kuchaguliwa kuwa Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria, na Mheshimiwa Mashimba Mashauri Ndaki (Mb.) kuwa Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti. Kamati hizi zimefanya kazi kubwa ya kushauri na kuchambua Mpango na Bajeti ya Wizara ya Katiba na Sheria pamoja na Mfuko wa Mahakama kwa mwaka wa fedha 2026/2027. Hakika tunatambua na kuthamini mchango wa Kamati hizi katika kuhakikisha kuwa sekta ya sheria inabaki kuwa kiungo muhimu kwa maendeleo ya nchi yetu. Maoni na ushauri wao umekuwa ni msaada mkubwa kwa Wizara yangu katika kutekeleza majukumu yake ya kuwahudumia Watanzania. Napenda niwahakikishie kuwa Wizara yangu ina imani kubwa katika uongozi wao na itaendelea kuwapatia ushirikiano unaostahili.

Maono ya Mageuzi Katika Sekta ya Sheria

12. ***Mheshimiwa Spika,*** hotuba hii ninayoiwasilisha mbele ya Bunge lako imebeba ujumbe wa msingi kwa mustakabali wa Taifa letu. Ujumbe huo umeainisha masuala ya msingi katika Sekta ya Sheria nchini yatakayochangia katika kufikia matarajio yaliyoainishwa katika DIRA 2050. Kutokana na ujumbe huo, tunaamini kwamba hakuna maendeleo endelevu bila mfumo imara wa kisheria, hakuna uchumi shindani bila utawala wa sheria na pia hakuna Taifa lenye utulivu bila haki kwa wote. Kwa mantiki hiyo, Sekta ya Sheria siyo tu ni Mhimili wa utawala bora bali ni miundombinu isiyoonekana (*invisible infrastructure*) inayoshikilia misingi ya uchumi, uwekezaji na umoja wa kitaifa. Hivyo, mwelekeo wa Sekta ya Sheria ni kusimama katika nafasi ya kimkakati kama mlinzi mkuu wa utawala wa kikatiba, utawala wa sheria na haki, na kichocheo cha maendeleo ya uchumi wa Taifa katika kufikia malengo ya DIRA 2050.

13. ***Mheshimiwa Spika,*** hotuba ninayoiwasilisha haiainishi tu takwimu za kibajeti, inabainisha dira \yenye mfumo wa mageuzi ya Sekta ya Sheria nchini; mwelekeo wa kitaifa wa kujenga Serikali imara inayozingatia utawala wa sheria; na mkakati wa kuifanya Sekta ya Sheria kuwa Mhimili mkuu wa maendeleo ya uchumi wa

Taifa letu. Aidha, hotuba hii ni mwelekeo wa kimkakati wa Serikali ya Awamu ya Sita katika kuitumia na kuipa nafasi Sekta ya Sheria nchini ili ichangie kikamilifu kwenye ujenzi wa Taifa letu kwa maslahi mapana ya kizazi cha sasa na kijacho.

14. ***Mheshimiwa Spika,*** katika zama hizi za ushindani wa kimataifa na uchumi wa kisasa, nguvu ya Taifa haipimwi tena kwa rasilimali zake za asili pekee, bali inapimwa kwa uimara wa taasisi zake; ufanisi wa mifumo yake ya utoaji haki; na uwezo wake wa kusimamia sheria katika kuleta amani, utulivu, maendeleo ya kiuchumi na ustawi wa jamii hususan katika upatikanaji haki kwa wakati kwa watu wote. Kwa mantiki hiyo, Sekta ya Sheria inachukua nafasi mpya kabisa katika historia ya Taifa letu. Siyo tena kama msimamizi wa sheria pekee, bali kama injini ya uthabiti wa Taifa na kichocheo cha maendeleo ya uchumi katika kufikia malengo ya DIRA 2050.

15. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwelekeo mpya na mageuzi katika Sekta ya Sheria, ninaomba kutumia fursa hii kutoa shukrani za dhati na za kipekee kwa uongozi wa juu wa Taifa letu ambao umeendelea kuweka msingi imara wa mageuzi tunayoyazungumzia leo. Kwa namna ya kipekee kabisa, napenda kutoa

shukrani za dhati kwa Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa uongozi wake madhubuti, wenye dira, na wenye uelewa mpana wa nafasi ya sheria katika maendeleo ya Taifa letu. Mhe. Rais ameweka msingi wa mageuzi ya kweli ya kimfumo katika Sekta ya Sheria kama ilivyooneshwa kwa uwazi katika DIRA 2050.

16. ***Mheshimiwa Spika***, napenda kuanza kwa kusisitiza kwamba msingi mkuu wa DIRA 2050 ambao ni *Utawala, Amani, Usalama na Utulivu* si kauli ya mapambo ya sera, bali ni uamuzi wa kimkakati wa Taifa letu uliofanywa kwa ujasiri na Uongozi wa Juu wa nchi. Huu ni msingi unaobeba hatima ya Tanzania ya kesho tuitakayo; ni msingi unaotofautisha Taifa linalokua kwa bahati na Taifa linalojengwa kwa makusudi. Katika muktadha huu, bajeti ya mwaka 2026/2027 tunayoijadili leo siyo tu chombo cha kugawa rasilimali, bali ni nyenzo muhimu ya kutekeleza falsafa hii ya Taifa ya kuijenga Tanzania juu ya misingi isiyotetereka ya utawala wa sheria, amani endelevu, usalama wa uhakika na utulivu wa kudumu.

17. ***Mheshimiwa Spika,*** ni muhimu Bunge lako Tukufu litambue kuwa kwa mara ya kwanza katika historia ya maendeleo ya Taifa letu, Sekta ya Sheria imewekwa katikati ya mjadala wa uchumi wa Taifa. Hii ni hatua ya

kihistoria. Tumetoka katika mtazamo wa kuiona sekta hii kama mtumiaji wa rasilimali, na sasa tunaijenga kama kichocheo cha ukuaji wa uchumi, mlinzi wa uwekezaji, na nguzo ya kuaminika ya utulivu wa Taifa. Hakuna uchumi wa kisasa unaoweza kustawi bila uhakika wa sheria; hakuna mwekezaji anayeweza kuwekeza bila ulinzi wa haki; na hakuna maendeleo ya kweli bila mifumo ya haki inayofanya kazi kwa ufanisi na kwa haki.

18. ***Mheshimiwa Spika,*** msingi huu wa DIRA 2050 unatutaka tufanye mageuzi ya kina na ya kimfumo. Serikali itaendelea kuimarisha taasisi za utoaji haki, kuongeza upatikanaji wa huduma za kisheria kwa wananchi wote, na kuharakisha matumizi ya teknolojia katika mifumo ya sheria ili kuongeza uwazi, ufanisi na uwajibikaji. Aidha, tutaendelea kuimarisha na kusimamia mifumo mbadala ya Utatuzi wa Migogoro kwa Njia Mbadala (*Altenative Disputes Resolution - ADR*) ili kupunguza mzigo katika mahakama na kuharakisha haki kwa wananchi. Haya yote ni sehemu ya kujenga Taifa ambalo sheria si kikwazo, bali ni daraja la maendeleo.

19. ***Mheshimiwa Spika,*** tunapozungumzia Utawala, Amani, Usalama na Utulivu, tunazungumzia pia ujenzi wa imani ya wananchi kwa Taifa lao. Taifa lenye utulivu si lile lisilo na

changamoto, bali ni lile lenye mifumo imara ya kushughulikia changamoto hizo kwa haki na kwa wakati. Kupitia bajeti hii, Serikali inalenga kuimarisha mshikamano wa Taifa, kulinda haki za wananchi, na kuhakikisha kuwa kila Mtanzania anahisi uwepo wa dola inayomtambua, inayomlinda, na inayomhudumia kwa usawa.

20. ***Mheshimiwa Spika,*** ni muhimu pia kusisitiza kuwa msingi huu wa DIRA 2050 si jukumu la Serikali pekee. Ni wajibu wa pamoja unaohusisha Bunge lako Tukufu, Mahakama, Sekta Binafsi, Asasi za Kiraia, na Taasisi za Dini. Taifa lenye amani na utulivu hujengwa kwa misingi ya maadili, kuheshimu sheria, na uwajibikaji wa pamoja. Hivyo, utekelezaji wa msingi huu unahitaji mshikamano wa kitaifa, dhamira na malengo ya pamoja, na uongozi thabiti unaoongozwa na misingi ya haki na uadilifu.

21. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa kuwa Uongozi wa Juu wa Taifa tayari umefanya uamuzi huu wa kihistoria wa kuijenga Tanzania imara kupitia utawala wa sheria, sasa ni jukumu letu kuhakikisha kuwa uamuzi huu unatekelezwa kwa vitendo, kwa uthabiti na kwa matokeo yanayoonekana. Hivyo basi, naomba Bunge lako Tukufu liunge mkono bajeti hii siyo tu kama bajeti ya Wizara ya Katiba na Sheria, bali kama chombo cha Taifa cha kulinda na

kuimarisha msingi wake mkuu wa maendeleo. Kwa kufanya hivyo, tutakuwa tumeweka jiwe la msingi imara kuelekea Tanzania yenye amani ya kudumu, usalama wa uhakika, utawala bora na maendeleo jumuishi ifikapo mwaka 2050.

B. DIRA, DHIMA NA KAULI MBIU

22. ***Mheshimiwa Spika,*** Dira ya Wizara ya Katiba na Sheria ni "*Kuwa na Taifa linalozingatia haki, jumuishi na lenye ustahimilivu ambapo usawa, uadilifu na utawala wa sheria vinatawala kwa wote".* Dira hii inalenga kujenga Taifa lenye haki, amani, utulivu, ushirikishwaji, nguvu ya kukabiliana na changamoto, na Taifa linaloongozwa kwa misingi ya usawa, maadili, na sheria.

23. **Mheshimiwa Spika,** Dhima ya Wizara ni "Kuweka mifumo madhubuti ya Kikatiba na kisheria, kuendeleza upatikanaji wa haki, kulinda haki za binadamu, na kuhakikisha usimamizi endelevu wa rasilimali asilia kwa maendeleo ya kijamii na kiuchumi ya Tanzania". Dhima hii inaeleza jukumu kuu au kazi inayopaswa kufanywa ili kufikia maendeleo ya Taifa. Aidha, inalenga kujenga mfumo imara wa sheria na haki, kulinda haki za binadamu, na kutumia rasilimali vizuri ili kuleta maendeleo endelevu ya Taifa na kufikia Dira ya Wizara. Vilevile, Wizara ina Kauli mbiu ya "Haki, Usawa

na Utawala wa Sheria kwa Wote." Kauli mbiu hii inasisitiza jamii yenye haki, isiyo na ubaguzi, na inayoendeshwa kwa kufuata sheria.

C. MUUNDO NA MAJUKUMU YA WIZARA

24. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara ya Katiba na Sheria inajumuisha Mhimili wa Mahakama ya Tanzania, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali na Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria. Taasisi nyingine ni Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Tume ya Utumishi wa Mahakama, Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania, Wakala wa Usajili, Ufilisi na Udhamini (RITA), Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo na Chuo cha Uongozi wa Mahakama Lushoto.

25. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa mujibu wa Hati Idhini ambayo ilitolewa katika Gazeti la Serikali Na. 686 la tarehe 19 Desemba, 2025, Wizara ya Katiba na Sheria ilipewa usimamizi na uratibu wa majukumu yafuatayo: -

(i) Kutunga sera zinazohusu masuala ya sheria na kusimamia utekelezaji wake;

(ii) Kushughulikia masuala ya kikatiba;

(iii) Kusimamia mfumo wa haki na utoaji haki;

(iv) Uandishi wa sheria;

(v) Kuendesha mashtaka;

(vi) Kushughulikia uendeshaji wa mashauri ya madai na usuluhishi;

(vii) Usuluhishi wa migogoro ya kibiashara, sheria za kimataifa na mikataba;

(viii) Kuratibu masuala ya haki za binadamu na utoaji wa huduma ya msaada wa kisheria;

(ix) Kusimamia shughuli za ufilisi na udhamini;

(x) Kuratibu tathmini na maboresho ya sheria;

(xi) Kuratibu ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa sheria za utajiri na maliasilia za nchi;

(xii) Kushughulikia urejeshwaji wa wahalifu na masuala ya ushirikiano wa kimataifa kwenye makosa ya jinai;

(xiii) Utendaji na maendeleo ya rasilimali watu iliyo chini ya Wizara; na

(xiv) Kuratibu majukumu ya taasisi, mipango na miradi chini ya Wizara.

D. MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA BAJETI YA WIZARA KWA MWAKA WA FEDHA 2025/2026

26. ***Mheshimiwa Spika,*** utekelezaji wa Mpango na Bajeti ya Wizara kwa mwaka wa fedha 2025/2026 ulizingatia Dira na miongozo mbalimbali ya kitaifa na kimataifa ambayo ni pamoja na; Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Dunia (2030); Mpango wa Maendeleo wa Afrika (2063), Dira ya Maendeleo ya Taifa 2025, Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Miaka Mitano 2021/2022 - 2025/2026 na Mpango Elekezi wa Muda Mrefu 2011/2012 – 2025/2026. Hotuba hii pia imezingatia masuala ya Sekta ya Sheria kama yalivyoainishwa katika Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya mwaka 2020; Ahadi za Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania wakati akihutubia Bunge la 12; Maelekezo ya Viongozi Wakuu wa Serikali pamoja na Mipango Mikakati ya Wizara na Taasisi zake.

27. ***Mheshimiwa Spika***, katika bajeti ya mwaka 2025/2026, Wizara ilibainisha masuala ya kipaumbele kama ifuatavyo: -

(i) Kuimarisha huduma za msaada wa kisheria kwa watu wenye uhitaji;

(ii) Kushughulikia masuala ya kikatiba pamoja na kutoa elimu ya Katiba na Uraia kwa umma;

(iii) Kutekeleza mapendekezo ya Tume ya Kuangalia Jinsi ya Kuboresha Taasisi za Haki Jinai Nchini;

(iv) Kubainisha na kutatua migogoro ya kisheria kwa wananchi na wadau wengine;

(v) Kuimarisha mifumo ya utoaji haki ili haki ipatikane kwa wote na kwa wakati;

(vi) Kuboresha mfumo wa kitaifa na kuzingatia mifumo ya kikanda na kimataifa kuhusu haki za binadamu na utawala bora;

(vii) Kuimarisha ushirikiano wa kikanda na kimataifa katika masuala ya haki jinai na haki madai;

(viii) Kuwezesha matumizi ya lugha ya Kiswahili katika Sekta ya Sheria nchini;

(ix) Kuimarisha mifumo ya kisheria na kitaasisi katika Utatuzi wa Migogoro kwa Njia Mbadala;

(x) Kuimarisha usimamizi wa mikataba ya utajiri asili na maliasilia za nchi

ambazo Wizara, Idara na Taasisi za Serikali zimeingia na wawekezaji;

(xi) Kuimarisha usimamizi, ufuatiliaji na majadiliano ya mikataba;

(xii) Kuimarisha mfumo wa uandishi, ufasiri na urekebu wa sheria;

(xiii) Kuongeza uelewa kwa Watendaji wa Serikali na Wananchi kuhusu Sheria za Nchi;

(xiv) Kuimarisha utafiti, tathmini na mapitio ya sheria;

(xv) Kuendesha mashtaka ya jinai na kuimarisha shughuli za utenganishaji wa mashtaka na upelelezi;

(xvi) Kuimarisha uratibu, usimamizi na uwakilishi katika kuendesha mashauri ya madai na usuluhishi;

(xvii) Ujenzi na ukarabati wa miundombinu katika sekta ya sheria;

(xviii) Kusimamia na kuendeleza elimu na taaluma ya Sheria nchini;

(xix) Kuwezesha usajili wa matukio muhimu ya binadamu na kusimamia masuala ya ufilisi na udhamini;

(xx) Kuwezesha ajira, uteuzi, kuimarisha nidhamu na maadili ya watumishi wa Mahakama;

(xxi) Kuimarisha mifumo ya TEHAMA kwa ajili ya kuboresha huduma za kisheria nchini; na

(xxii) Kuendeleza rasilimali watu katika Sekta ya Sheria.

E. MWENENDO WA BAJETI NA FEDHA ZILIZOPOKELEWA NA WIZARA KWA MWAKA WA FEDHA 2025/2026

Makusanyo ya Maduhuli

28. ***Mheshimiwa Spika,*** katika Mwaka wa Fedha 2025/2026, Wizara, Mhimili wa Mahakama ipamoja na Taasisi zilizo chini ya Wizara ilipanga kukusanya maduhuli yenye jumla ya Shilingi **15,676,199,000.00** kutoka kwenye vyanzo mbalimbali vya mapato ambavyo ni pamoja na ada ya usajili wa Mashirika yanayotoa Huduma za Msaada wa Kisheria, ada za usajili wa Watatuzi wa Migogoro kwa Njia Mbadala, ada za kusajili mashauri, faini zinazotokana na mashauri mbalimbali ya Mahakama pamoja na pango la ofisi. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wizara na Taasisi zake imekusanya jumla ya Shilingi **5,322,561,848.37** sawa na asilimia **33.9** ya lengo la makusanyo ya maduhuli kwa mwaka 2025/2026 na asilimia **45.3** kwa lengo la kipindi cha miezi 9 kama ilivyoainishwa katika **Kiambatisho Na.1**.

Bajeti Iliyoidhinishwa

29. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka wa fedha 2025/2026, Wizara iliidhinishiwa jumla ya Shilingi **687,698,489,000.00** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida na Miradi ya Maendeleo. Kati ya fedha ya hizo, Shilingi **135,995,670,000.00** ni kwa ajili ya Mishahara ya Watumishi, Shilingi **389,464,032,000.00** ni kwa ajili ya Matumizi Mengineyo na Shilingi **162,238,787,000.00** ni kwa ajili ya utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo. Kati ya fedha za maendeleo Shilingi **79,671,467,000.00** ni fedha za ndani na Shilingi **82,567,320,000.00** ni fedha za nje (**Kiambatisho Na.2).**

Fedha Zilizopokelewa

30. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara imepokea jumla ya Shilingi **532,858,152,735.34** sawa na asilimia **77** ya Bajeti ya Shilingi **687,698,489,000** iliyoidhinishwa. Kati ya fedha hizo, Shilingi **105,309,573,726.22** ni kwa ajili ya Mishahara ya Watumishi, Shilingi **303,841,906,611.65** ni kwa ajili ya Matumizi Mengineyo na Shilingi **123,706,672,397.50** ni fedha kwa ajili ya utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo. Aidha, fedha za Miradi ya Maendeleo zinajumuisha Shilingi **79,085,746,157.50** fedha za ndani na Shilingi **44,620,926,240.00** fedha za nje. Muhtasari wa mchanganuo wa Bajeti iliyoidhinishwa na kiasi cha fedha kilichopokelewa na Wizara na Taasisi kwa

kipindi hicho zimeainishwa katika **Kiambatisho Na. 3a na 3b.**

F. UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU KWA KUZINGATIA VIPAUMBELE

31. ***Mheshimiwa Spika,*** utekelezaji wa mpango na bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2025/2026 umezingatia vipaumbele vilivyowekwa na Wizara kama ifuatavyo: -

(i) Kuimarisha Huduma za Msaada wa Kisheria kwa Watu Wenye Uhitaji

32. ***Mheshimiwa Spika,*** msaada wa kisheria ni nguzo muhimu katika kulinda haki za wananchi na kuhakikisha upatikanaji wa haki kwa wote, hususan kwa watu wasio na uwezo wa kumudu gharama za uwakilishi katika vyombo vya utoaji haki. Upatikanaji wa huduma hii umeendelea kupunguza ukosefu wa usawa mbele ya sheria, kuimarisha utawala wa sheria na kuongeza imani ya wananchi kwenye mifumo ya utoaji haki. Huduma za msaada wa kisheria, zimeendelea kutolewa kupitia afua mbalimbali ikiwemo kuimarisha ushirikiano baina ya Wizara na wadau mbalimbali wakiwemo watoa huduma za msaada wa kisheria, Taasisi zinazotoa elimu na mafunzo ya Sheria.

33. ***Mheshimiwa Spika;*** katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi 2026, jumla ya wananchi **7,462,387** (wanaume **3,611,286** na wanawake **3,851,101**) walifikiwa na kupatiwa huduma za msaada wa kisheria kupitia maonesho ya kitaifa na majukwaa mbalimbali ikiwemo Siku ya Wanawake Duniani, wiki ya vijana na wiki ya Utumishi wa Umma; Madawati ya Msaada wa Kisheria**;** Watoa Huduma za Msaada wa Kisheria; huduma za msaada wa kisheria magerezani; Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo; na Chuo cha Uongozi wa Mahakama Lushoto. Aidha, kupitia afua hizo, jumla ya migogoro **5,209** ilipokelewa ambapo kati ya hiyo, migogoro **2,545** ilihitimishwa na **2,664** inaendelea kufanyiwa kazi katika vyombo vya maamuzi. Tathmini ya migogoro iliyopokelewa inaonesha kuwa migogoro ya ardhi ni asilimia **32**; madai asilimia **15**; matunzo ya Watoto asilimia **14**; ndoo asilimia **13**; mirathi asilimia **8**; ukatili wa kijinsia asilimia **4**; jinai asilimia **3**; ajira **3**; na mengineyo asilimia **8**.

34. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara ilifanya ufuatiliaji wa utoaji wa huduma za msaada wa kisheria katika maeneo ya vizuizi kwenye mikoa minne (**4**) ya Mara, Mwanza, Shinyanga na Simiyu. Ufuatiliaji huo ulibainisha kuwa, kupitia utoaji wa huduma ya msaada wa kisheria, kati ya wafungwa na mahabusi **3,847** (wanaume **3,684**

na wanawake **163)** waliofikiwa katika magereza **18** katika mikoa tajwa, jumla ya wafungwa na mahabusi **1,377** (wafungwa **414** na mahabusi **953)** waliachiwa ndani ya kipindi cha miezi minne (**4**) kupitia huduma ya *parole* au kupatiwa adhabu mbadala nje ya gereza baada ya kukamilisha taratibu za kisheria. Pia, Wizara ilifanya ufuatiliaji katika magereza **40** yaliyopo mikoa ya Dodoma (**6**), Mara (**5**), Kigoma (**5**), Ruvuma (**6**), Mtwara (**5**), Lindi (**6**), na Pwani (**5**), Morogoro (**1**) na Singida (**1**). Tathmini hiyo ilibaini kupungua kwa msongamano wa mahabusi na wafungwa, kuimarika kwa matumizi ya adhabu mbadala kwa mujibu wa sheria, kuzingatiwa kwa haki za binadamu, pamoja na matumizi ya mifumo ya kidijitali kama Mahakama Mtandao na eCMS ambayo yamerahisisha usikilizaji wa mashauri na upatikanaji wa nyaraka kwa wakati.

35. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, jumla ya Wanasheria **544** wakiwemo Mawakili wa Serikali **373** na Mawakili wa Kujitegemea **171** walibainishwa katika ngazi za mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa katika mikoa yote **26** ya Tanzania Bara, ili kushiriki kikamilifu katika utoaji wa huduma za Msaada wa Kisheria. Kati yao, Mawakili **220** (Mawakili wa Serikali **49** na Mawakili wa Kujitegemea **171**) wamepatiwa mafunzo maalum kuhusu masuala ya huduma

za msaada wa kisheria na mbinu za utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala ili kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi.

36. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wasaidizi wa Kisheria **243** na Watoa Huduma za Msaada wa Kisheria **47** walisajiliwa na kufanya jumla ya Wasaidizi wa Kisheria kufikia **2,448** na Watoa Huduma za Msaada wa Kisheria kufikia **430.** Katika kipindi kama hiki mwaka 2024/2025 walisajiliwa Wasaidizi wa Kisheria **91** na Watoa Huduma za Msaada wa Kisheria **183** sawa na ongezeko la asilimia **6.2** kwa Wasaidizi wa Kisheria waliosajiliwa. Aidha, katika kipindi husika, jumla ya Wasaidizi wa Kisheria **404** (wanaume **247** na wanawake **157**) walipatiwa mafunzo kuhusu masuala ya kisheria na msaada wa kisheria ikilinganishwa na Wasaidizi wa Kisheria **216** waliopatiwa mafunzo katika kipindi kama hicho kwa mwaka wa fedha 2024/2025 sawa na ongezeko la **46.5%.** Ongezeko hili limetokana na kuimarika kwa mifumo ya upatikanaji haki ikiwemo ushirikishwaji wa wadau katika huduma za msaada wa kisheria.

37. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi 2026, Wizara imeandaa rasimu ya Sera ya Kitaifa ya Huduma za Msaada wa Kisheria pamoja na Mkakati wa Utekelezaji wa Sera hiyo. Aidha, Mpango Kazi

wa Kitaifa wa Msaada wa Kisheria wa miaka mitano (2026/2027–2030/2031) umeandaliwa. Vilevile, Wizara imeandaa miongozo minne (**4**) ambayo ni: Mwongozo wa Utoaji wa Huduma za Msaada wa Kisheria Maeneo ya Vizuizini; Mwongozo wa Kampeni ya Msaada wa Kisheria ya Mama Samia Awamu ya Pili; Mwongozo wa Utoaji wa Huduma za Msaada wa Kisheria; Mwongozo wa Matumizi ya Mawakili wa Serikali katika Utoaji wa Huduma za Msaada wa Kisheria; na Mwongozo wa Utendaji Kazi wa Mawakili wa Serikali na Maafisa Sheria katika Kutekeleza Majukumu ya Uwakili wa mwaka 2026 (GN. Na. 70/2026). Lengo la Sera, Miongozo na Mkakati huo ni kuweka misingi ya kuimarisha upatikanaji na uendelevu wa huduma za msaada wa kisheria ngazi ya kijamii. Pia, Wizara imeingia makubaliano na Chuo Kikuu cha Dodoma kuimarisha utoaji wa huduma za msaada wa kisheria kupitia kliniki za msaada wa kisheria na tafiti, pamoja na kushirikiana na *Legal Services Facility* (LSF) kuboresha huduma za wasaidizi wa kisheria ngazi ya jamii.

38. ***Mheshimiwa Spika,*** kufuatia mafanikio yaliyopatikana katika utekelezaji wa Kampeni ya Msaada wa Kisheria ya Mama Samia Awamu ya Kwanza, Wizara imekamilisha Mkakati wa Utekelezaji wa Awamu ya Pili (MSLAC II) utakaotekelezwa kwa kipindi cha miaka mitano

(2026/2027 - 2029/2030). Mkakati huu unalenga kuimarisha mafanikio yaliyopatikana na kushughulikia changamoto zilizojitokeza, kwa kuweka msisitizo katika kuyafikia maeneo na makundi yenye uhitaji mkubwa; kuboresha ubora na ufanisi wa huduma; pamoja na kuanzisha na kuimarisha mifumo madhubuti ya ufuatiliaji na tathmini, usimamizi wa mashauri na mifumo endelevu ya utoaji wa huduma za msaada wa kisheria katika ngazi zote za utawala na mnyororo wa upatikanaji haki.

(ii) Kushughulikia Masuala ya Kikatiba Pamoja na Kutoa Elimu ya Katiba na Uraia kwa Umma

39. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara inatambua kuwa msingi imara wa utawala bora, haki na maendeleo endelevu ya taifa letu unategemea uwepo wa mfumo madhubuti wa kikatiba unaoeleweka na kuheshimiwa na wananchi wote. Wananchi wanapofahamu misingi ya Katiba na Utawala bora, hujenga tabia ya kuheshimu sheria, taasisi za umma na viongozi waliopo madarakani. Hali hii hupunguza migogoro isiyo ya lazima na kuimarisha amani na utulivu wa nchi katika juhudi za kujenga taifa lenye misingi imara ya uzalendo.

40. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wizara imeendelea kuchukua hatua mahsusi kwa kutoa mafunzo ya elimu ya uraia na utawala bora kwa Wananchi **9,906** sawa na ongezeko la asilimia **94** ikilinganishwa na Wananchi **5,111** waliopatiwa mafunzo katika kipindi kama hicho mwaka wa fedha 2024/2025. Mafunzo hayo yalilenga kuwajengea uwezo Wananchi kuhusu uelewa wa haki na wajibu wao kwa kuzingatia Katiba na sheria za nchi.

41. ***Mheshimiwa Spika,*** kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara kwa kushirikiana na Taasisi ya Elimu Tanzania (TET) imechopeka (*insert*) maudhui ya Katiba na uraia katika mitaala ya shule za awali, msingi na sekondari kwa ajili ya kuendelea kufundishwa. Aidha, Wizara imeandaa Hati ya Makubaliano na Chuo Kikuu Mzumbe kwa lengo la kuandaa maudhui ya Katiba na maadili katika Mitaala ya Chuo hicho ili yaanze kufundishwa katika somo la Katiba na Maadili.

42. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2025/2026 Wizara kwa kushirikiana na Mamlaka ya Elimu na Mafunzo ya Ufundi Stadi-VETA imekamilisha uandaaji wa maudhui ya elimu ya Katiba na uraia yatakayofundishwa katika vyuo vya Mafunzo ya Ufundi Stadi katika somo la Stadi za Maisha. Aidha, Mwongozo wa kufundishia

elimu ya katiba na uraia na nyenzo za ufuatiliaji na tathmini vimeandaliwa. Vilevile, jumla ya wakufunzi **26** na walimu **80** kutoka katika Kanda zote tisa (**9**) za VETA wamepatiwa mafunzo. Somo hili limeanza kufundishwa rasmi Machi, 2026.

43. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuimarisha misingi ya utawala bora, demokrasia na utawala wa sheria ndani na nje ya mipaka ya nchi yetu, Wizara ilishiriki katika misheni za uangalizi wa chaguzi zinazoandaliwa na Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika - SADC. Aidha, Wizara ilishiriki katika chaguzi zilizofanyika katika visiwa vya Jamhuri ya Ushelisheli Septemba, 2025 na Jamhuri ya Malawi Oktoba, 2025. Ushiriki wa Wizara katika misheni hizi una nafasi ya kipekee katika kuendeleza na kulinda misingi ya kidemokrasia inayotambuliwa kimataifa.

(iii) Kutekeleza mapendekezo ya Tume ya Kuangalia Jinsi ya Kuboresha Taasisi za Haki Jinai Nchini

44. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuhakikisha kuwa mfumo wa Haki Jinai unaimarika Serikali imeendelea kutekeleza mapendekezo ya Tume ya Kuangalia Namna ya Kuboresha Taasisi za Haki Jinai Nchini. Maboresho hayo yamejikita

katika kuhakikisha kuwa mifumo ya kisheria, kimuundo na kitaasisi inaboreshwa ili Taasisi za Haki Jinai ziweze kutekeleza majukumu yaliyokasimiwa kwao kwa ufanisi na weledi na hivyo haki jinai kupatikana kwa wote na kwa wakati.

45. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi, 2026, Wizara imeandaa rasimu ya Sera ya Taifa ya Haki Jinai pamoja na Mkakati wa Utekelezaji wa Sera. Ni matarajio ya Serikali kuwa, Sera hiyo itatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna ya kufanyia kazi masuala ya haki jinai ili kuimarisha utawala bora na hivyo kufikia malengo ya Serikali yaliyomo kwenye mipango ya kitaifa na kimataifa ambayo Serikali imeridhia. Vilevile, Mwongozo wa Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa majukumu ya mfumo wa Taasisi za Haki Jinai nchini umeandaliwa. Lengo la mwongozo huu ni kuhakikisha kuwa Taasisi za Haki Jinai zinatekeleza majukumu yao kwa kufuata sheria, usawa na kwa wakati.

46. ***Mheshimiwa Spika,*** muundo wa Wizara umeboreshwa kwa kuanzisha Divisheni ya Ulinzi wa Watoa Taarifa za Uhalifu na Mashahidi. Lengo la kuanzishwa kwa divisheni hiyo ni kutoa ulinzi, motisha na kulipa fidia kwa watoa taarifa fiche za uhalifu na mashahidi ili kuwaongezea imani, kuimarisha usalama na

hivyo kuwezesha ushahidi kupatikana kwa wakati.

47. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka wa fedha 2025/2026, Serikali inajenga Mfumo Jumuishi wa TEHAMA wa Haki Jinai *(Criminal Justice Single Window System).* Ujenzi huo ni jitihada za kuhakikisha Mifumo ya TEHAMA inasomana kulingana na majukumu ya kila mdau wa Haki Jinai na hivyo kurahisisha utendaji wa majukumu na kuimarisha uwazi miongoni mwa Taasisi za Haki Jinai. Ujenzi wa Mfumo unaendelea na kazi hiyo inatarajiwa kukamilika ifikapo Julai, 2026.

48. ***Mheshimiwa Spika,*** Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora imefanya mapitio ya muundo wake na kuanzisha Kitengo kinachoshughulikia Taasisi za Haki Jinai kama ilivyopendekezwa na Tume ya Kuangalia Jinsi ya Kuboresha Taasisi za Haki Jinai Nchini. Kitengo hicho kimeanza kutekeleza majukumu yake ambapo katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi 2026 jumla ya malalamiko **69** yanayohusu ucheleweshwaji wa mashauri ya jinai, kunyimwa dhamana na matumizi mabaya ya madaraka yalipokelewa. Malalamiko hayo yanaendelea kufanyiwa kazi ili kuyahitimisha.

(iv) Kubainisha na Kutatua Migogoro ya Kisheria kwa Wananchi na Wadau Wengine

49. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara imejikita katika kuimarisha mifumo ya utoaji haki jinai na haki madai ili kuhakikisha haki inapatikana kwa wote na kwa wakati. Aidha, Serikali inatambua upatikanaji wa haki kwa usawa, uwazi na kwa wakati ni nguzo muhimu ya utawala bora, inayoleta amani na maendeleo endelevu ya Taifa.

50. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Wakala wa Usajili Ufilisi na Udhamini imeendelea kubainisha na kufanyia kazi migogoro ya kisheria inayotokana na usajili na usimamizi wa bodi za wadhamini na udhamini wa umma, mirathi, ufilisi na udhamini. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wakala ulipokea migogoro **32** ya bodi za wadhamini ambapo migogoro sita **(6)** ilitatuliwa kwa njia ya majadiliano na migogoro **26** ipo katika hatua mbalimbali za usuluhishi.

51. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara imepokea malalamiko **1,527** kupitia Kituo cha Huduma kwa Mteja ambapo kati ya hayo, malalamiko **1,322** sawa na asilimia **86.5** yamefanyiwa kazi na kuhitimishwa na malalamiko **205** yanaendelea kufanyiwa kazi katika hatua mbalimbali za

utatuzi. Katika kipindi kama hicho mwaka 2024/2025 yalipokelewa malalamiko **1,024** ambapo **584** yalihitimishwa sawa na asilimia **57**. Aidha, Wizara imeendelea kuboresha Kituo cha Huduma kwa Mteja ambapo imepita katika mikoa **14** ambayo ni Ruvuma, Njombe, Mbeya, Songwe, Rukwa, Katavi, Tabora, Geita, Bukoba, Kigoma, Mwanza, Mara, Simiyu na Dodoma kwa lengo la kuhamasisha kupitia vyombo vya habari ili wananchi wakifahamu na kukitumia kituo ipasavyo katika kuwasilisha malalamiko na changamoto mbalimbali za kisheria. Vilevile, Wizara imeanzisha programu maalum ya ***SEMA NA WAZIRI*** ambayo ilizinduliwa rasmi tarehe 17 Machi, 2026. Programu hii inalenga kutoa fursa kwa wananchi kupiga simu na kuhudumiwa moja kwa moja na Mheshimwa Waziri katika masuala mbali mbali ya kisheria, kuimarisha mawasiliano kati ya Serikali na wananchi pamoja na kurahisisha utatuzi wa changamoto.

52. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuhakikisha wananchi wanafanya shughuli zao za kijamii na kiuchumi kwa amani, Wizara kupitia Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora imeendelea kupokea na kufanyia kazi malalamiko yanayohusu uvunjwaji wa haki za binadamu na ukiukwaji wa misingi ya utawala bora. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Tume ilipokea malalamiko **143** na kuyafanyia kazi, malalamiko hayo yalihusu migogoro ya ardhi,

uchafuzi wa mazingira, ukamataji na mauwaji ya mifugo, fidia ya mali, kutolipwa mafao, kushushwa cheo kiuonevu, kubomolewa nyumba na matumizi mabaya ya Madaraka. Katika malalamiko hayo **96** yalifungwa na **47** yanaendelea kufanyiwa kazi, ikilinganishwa kwa kipindi kama hicho cha mwaka 2024/2025 malalamiko **113** yalipokelewa na **45** yalifungwa sawa na ongezeko la asilimia **53.12**.

(v) Kuimarisha Mifumo ya Utoaji Haki ili Haki Ipatikane kwa Wote na kwa Wakati

53. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara pamoja na Taasisi zake imeendelea kuimarisha mifumo ya utoaji haki kwa kufanya mageuzi ya kisheria, kimuundo na kiutendaji kwa lengo la kuhakikisha haki inapatikana kwa wote kwa usawa na kwa wakati. Jitihada hizi zinahusisha uboreshaji wa sheria, kuimarisha taasisi, pamoja na kuboresha utoaji wa huduma kwa kutumia mbinu na teknolojia za kisasa ili kuongeza ufanisi na uwajibikaji.

54. ***Mheshimiwa Spika,*** Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara imepokea maombi **63** ya nyongeza ya muda wa kufungua mashauri mahakamani ambapo maombi **49** yamehitimishwa na **14** yanaendelea kufanyiwa kazi. Aidha, maombi **36** ya kuwaachilia huru wahalifu wenye changamoto ya afya ya akili

yamepokelewa ambapo amri ya kuachiliwa huru kwa waalifu 36 ziliandaliwa na kutolewa. Vilevile, Wizara ilipokea maombi manne **(4)** ya kuwaachia huru wafungwa waliowekwa kizuizini chini ya uangalizi wa Rais kutokana na umri mdogo ambapo Amri za kuachilia huru wafungwa wawili zimetolewa na nyingine mbili **(2)** hazijatolewa kwa kuwa maombi hayo hayajakidhi vigezo vya kisheria.

55. ***Mheshimiwa Spika,*** suala la kuharakisha usikilizaji wa mashauri mahakamani ni moja ya vipaumbele muhimu vya Mahakama ya Tanzania katika kuhakikisha kuwa wananchi wote wanapata haki kwa wakati. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 kulikuwa na jumla ya mashauri **205,038** mahakamani; kati ya hayo **45,187** tulianza nayo mwaka 2024/2025 yaani yalikuwepo kabla ya tarehe 30 Juni, 2025 na mashauri **159,851** yalifunguliwa katika mwaka wa fedha 2025/2026. Kati ya mashauri **205,038** yaliyokuwepo, mashauri **166,553** yalisikilizwa na kuhitimishwa na mashauri **38,485** yanaendelea katika hatua mbalimbali. Aidha, mashauri yenye umri mrefu mahakamani ni **3,675**. Muda unaotafsiriwa kama ni umri mrefu kwa mashauri ni yale yanayozidi miaka miwili **(2)** kwa Mahakama ya Rufani na Mahakama Kuu; mwaka mmoja **(1)** kwa Mahakama za Hakimu Mkazi na Wilaya; na miezi sita **(6)** kwa Mahakama za Mwanzo.

Katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi 2026, kasi ya uondoshaji wa mashauri Mahakamani *(case clearance rate)* ni asilimia **104** ikilinganishwa na asilimia **105** katika kipindi kama hicho mwaka 2024/25. Uwezo wa umalizaji wa mashauri *(disposal rate)* ni asilimia **81** ikilinganishwa na asilimia **85** kwa kipindi kama hicho mwaka 2024/2025**.**

56. ***Mheshimiwa Spika,*** usikilizaji na umalizaji wa haraka wa mashauri yaliyopo mahakamani una mchango mkubwa kwa Taifa kiuchumi na kijamii. Mathalan, katika zoezi maalum la kusikiliza mashauri ya kiuchumi na kibiashara lililofanywa na Mahakama Oktoba na Novemba, 2025 lilifanikisha umalizaji wa mashauri **2,973.** Kuhitimishwa kwa mashauri hayo kuliwezesha kuachilia jumla ya shilingi **trilioni 13.1** zilizokuwa zimeshikiliwa na mashauri hayo kuingia kwenye mzunguko wa Uchumi.

57. ***Mheshimiwa Spika,*** ukaguzi na usimamizi wa shughuli za kimahakama katika ngazi ya Mahakama ya Hakimu Mkazi, Mahakama ya Wilaya na Mahakama ya Mwanzo kwa Kanda **20** za kimahakama umefanyika kwa asilimia **100** ikilinganishwa na Ukaguzi wa kipindi kama hiki kwa mwaka 2024/2025 uliofanyika kwa asilimia **99.7**. Matokeo ya ukaguzi huo, yamewezesha kuongeza kasi ya

umalizaji mashauri mahakamani kwa kuwa huambatana na ukaguzi wa jalada moja baada ya jingine. Vilevile, magereza **129** kati ya **130** yaliyopo yalikaguliwa, sawa na asilimia **98.8** ikilinganishwa na ukaguzi wa kipindi kama hiki katika mwaka 2024/2025 uliofanyika kwa asilimia **80.2.**

58. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2025/2026, Mahakama ya Tanzania imeendelea kushirikiana na wadau wake katika mnyororo wa haki jinai ili kuhakikisha mashauri yanamalizika kwa wakati. Tarehe 12 na 13 Machi 2026 Mahakama iliitisha kikao kazi cha pamoja kilichohusisha wadau kutoka Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa, Mamlaka ya Maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Chama cha Wanasheria Tanganyika, Idara ya Ustawi wa Jamii, Jeshi la Polisi, Jeshi la Magereza pamoja na Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya. Kupitia kikao hicho, wajumbe walijadili taarifa ya hali ya mashauri ya mlundikano hadi kufikia Desemba, 2025, hali ya mahabusi magerezani na mikakati ya kupunguza mlundikano pamoja na kuongeza matumizi ya TEHAMA kwenye usikilizaji wa rufaa na maombi. Kikao hiki kimesaidia kupata ufumbuzi wa pamoja wa changamoto mbalimbali, ikiwemo kuongeza kasi ya umalizaji wa

mashauri mahakamani, na kila mdau kutekeleza wajibu wake kwa wakati.

(vi) Kuboresha Mfumo wa Kitaifa na Kuzingatia Mifumo ya Kikanda na Kimataifa Kuhusu Haki za Binadamu na Utawala Bora

59. ***Mheshimiwa Spika***, Wizara ya Katiba na Sheria ina jukumu la kusimamia na kuratibu masuala ya haki za binadamu nchini, ikiwa ni pamoja na kufuatilia utekelezaji wa mikataba na itifaki za kikanda na kimataifa ambazo nchi imeridhia. Aidha, Wizara inaendelea kuimarisha mifumo ya kitaifa ya uwajibikaji, ikiwa ni pamoja na uratibu wa taarifa, ukusanyaji wa takwimu, ushahidi, na kuhakikisha kila taasisi inawajibika kikamilifu katika utekelezaji wa masuala ya haki za binadamu.

60. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2025/2026, Serikali imeandaa rasimu ya Taarifa ya Nchi ya Hali ya Haki za Binadamu ya Mzunguko wa Nne (**4**) wa Mfumo wa Mapitio ya Kipindi Maalum (UPR) ambayo inapima na kuonesha maendeleo ya nchi katika utekelezaji wa masuala ya haki za binadamu. Aidha, kwa mara ya kwanza Taasisi za Kidini (*Faith Based Organizations – FBOs*) zimeishirikisha Serikali katika maandalizi ya Taarifa yao Kivuli (*Shadow Report*) kuhusu masuala ya haki za binadamu. Taarifa hizo zitawasilishwa Umoja wa Mataifa

Julai, 2026. Aidha, Wizara imeandaa taarifa mbili (**2**) za utekelezaji wa Mkataba, ambayo ni mkataba wa Afrika wa Haki za Binadamu na Watu wa mwaka 1981 na Mkataba wa Umoja wa Mataifa wa Haki za Watu wenye Ulemavu wa mwaka 2006. Taarifa hizi zinabainisha uwazi na uwajibikaji wa Serikali, zinaongeza ufuatiliaji wa utekelezaji wa haki za binadamu na kuimarisha uwajibikaji wa Taifa katika jumuiya za kikanda na kimataifa. Taarifa hizi za utekelezaji wa mikataba na itifaki zipo katika hatua ya ukamilishaji na zinatarajiwa kuwasilishwa kwenye Kamati za Umoja wa Mataifa na Umoja wa Afrika zinazosimamia utekelezaji wa Mikataba Juni, 2026.

61. ***Mheshimiwa Spika,*** Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora (THBUB) imeandaa taarifa ya utekelezaji wa mapendekezo **187** yaliyotolewa kwa Tanzania katika mzunguko wa UPR wa mwaka 2021, kwa ajili ya kuonesha namna nchi ilivyotekeleza mapendekezo ili kulinganishwa na taarifa itakayotolewa na nchi katika mzunguko wa nne (**4)** wa UPR. Taarifa hiyo imewasilishwa Umoja wa Mataifa tarehe 10 Aprili 2026 kama taarifa kivuli (*shadow report*) kutoka Taasisi ya Kitaifa ya Haki za Binadamu (*National Human Rights Institution – NHRI*). Aidha, THBUB iliandaa taarifa ya utekelezaji wa mkataba wa Afrika wa Haki za Binadamu na Watu wa mwaka 1981 kwa kipindi cha miaka

miwili (**2**) (2023 -2025), taarifa hiyo iliwasilishwa Tume ya Afrika ya Haki za Binadamu na Watu Oktoba 2025. Taarifa hizi zinabainisha uwazi na uwajibikaji wa Serikali, zinaongeza ufuatiliaji wa utekelezaji wa masuala ya haki za binadamu na kuimarisha uwajibikaji wa Taifa katika Jumuiya za Kikanda na Kimataifa.

62. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara imeshiriki katika majukwaa mbalimbali ya haki za binadamu ikiwemo kikao cha **60** na **61** cha Baraza la Haki za Binadamu la Umoja wa Mataifa vilivyofanyika Geneva nchini Uswisi. Kikao cha **60** kilifanyika tarehe 08 Septemba hadi 08 Oktoba 2025 na kikao cha 61 kilichofanyika kuanzia Februari 23 hadi 31 Machi 2026. Vilevile, Wizara imeshiriki katika kikao cha **85** cha Kamisheni ya Afrika ya Haki za Binadamu na Watu kilichofanyika tarehe 21 hadi 30 Oktoba, 2025, katika mji wa Banjul, nchini Gambia. Ushiriki wa Tanzania katika vikao hivyo hutoa ushahidi wa hatua mbalimbali ambazo nchi imechukua katika kulinda, kukuza na kuheshimu haki za binadamu.

(vii) Kuimarisha Ushirikiano wa Kikanda na Kimataifa katika Masuala ya Haki Jinai na Haki Madai

63. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuimarisha ushirikiano wa kikanda na kimataifa katika masuala ya kisheria ikiwemo uhalifu unaovuka mipaka, kubadilishana wahalifu watoro, ushirikiano katika masuala ya kisheria *(Mutual Legal Assistance)* na kubadilishana uzoefu katika masuala mbalimbali ya kisheria, Wizara imeendelea kuchukua hatua mbalimbali.

64. ***Mheshimiwa Spika,*** Katika kuimarisha ushirikiano wa kikanda na kimataifa, Wizara na Taasisi zake imeshiriki katika mikutano mbalimbali yenye malengo mahsusi ya kuboresha mifumo ya haki jinai na haki madai. Baadhi ya mikutano na vikao hivyo ni: -

(a) Kikao cha kimataifa cha *United Nations Convention Against Corruption (UNCAC)* kilichofanyika kuanzia tarehe 1 hadi 5 Septemba, 2025 mjini Vienna nchini Austria. Kupitia kikao hicho, Tanzania ilipongezwa kwa kufanikiwa kuondolewa kwenye orodha ya nchi zinazoshukiwa kuwa na vitendo vya utakatishaji fedha haramu, ufadhili wa ugaidi na silaha za maangamizi *(Gray List Countries)*. Hatua hii ni ishara ya kuimarika kwa mifumo

ya kisheria na kitaasisi ya kudhibiti uhalifu wa kifedha;

(b) Kikao cha tatu cha mkutano wa kikanda kilichofanyika kuanzia tarehe 25 hadi 26 Novemba, 2025 mjini Nairobi nchini Kenya. Kupitia kikao hicho, nchi wanachama zilikubaliana kuunda Jumuiya ya Ulinzi wa Mashahidi barani Afrika itakayosimamia masuala yote ya ulinzi wa watoa taarifa na mashahidi na kuwa na ushirikiano wa kikanda . Aidha, taratibu za kusaini tamko rasmi la pamoja zinaendelea;

(c) Mkutano wa 11 wa Mawaziri wa Kamati Maalum ya Sheria na Haki ya Umoja wa Afrika uliofanyika Jijini Nairobi, Kenya tarehe 08-15 Desemba, 2025. Katika Mkutano huo jumla ya Sheria **12** zilipitishwa na kuwasilishwa katika Mkutano Mkuu wa 39 wa Wakuu wa Nchi na Serikali wa Umoja wa Afrika. Miongoni mwa Sheria hizo ni Sheria ya Kuanzanisha Taasisi ya Fedha Afrika, Sheria nane (8) zinazosimamia Soko Huru la Biashara Afrika. Aidha, zote 12 ziliridhiwa na Wakuu wa Nchi na Serikali ili zianze kutumika;

(d) Mkutano wa 63 wa *Asian Africa Legal Consultative Organisation (AALCO*) uliofanyika Kampala, Uganda kuanzia tarehe 8 hadi 12 Septemba, 2025. Kupitia ushiriki huo, Tanzania ilinufaika kwa kupata maarifa ya kimataifa katika kuboresha Sera na sheria za ndani, pamoja na kujengewa uwezo wa kitaalamu kwa washiriki;

(e) Kongamano la 9 la Tokyo kuhusu Maendeleo ya Afrika *(9th Tokyo International Conference on African Development - TICAD 9)*, nchini Japan kuanzia tarehe 18 hadi 23 Agosti, 2025. Kupitia kongamano hilo, Tanzania ilisaini Hati ya Ushirikiano (MoC) na Japani katika masuala ya Sheria;

(f) Kikao kazi cha wataalam kilichohusu kujifunza mbinu za kuandaa Mkataba Kifani wa Uwili wa Majadiliano ya Uwekezaji na Biashara. Kikao hicho kilichofanyika nchini India kuanzia tarehe 26 hadi 28 Agosti 2025, kwa lengo la kujifunza na kupata uzoefu kuhusu namna ya kuandaa mkataba kifani wa kuongoza majadiliano ya uwekezaji kati ya Tanzania na Nchi nyingine;

(g) Kikao cha Majadiliano ya Mkataba wa Kulinda na Kukuza Uwekezaji baina ya Tanzania na Canada kwa malengo ya kuingia mkataba mpya wa uwili kati ya Tanzania na Canada ili kuvutia uwekezaji wa kigeni. Kikao hicho kilifanyika tarehe 12 hadi 14 Novemba, 2025 nchini Canada; na

(h) Kongamano la Kikanda kuhusu Kuimarisha Mifumo ya Asili/Jadi ya Utatuzi wa Migogoro (*International Conference on Strengthening Traditional Dispute Resolution for Access to Justice*) kwa ajili ya Upatikanaji wa Haki Barani Afrika. Kongamano hili lilifanyika tarehe 25 – 26 Machi, 2026 Jijini Addis Ababa, Ethiopia. Aidha, Tanzania iliwasilisha namna ilivyo na mifumo ya kisheria ya ushughulikiwaji na utatuzi wa Migogoro kwa njia mbadala pamoja na kujifunza mifumo ya nchi nyingine ili kubadilishana uzoefu.

(viii) Kuwezesha Matumizi ya Lugha ya Kiswahili katika Sekta ya Sheria Nchini

65. ***Mheshimiwa* Spika,** katika kutekeleza programu ya kutumia lugha ya Kiswahili kwenye utoaji wa haki na kuwawezesha wananchi kuzielewa sheria za nchi, Wizara kupitia Ofisi

ya Mwandishi Mkuu wa Sheria imekamilisha kutafsiri sheria kuu **433** kwa lugha ya Kiswahili na kutangazwa rasmi kupitia Tangazo la Serikali Na. 659 la 2025. Sheria hizo pamoja na sheria **13** zilizotungwa katika lugha ya Kiswahili zinafanya jumla ya sheria zote **446** kuwa katika Kiswahili. Aidha, uzinduzi wa Juzuu za Toleo la Sheria zilizofanyiwa tafsiri unatarajiwa kufanywa mwezi Julai, 2026 na Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

66. ***Mheshimiwa* Spika,** katika kuwezesha utekelezaji wa sheria kuu zilizotafsiriwa katika lugha ya Kiswahili, Wizara kupitia Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria inaendelea na zoezi la tafsiri ya sheria ndogo, ambapo katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 jumla ya Sheria Ndogo **229** zimetafsiriwa kutoka lugha ya Kiingereza kwenda lugha ya Kiswahili ***(Kiambatisho Na. 4).***

(ix) Kuimarisha Mifumo Kisheria na Kitaasisi katika Utatuzi wa Migogoro kwa Njia Mbadala

67. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara inatambua na kuthamini nafasi ya njia mbadala za utatuzi wa migogoro katika kuimarisha upatikanaji wa haki kwa wakati, kupunguza gharama na kudumisha amani,

utulivu na mshikamano wa kijamii jambo linaloendana na maono ya Dira ya Maendeleo ya Taifa 2025. Katika mwelekeo huo, Wizara imeendelea kuchukua hatua thabiti za kuimarisha mifumo ya kisheria na kitaasisi ili kuhakikisha njia hizi zinakuwa jumuishi, zenye ufanisi na chachu ya maendeleo endelevu ya Taifa.

68. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara imepokea maombi **332** ya wataalam wa utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala. Kati ya maombi hayo, maombi **205** yameidhinishwa baada ya kukidhi vigezo vya jopo la ithibati ikilinganishwa na maombi **227** yaliyopokelewa na maombi **170** yaliyoidhinishwa katika kipindi kama hicho mwaka 2024/2025 sawa na ongezeko la asilimia **21** la maombi yaliyoidhinishwa**.** Hadi kufikia Machi, 2026 jumla ya watatuzi migogoro kwa njia mbadala **881** wamesajiliwa. Aidha, katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara imehuisha maombi **31** ya vyeti vya watoa huduma za utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala. Pia, wananchi **162** wamepatiwa elimu kuhusu utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala kupitia Maonesho ya Biashara ya Kimataifa ya Sabasaba. Aidha, jumla ya watoa huduma za utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala **881** wamepatiwa mafunzo wakiwemo Wasuluhishi (*Arbitrators*) **362**, Wapatanishi (*Mediators*), **286**,

Waendesha Maridhiano (*Reconcilators*) **101** na Waendesha Majadiliano (*Negotiators*) **132.**

69. ***Mheshimiwa Spika***, Wizara imeboresha muundo wake kwa kuanzisha Kitengo cha Utatuzi wa Migogoro kwa Njia Mbadala. Lengo la kuanzishwa kwa kitengo hicho ni kuimarisha upatikanaji haki kwa wananchi; kupunguza mlundikano wa kesi mahakamani; kuimarisha huduma za usuluhishi na upatanishi; na kuimarisha uratibu wa huduma za utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara imefanya ukaguzi wa watoa huduma za utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala, ambapo jumla ya wataalam **86** wa utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala pamoja na taasisi tano **(5)** zilikaguliwa. Ukaguzi huo ulibaini changamoto mbalimbali ikiwemo uelewa mdogo wa wananchi kuhusu fursa ya kutumia huduma za utatuzi migogoro kwa njia mbadala.

70. ***Mheshimiwa Spika;*** Wizara kupitia Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali imesimamia majadiliano ambayo yamesababisha kuhitimishwa kwa migogoro nje ya Mahakama. Katika kipindi cha kuanzia Julai 2025 hadi Machi 2026, jumla ya migogoro ya madai **143** yenye thamani ya Shilingi **2,828,720,740,317.35** imefanyiwa kazi. Kutokana na majadiliano kiasi Kilichodaiwa ni Shilingi **2,182,498,274,413.82,** hivyo, Serikali iliokoa

Shilingi **646,222,465,903.53.** Aidha, Katika kuimarisha utendaji kazi na kulinda maslahi ya Taifa, Ofisi imeweka mikakati ya kutoa mafunzo ya kisheria kwa Viongozi wa Umma. Jitihada hizi zinalenga kuzuia migogoro, kuokoa rasilimali za umma, na kujenga uwezo wa kisheria ndani ya Serikali.

71. ***Mheshimiwa Spika*;** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 jumla ya Wajumbe **344** wa Bodi za Usuluhishi wa Ndio katika Kata zote zilizopo katika Mamlaka za Serikali za Mitaa za Wilaya ya Karagwe, Halmashauri ya Wilaya ya Bukoba; na Halmashauri ya Manispaa ya Bukoba. Kati ya Wajumbe hao wanaume ni **205** na Wanawake ni **139**

72. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi kufikia tarehe 30 Juni 2025, Mahakama Kuu Kituo cha Usuluhishi ilikuwa na jumla ya Mashauri **37.** Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 mashauri **238** yamepokelewa na hivyo kufanya jumla ya mashauri kuwa **275**. Kati ya Mashauri hayo, mashauri **242** yamesuluhishwa na Mashauri **33** yanaendelea katika hatua mbalimbali za usuluhishi. Mashauri yanapomalizika kwa njia ya usuluhishi yana faida kubwa, ikiwepo kuokoa muda ambao wadaawa wangeendelea na shauri Mahakamani, pamoja na kupunguza mrundikano wa mashauri Mahakamani. Aidha,

upatanishi na usuluhishi unarudisha mahusiano yaliyopotea, na hivyo kuimarisha mahusiano katika jamii. Katika jitihada za kutoa elimu kuhusu masuala ya usuluhishi na upatanishi, tarehe 9 Aprili 2026 Wiki ya Usuluhishi ilizinduliwa jijini Dar es Salaam. Baada ya zunduzi huo, tarehe 13 hadi 17 Aprili 2026 Mahakama kwa kushirikiana na wadau iliendesha wiki ya usuluhishi katika mikoa yote nchini ambapo wananchi walipatiwa elimu, pamoja na huduma ya usuluhishi bila malipo.

(x) Kuimarisha Usimamizi wa Mikataba ya Utajiri Asili na Maliasilia za Nchi ambazo Wizara, Idara na Taasisi za Serikali Zimeingia na Wawekezaji

73. ***Mheshimiwa Spika,*** ulinzi na usimamizi wa utajiri asili na maliasilia za nchi ni wajibu wa kikatiba na msingi wa uhai wa uchumi wetu. Hivyo, Wizara imeendelea kutekeleza jukumu la kusimamia masuala ya utajiri asili na maliasilia za nchi kwa kuhakikisha kuwa rasilimali hizo zinalindwa na kutumiwa kwa namna ambayo inaleta maendeleo endelevu ya kiuchumi na kijamii.

74. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka wa fedha 2025/2026, Wizara ilipokea mikataba **140** ya uwekezaji katika sekta ya utajiri asili na maliasilia na kuifanyia mapitio ili kuhakiki

uzingatiwaji wa misingi ya sheria hizo. Hatua hii inalenga kuhakikisha kuwa mikataba hiyo inalinda maslahi ya Taifa na kuchangia ipasavyo katika kufikia maendeleo endelevu ya kiuchumi na kijamii. Aidha, Wizara iliwajengea uwezo wataalamu **72** kutoka Wizara za Kisekta, Idara, Taasisi na Wakala za Serikali zinazohusika na ulinzi na usimamizi wa maliasilia za Nchi ili kuimarisha uelewa wa pamoja katika usimamizi wa rasilimali hizo. Vilevile, viongozi na watendaji **244** wa Serikali walijengewa uwezo kuhusu faida na changamoto za mikataba ya kukuza na kulinda uwekezaji (BITs).

75. **Mheshimiwa Spika,** katika mwaka wa fedha 2025/2026 Wizara imeandaa Mwongozo wa Tathmini na Ufuatliaji wa Uzingatiwaji wa Misingi ya Sheria za Usimamizi wa Utajiri Asili na Maliasilia Nchi. Lengo la Mwongozo huo ni kufanya tathmini ya uzingatiwaji wa utekelezaji wa sera, Sheria na Kanuni za kisekta kwa kuhakikisha kuwa nchi inapata mapato stahiki yanayotokana na uwekezaji katika miradi ya utajiri asili na maliasilia, wananchi wanashirikishwa ipasavyo katika miradi ya uwekezaji na makampuni yanatekeleza wajibu wake kwa jamii. Pia, Wizara imeandaa Mwongozo wa Uendeshaji wa Kamati na Mabaraza ya Usimamizi wa Utajiri Asili na Maliasilia za Nchi kuanzia ngazi ya Taifa hadi Kijiji.

76. **Mheshimiwa Spika,** suala la ulinzi na usimamizi wa utajiri asili na maliasilia za nchi ni mtambuka na linahitaji uratibu jumuishi na uelewa wa pamoja miongoni mwa wadau. Kwa kutambua hilo, katika mwaka wa fedha 2025/2026 Wizara iliwajengea uwezo maafisa viungo kutoka Wizara Idara na Taasisi za Kisekta wapatao **250** katika masuala yanayohusu umuhimu wa kuzingatia misingi ya Sheria Sura 449 na 450 katika uwekezaji kwenye utajiri asili na maliasilia za za nchi'; Aidha, katika kipindi hicho Jumla ya wananchi **509** walipata elimu kuhusu maudhui ya Sheria Sura 449 na 450 na namna wanavyoweza kushikriki katika fursa zinazopatikana katika uwekezaji kwenye utajiri asili na maliasilia za nchi. Vilvile, katika kipindi hicho viongozi na watendaji **352** wa Serikali walijengewa uwezo kuhusu faida na changamoto za mikataba ya kukuza na kulinda uwekezaji (BITs) pamoja na mbinu mbalimbali za usimamizi wa rasilimali, kwa lengo la kukuza uzalendo na utaifa katika kulinda maslahi ya Taifa.

(xi) Kuimarisha Usimamizi, Ufuatiliaji na Majadiliano ya Mikataba

77. ***Mheshimiwa Spika;*** Wizara kupitia Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali ina jukumu la kuimarisha upekuzi, usimamizi, majadiliano na ufuatiliaji wa utekelezaji wa mikataba. Jukumu

hilo linalenga kuimarisha uthabiti katika utekelezaji wa mikataba hiyo; kulinda thamani ya fedha ili kuleta matokeo yanayokusudiwa; kupunguza na kudhibiti vihatarishi; na kutambua mapema uwezekano wa kuvunjika kwa mikataba isiyo na manufaa ambayo inaweza kuisababishia Serikali hasara.

78. ***Mheshimiwa Spika*;** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali ilifanya upekuzi wa Mikataba ya Kitaifa, Kikanda na Kimataifa **2,562** ikilinganishwa na Mikataba **2,311** iliyofanyiwa upekuzi katika kipindi kama hicho kwa mwaka 2024/2025 sawa na ongezeko la asilimia **10**. Upekuzi huo umeimarisha ulinzi wa maslahi ya Serikali, kupunguza hatari za hasara za kifedha, kuongeza uwajibikaji katika matumizi ya fedha za umma, na kuhakikisha miradi ya maendeleo inatekelezwa kwa kuzingatia sheria na mikataba yenye tija kwa wananchi. Vilevile, Ofisi ilikamilisha upekuzi wa Hati za Makubaliano (*Memoranda of Understanding*) **396** ikilinganishwa na hati **514** zilizofanyiwa upekuzi katika kipindi hicho kwa mwaka 2024/2025**.** Hatua hii imeimarisha diplomasia ya kisheria, kuhakikisha ushirikiano wa kimataifa unaleta manufaa ya kiuchumi na kijamii, na kupunguza vihatarishi vinavyoweza kujitokeza katika utekelezaji wa makubaliano hayo.

79. ***Mheshimiwa Spika,*** kati ya mikataba **2,562** iliyofanyiwa upekuzi, mikataba **443** ilithaminishwa katika sarafu mbalimbali ambapo, Mikataba **354** ilikuwa na thamani ya Shilingi **Trilioni 4.74**; Mikataba **72** ilikuwa na thamani ya Dola za Marekani **2,200,246,254.54** sawa na Shilingi **Trilioni 6.4**; Mikataba **13** ilikuwa na thamani ya Fedha ya Jumuiya ya Ulaya (Euro) **1,114,102,270.38** sawa na Shilingi **Trilioni 3.3** na Mikataba minne (**4**) ilikuwa na thamani ya fedha ya Pauni (GBP) **881,138,752.00** sawa na Shilingi **Trilioni 3.04**. Mikataba iliyofanyiwa upekuzi ilihusisha masuala ya ununuzi, ujenzi na ukarabati wa majengo, utoaji huduma za jamii kama vile ujenzi wa shule, hospitali na barabara.

80. ***Mheshimiwa Spika;*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara kupitia Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali imesimamia mikataba **2,821** iliyosainiwa kati ya Serikali na wadau mbalimbali. Aidha, Ofisi ilipokea maombi ya kuvunja mikataba saba **(7)** ambapo ilishauri mikataba mitano **(5)** ivunjwe kwa mujibu wa masharti ya mikataba husika na mikataba miwili **(2)** ilishauriwa isivunjwe badala yake utekelezaji uendelee kwa mujibu wa masharti ya mikataba. Hatua hii imesaidia mikataba kukamilika kwa wakati au kuhitimishwa salama kwa kufuata utaratibu wa kimkataba. Hivyo, kuokoa gharama ambazo

zingeweza kutokea kutokana na uvunjaji wa mikataba usiozingatia taratibu.

81. ***Mheshimiwa Spika;*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wizara kupitia Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali imesimamia majadiliano yaliyofanikisha kusainiwa kwa mikataba tisa (**9**) yenye jumla ya thamani ya Shilingi **7,476,011,507,615.00**. Aidha, Ofisi inaendelea kusimamia majadiliano ya Mikataba ya miradi ya kimkakati ikiwemo Mradi wa Uchakataji Gesi Asilia (LNG) na Mradi wa Makaa ya Mawe na Chuma wa Liganga na Mchuchuma ili kulinda maslahi ya umma.

82. ***Mheshimiwa* Spika;** katika kuimarisha misingi ya utawala bora na kufuata sheria, Wizara kupitia Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali ina jukumu la kutoa ushauri wa kisheria kwa Wizara, Idara Zinazojitegemea, Mashirika ya Umma, Mamlaka za Serikali, Wakala wa Serikali, Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Wananchi. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi 2026, Ofisi imetoa ushauri wa kisheria kwa maombi **1,243** yaliyopokelewa. Ushauri huu umeongeza uhalali wa maamuzi ya Serikali, kupunguza migogoro, kuimarisha utawala bora, na kusaidia taasisi za umma kutekeleza majukumu yao kwa kuzingatia sheria. Kati ya maombi **1,243**, maombi **207** yalitoka Serikali Kuu (Wizarani), maombi **386** yalitoka Taasisi za

Serikali, maombi **69** yalitoka kwenye Mashirika ya Umma, maombi **127** yalitoka Mamlaka za Serikali, maombi **130** Wakala wa Serikali, maombi **252** yalitoka Mamlaka za Serikali za Mtaa na maombi **72** yalitoka kwenye Makampuni.

(xii) Kuimarisha Mfumo wa Uandishi, Ufasiri na Urekebu wa Sheria

83. ***Mheshimiwa Spika;*** Wizara kupitia Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria imeendelea na majukumu yake ya kuandaa miswada ya sheria; kuandaa, kuhakiki na kusimamia uchapishaji wa sheria ndogo; kutafsiri na kurekebu sheria ili kuhakikisha zinaendana na wakati uliopo na zinaakisi sera na vipaumbele vya Serikali katika nyanja za kisiasa, kiuchumi, kijamii, kiutamaduni, kimazingira na kiteknolojia.

84. ***Mheshimiwa Spika***, katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara kupitia Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria imeandaa miswada ya sheria minne **(4).** Miswada hiyo ni Muswada wa Marekebisho ya Sheria mbalimbali zinazotumika katika Mfumo wa Haki Jinai wa Mwaka 2026, unaojumuisha marekebisho mbalimbali katika Sheria **16**; Muswada wa Marekebisho ya Sheria Mbalimbali wa Mwaka 2026, unaojumuisha marekebisho katika Sheria **19;** Muswada wa Sheria ya Ahueni za Biashara wa Mwaka 2026; na Muswada wa Sheria ya

Mikopo kwa Dhamana za Mali Zinazohamishika wa Mwaka 2026. Kati ya miswada hiyo, miwili **(2)** imesomwa kwa Mara ya Kwanza, ambayo ni Muswada wa Marekebisho ya Sheria Mbalimbali wa Mwaka 2026; na Muswada wa Sheria ya Mikopo kwa Dhamana za Mali Zinazohamishika wa Mwaka 2026.

85. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara kupitia Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria imeandaa, kuhakiki na kuchapisha jumla ya Sheria Ndogo **447**. Sheria hizo zinajumuisha Kanuni **107**, Notisi **145**, Amri **125**, *Sheria Ndogo* **62,** Hati saba (**7**) na Mwongozo mmoja (**1**) kama ilivyoainishwa katika ***Kiambatisho Na.5.***

86. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuhakikisha kuwa sheria zote za nchi zinaendana na wakati na kuwarahisisishia watumiaji katika kufanya rejea ya sheria husika hususan wakati wa utoaji wa haki na utekelezaji wa wajibu ikiwemo huduma za kimahakama na ukusanyaji mapato, Wizara kupitia Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria imekamilisha kutoa Toleo la Urekebu la Nyongeza la Mwaka 2025 ambalo limejumuisha sheria kuu **71** zilizorekebishwa (***Kiambatisho Na.6***). Aidha, sheria hizo zimetangazwa katika Gazeti la Serikali Na. 637A la 2025. Vilevile, Ofisi imefanya urekebu wa sheria ndogo **265**

kama zinavyoonekana katika ***Kiambatisho Na.7***.

87. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuhakikisha kuwa sheria zinakuwa bora, wazi, na zinazotekelezeka kwa ufanisi, Wizara kupitia Ofisi Mwandishi Mkuu wa Sheria imeandaa miongozo mbalimbali ya uandishi wa sheria ikiwa ni pamoja na Mwongozo wa Urekebu wa Sheria; Mwongozo wa Ufasiri wa Sheria; Toleo la Pili la Istilahi za Kisheria ambalo linajumuisha misamiati ya Kisekta; Mwongozo wa Uandishi wa Sheria Toleo la Pili la Mwaka 2025; Orodha ya Majina ya Sheria Kuu kwa lugha ya Kiswahili; na Mwongozo wa Uhakiki Ubora.

(xiii) Kuongeza Uelewa kwa Watendaji wa Serikali na Wananchi kuhusu Sheria za Nchi

88. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara pamoja na taasisi zake imeweka kipaumbele mahsusi katika kutoa uelewa kwa watendaji wa Serikali kuhusu huduma zinazotolewa kwa kuzingatia sheria, kanuni, taratibu na miongozo mbalimbali, ili kuhakikisha utekelezaji wa majukumu unazingatia misingi ya haki, uwajibikaji na weledi. Aidha, Wizara pamoja na taasisi zake imeendelea kuweka mkazo katika utoaji wa elimu kwa umma kuhusu huduma zinazotolewa kwa lengo la kuwajengea wananchi uelewa wa haki zao, wajibu wao pamoja na taratibu sahihi za

kufuata ili kupata huduma hizo. Elimu hii huchangia kwa kiasi kikubwa kupunguza migogoro, kuzuia ukiukwaji wa sheria na kuimarisha upatikanaji wa haki hivyo kuchochea maendeleo ya jamii yenye misingi ya utawala bora na amani.

89. ***Mheshimiwa Spika*;** Wizara kupitia Wakala wa Usajili Ufilisi na Udhamini imeendelea kutoa elimu kwa watendaji wa Serikali na wananchi kuhusu sheria zinazosimamia usajili wa matukio muhimu ya binadamu, ufilisi na udhamini. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wakala umetoa elimu ya usimamizi wa bodi za udhamini, udhamini wa umma na usajili wa ndoa za kimila kwa Watumishi **456** ambao wanahusika na utoaji wa huduma za Wakala ikiwemo Wakuu wa Wilaya **63**, Makatibu Tawala wa Wilaya **77**, Maafisa Tarafa **316** na viongozi wa dini **54** katika mikoa ya Singida, Morogoro, Iringa, Dodoma, Mbeya, Songwe, Rukwa, Katavi, Mtwara, Lindi, Ruvuma, Njombe, Tabora na Kigoma. Aidha, wajumbe wa bodi za wadhamini **585** wamepatiwa mafunzo ya usimamizi wa bodi za wadhamini kwa kuzingatia Sheria ya Usajili wa Wadhamini, Sura 318 pamoja na sheria zinazosimamia utakatishaji wa fedha katika mikoa husika. Vilevile, Wakala umetoa elimu ya usajili wa vizazi na vifo, ndoa, udhamini wa umma na mirathi kwa wananchi kupitia vipindi vya redio **560**, vipindi vya luninga **170**, maudhui **487** katika mitandao ya

kijamii, maudhui **74** katika blogu na maudhui **85** katika magazeti.

90. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara kupitia Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania, ilitoa elimu ya masuala ya kisheria katika Maonesho ya Kitaifa ya Sabasaba na Nanenane ambapo jumla ya wananchi **745,693** walifikiwa. Aidha, kupitia maonesho hayo jumla ya wadau **388** walitoa maoni na mapendekezo ya maboresho ya sheria mbalimbali. Vilevile, Tume iliandaa na kurusha vipindi vya luninga, redio na kusambaza vipeperushi **5,860** vinavyogusa maeneo **10** ya sheria (Sheria ya Kazi, Sheria ya Ardhi, Utambulisho wa Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania, Sheria ya Mazingira, Hakimiliki na Hakishiriki, Usuluhishi katika Mabaraza ya Kata, Ulinzi wa Watoa Taarifa na Mashahidi, Usafirishaji Haramu wa Binadamu, Uwakilishi katika Mahakama za Mwanzo na Sheria ya Ukomo wa muda).

91. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora imechukua hatua madhubuti katika kuongeza uelewa wa sheria na haki za binadamu na misingi ya utawala bora kwa watendaji wa Serikali na wananchi kwa ujumla. Lengo la elimu hiyo ni kujenga jamii inayotambua thamani ya utu, usawa na haki. Katika kipindi

cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 jumla ya vipindi **57** viliandaliwa na kurushwa kupitia vyombo vya habari ikiwemo runinga vipindi vitano **(5)** na redio vipindi **52** katika Mikoa **14** ya Tanzania bara na mitano **(5)** ya Zanzibar ambapo takribani wananchi **298,300** walipata elimu hiyo**,** ikilinganishwa na kipindi kama hicho kwa mwaka 2024/2025 takribani wananchi **64,550** walifikiwa.

92. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai 2025 hadi machi 2026 Wizara kupitia Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora imeendelea na utaratibu wa kutoa elimu kwa umma kwa njia mbalimbali, ikiwemo ya Jumbe Fupi *(Bulk SMS)* kupitia simu za mkononi ambapo jumbe moja inawafikia takribani wananchi **87,557.** Aidha jumla ya nakala **19,555** za vipeperushi zimesambazwa kwa Wananchi, klabu **25** za haki za binadamu zimeanzishwa katika shule za Msingi, Sekondari, Vyuo vya Kati na Vyuo Vikuu, na kufanya kuwa na jumla ya klabu **389**, ikilinganishwa na kipindi kama hicho kwa mwaka 2024/2025 kulikuwa na klabu **364**. Lengo la jitihada hizi ni kuongeza uelewa wa wananchi kuhusu sheria za nchi, kuimarika kwa utawala wa sheria, na kukuza ushiriki wa wananchi katika kulinda haki zao, jambo linaloonesha dhamira thabiti ya Serikali katika kujenga jamii yenye haki, uwazi na uwajibikaji.

93. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora ilitoa mafunzo kwa wadau **2,088** wakiwemo maafisa wa Jeshi la Polisi **827**, waandishi wa habari **354** na wananchi **907**. Mafunzo hayo yalitolewa katika mikoa **14** ya Tanzania bara na mitano **(5)** Zanzibar. Aidha, mafunzo yalilenga kuwajengea uelewa kuhusu wajibu na umuhimu wa kuheshimu haki za binadamu na misingi ya utawala bora.

94. ***Mheshimiwa Spika,*** Katika kipindi hicho, Wizara imetoa mafunzo kwa Maafisa Uchunguzi na Wapelelezi **50** kutoka katika mikoa saba (**7**) ambayo ni Dar es Salaam, Morogoro, Arusha, Mbeya, Dodoma, Mwanza na Songwe kuhusu umuhimu wa Ulinzi wa watoa taarifa na mashahidi kwa lengo la kuwajengea uwezo katika masuala ya uchunguzi na upelelezi ili waweze kutekeleza majukumu yao kwa weledi na ufanisi.

95. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi 2026, Wizara kupitia Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali imetoa mafunzo ya muda mfupi kwa Mawakili wa Serikali **596** kutoka katika Wizara, Mamlaka ya Serikali za Mitaa na taasisi mbalimbali kuhusu uendeshaji na usimamizi wa mashauri ya madai na usuluhishi. Lengo la mafunzo hayo,

ni kuwajengea uwezo Mawakili wa Serikali katika ngazi mbalimbali ili kupunguza matukio ya Serikali kushtakiwa pamoja na kuimarisha usimamizi wa mikataba na uendeshaji wa mashauri ya madai na usuluhishi.

(xiv) Kuimarisha Utafiti, Tathmini na Mapitio ya Sheria

96. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania imeendelea kutekeleza jukumu lake la msingi la kufanya mapitio, tathmini na utafiti wa sheria mbalimbali za Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa lengo la kuhakikisha sheria zinaendana na mahitaji ya wakati, mabadiliko ya kijamii, kiuchumi na kiteknolojia. Jitihada hizi zinalenga kujenga mfumo wa sheria unaochochea uwekezaji, unaolinda rasilimali za Taifa na kuimarisha utawala bora.

97. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wizara kupitia Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania imefanya Utafiti, Tathmini na Mapitio ya sheria mbalimbali ikiwemo; Utafiti wa Mfumo wa sheria zinazosimamia Biashara ya Hewa ya Ukaa; Matumizi ya Akili Unde; Usajili wa Mawakili Tanzania; na Mfumo wa Sheria za kupinga maamuzi ya kiutawala nchini. Aidha, imefanya Tathmini ya Sheria ya Mamlaka ya

Nchi katika Umiliki wa Mali na Rasilimali Asilia, Sura 449; Sheria ya Mapitio na Majadiliano kuhusu Masharti Hasi katika Mikataba ya Mali na Rasilimali Asilia, Sura 450 na Sheria ya Ugaidi, Sura 19. Vilevile, imefanya Mapitio ya Sheria ya Usuluhishi, Sura 15; Sheria ya Usalama na Afya Mahali pa Kazi, Sura 295; Sheria ya Bima za Vyombo vya Moto (Magari), Sura 169; na Sheria ya Bima, Sura 394. Hatua hizi zinalenga kujenga msingi imara wa maboresho ya sheria na pale inapobidi, kuandaa mapendekezo ya kutungwa kwa sheria mpya zitakazowezesha uwepo wa Mifumo ya Sheria inayokidhi mahitaji ya maendeleo ya sasa na ya baadaye pamoja na kubaini kiwango cha ufanisi wa utekelezaji wa Sheria husika.

(xv) Kuendesha Mashtaka ya Jinai na Kuimarisha Shughuli za Utenganishaji wa Mashtaka na Upelelezi

98. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Ofisi ya Taifa ya Mashtaka imeendelea kutekeleza jukumu la kuendesha kesi za jinai katika Mahakama za Wilaya, Hakimu Mkazi, kanda mbalimbali za Mahakama Kuu na kusikiliza rufaa na maombi katika ngazi ya Mahakama Kuu na Mahakama ya Rufani. Aidha, Wizara kupitia OTM imeendelea kutekeleza Mpango wa Kutenganisha Shughuli za Mashtaka na Upelelezi ili kuimarisha utawala wa sheria na

kuboresha utoaji wa haki jinai kwa wananchi kwa kuhakikisha kwamba upelelezi wa makosa ya jinai na uendeshaji wa mashtaka unafanywa na taasisi tofauti, huru na zinazowajibika. Lengo kuu ni kuimarisha utawala wa sheria, kujenga imani ya wananchi katika vyombo vya haki, kupunguza uwezekano wa ukiukwaji wa haki za binadamu, kuongeza ubora na weledi katika uendeshaji wa mashtaka na kupunguza msongamano wa mahabusi kwa kufungua mashauri ya jinai yenye ushahidi wa kutosha pekee.

99. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha kuanzia Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka iliendesha kesi za jinai **17,612** katika Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi nchini ikilinganishwa na kesi **22,813** zilizoendeshwa katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Katika kipindi hicho, kesi **14,522** sawa na asilimia **82** zilihitimishwa mahakamani ikilinganishwa na kesi **14,776** zilizohitimishwa katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Kati ya kesi zilizohitimishwa, **10,640** sawa na asilimia **73** zilihitimishwa kwa watuhumiwa kutiwa hatiani ikilinganishwa na kesi **10,438** sawa na asilimia **70.6** zilizohitimishwa katika kipindi kama hicho kwa mwaka 2024/2025. Aidha, Kesi **3,090** sawa na asilimia **17.5** zinaendelea mahakamani zikiwa katika hatua mbalimbali za usikilizwaji

ikilinganishwa na kesi **8,037** zilizokuwa zinaendelea mahakamani katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025.

100. ***Mheshimiwa Spika,*** katika Mahakama za Watoto, Ofisi iliendesha kesi **377** ikilinganishwa na kesi **555** zilizoendeshwa katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Kati ya kesi zilizoendeshwa, kesi **336** sawa na asilimia **89.1** zilihitimishwa mahakamani ikilinganishwa na kesi **401** zilizohitimishwa katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Kati ya kesi zilizohitimishwa, **280** sawa na asilimia **83.3** zilihitimishwa kwa watuhumiwa kutiwa hatiani ikilinganishwa na kesi **312** sawa na asilimia **77.8** zilizohitimishwa kipindi kama hicho mwaka 2024/2025 na kesi **41** sawa na asilimia **10.9** zipo katika hatua mbalimbali za usikilizwaji katika Mahakama za Watoto nchini ikilinganishwa na kesi **154** zilizokuwa zinaendelea katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025.

101. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka iliendesha kesi za jinai, na kusikiliza rufaa na maombi ya jinai katika kanda mbalimbali za Mahakama Kuu. Jumla ya kesi **2,491** ziliendeshwa katika Kanda za Mahakama Kuu ikilinganishwa na kesi **2,068** zilizoendeshwa katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Kati ya kesi zilizoendeshwa,

864 sawa na asilimia **34.7** zilihitimishwa ikilinganishwa na kesi **600** sawa na asilimia **65.3** zilizohitimishwa katika kipindi kilichopita na kesi **1,627** zinaendelea katika hatua mbalimbali za kusikilizwa mahakamani ikilinganishwa na kesi **1,468** zilizokuwa zinaendelea katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025.

102. ***Mheshimiwa Spika,*** jumla ya Kesi **194** ziliendeshwa katika ngazi ya Mahakama Kuu ya Tanzania, Divisheni ya Makosa ya Rushwa na Uhujumu Uchumi ikilinganishwa na kesi **71** zilizoendeshwa kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Kati ya kesi zilizoendeshwa, **34** sawa na asilimia **17.5** zilihitimishwa ikilinganishwa na kesi **40** zilizohitimishwa katika kipindi kama hicho mwaka 2024/2025 na kesi **160** sawa na asilimia **82.5** zinaendelea mahakamani ikilinganishwa na kesi **31** sawa na asilimia **77.5** zilizokuwa zinaendelea katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025.

103. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 jumla ya rufaa na maombi **389** ya Mkurugenzi wa Mashtaka yalisikilizwa ikilinganishwa na rufaa na maombi **288** yaliyosikilizwa katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Jumla ya rufaa na maombi **139** sawa na asilimia **35.7** yalisikilizwa na kutolewa maamuzi ikilinganishwa na rufaa na maombi **85** sawa na asilimia **29.5**

yaliyosilizwa katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Aidha, rufaa na maombi **250** sawa na asilimia **64.3** yanaendelea mahakamani katika hatua mbalimbali za usikilizwaji ikilinganishwa na **203** sawa na asilimia **70.5** yaliyokuwa yanaendelea katika kipindi kama hicho kwa mwaka 2024/2025.

104. ***Mheshimiwa Spika,*** jumla ya rufaa na maombi **2,773** dhidi ya Mkurugenzi wa Mashtaka yalisikilizwa katika Mahakama Kuu ikilinganishwa na rufaa na maombi **2,226** yaliyokuwepo katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Aidha, jumla ya rufaa na maombi **1,368** sawa na asilimia **49.3** yalitolewa maamuzi ikilinganishwa na Rufaa na maombi **1,187** sawa na asilimia **53.3** yaliyotolewa maamuzi katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025. Aidha, rufaa na maombi **1,405** sawa na asilimia **50.7** dhidi ya Mkurugenzi wa Mashtaka yanaendelea kusikilizwa mahakamani katika hatua mbalimbali za usikilizwaji ikilinganishwa na Rufaa na Maombi **1,039** sawa na asilimia **46.7** yaliyokuwa yanaendelea kusikilizwa katika kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025.

105. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Mahakama ya Rufani ilisikiliza jumla ya rufaa na maombi **1,280** ikilinganishwa na rufaa na maombi **1,654** ya kipindi kilichopita kwa mwaka

2024/2025. Kati ya rufaa na maombi yaliyosikilizwa, **108** sawa na asilimia **8.4** yalikuwa ya Mkurugenzi wa Mashtaka ikilinganishwa na rufaa na maombi **245** sawa na asilimia **14.8** yaliyosikilizwa katika kipindi kama hicho mwaka 2024/2025. Aidha, rufaa na maombi **1,172** sawa na asilimia **91.6** yalikuwa dhidi ya Mkurugenzi wa Mashtaka ikilinganishwa na rufaa na maombi **1,409** sawa na asilimia **85.2** dhidi ya Mkurugenzi wa Mashtaka katika kipindi kama hicho mwaka 2024/2025. Vilevile, rufaa na maombi **155** sawa na asilimia **12.1** yalisikilizwa na kuhitimishwa ikilinganishwa na rufaa na maombi **655** sawa na asilimia **39.6** yaliyosikilizwa na kuhitimishwa katika kipindi kama hiki mwaka 2024/2025 na rufaa na maombi **1,125** yanaendelea kusikilizwa katika vikao mbalimbali vya Mahakama ya Rufani nchini ikilinganishwa na rufaa na maombi **132** yaliyokuwa yanaendelea kusikilizwa katika kipindi kama hiki mwaka 2024/2025.

106. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Ofisi ya Taifa ya Mashtaka iliendelea na zoezi la utaifishaji wa mali zitokanazo na uhalifu mara baada ya kesi kuhitimishwa na Mahakama. Katika kipindi hiki, mali zilizotaifishwa ni pamoja na nyumba **10** na viwanja **16**, hati fungani zilizopo Benki kuu ya Tanzania zenye thamani ya Shilingi **490,000,000.00**, fedha taslimu Shilingi **8,543,350.00** na Dola za Marekani **1,800** sawa na Shilingi **4,626,000.00** Mali

hizi zilizopatikana kwa njia ya uhalifu (mazalia ya uhalifu) ama zilizotumika kutenda uhalifu zilitaifishwa kuwa mali za Serikali. Hatua hii ya utaifishaji inadhihirisha dhamira ya Serikali kwamba hakuna mwananchi atakayenufaika na mali zitokanazo na uhalifu. Hivyo, nitoe wito kwa wananchi kuzingatia Sheria na kuepuka kutenda uhalifu kwa kuwa uhalifu haulipi.

107. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Ofisi ya Taifa ya Mashtaka imeendelea kutekeleza wajibu wake wa kukagua magereza na vituo vya polisi. Lengo la ukaguzi huu ni kuainisha changamoto za kiutendaji na kiupelelezi na kutoa maelekezo stahiki ya kutatua changamoto hizo kwa mujibu wa sheria. Katika kipindi cha kuanzia Julai, 2025 hadi Machi, 2026, jumla ya Magereza **94** na Vituo vya Polisi **483** vilikaguliwa ambapo mahabusi **918** waliachiwa huru kutokana na sababu mbalimbali ikiwemo ushahidi hafifu. Hatua hii imesaidia kupunguza mlundikano wa mahabusi katika Vituo vya Polisi na Magereza nchini.

108. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka ilifanya ukaguzi wa mahabusi za watoto waliokinzana na sheria katika mikoa ya Arusha, Kilimanjaro, Tanga, Mbeya na Dar es salaam. Lengo lilikuwa kuangalia uzingatiaji na utekelezaji wa Sheria ya Mtoto, Sura 13 na

Miongozo ya Mkurugenzi wa Mashtaka. Katika ukaguzi huo, watoto **19** walikutwa katika mahabusu hizo wakituhumiwa na makosa mbalimbali yasiyokuwa na dhamana kama mauaji, madawa ya kulevya na unyang'anyi wa kutumia silaha. Kupitia ukaguzi huo, jumla ya majalada **59** yalifanyiwa mapitio. Kati ya hayo, Majalada **43** yaliandaliwa hati za mashtaka, Saba (**7**) yalirudishwa kwa upelelezi zaidi na majalada tisa (**9**) yalifungwa. Hii ilisaidia kuharakisha upelelezi na uendeshaji wa kesi hizo mahakamani. Aidha, Jumla ya mashauri **17** washtakiwa walitiwa hatiani, watatu (**3**) waliachiliwa huru na mashahuri **21** yanaendelea mahakamani katika hatua mbalimbali. Taarifa ya magereza na vituo vya polisi vilivyokaguliwa katika kipindi hiki ni kama inavyoonekana katika ***Kiambatisho Na.8.***

109. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, imeendelea kutenganisha huduma za mashtaka na upelelezi pamoja na kusogeza huduma za kimashtaka kwa wananchi katika ngazi za mikoa na wilaya. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Ofisi ilifungua Ofisi za Wilaya katika Wilaya **10** ambazo ni Kakonko (Kigoma), Liwale (Lindi), Mkinga (Tanga), Kibiti na Kisarawe (Pwani), Sikonge na Uyui (Tabora), Nyasa na Namtumbo (Ruvuma) na Mbogwe (Geita) na hivyo kuwa na jumla ya Ofisi za wilaya **118** kati

ya Wilaya **139** zilizopo nchini. Aidha, jumla ya Mawakili wa Serikali **78** wameajiriwa ili kukabiliana na upungufu wa watumishi katika ofisi za Mikoa na Wilaya.

(xvi) Kuimarisha Uratibu, Usimamizi na Uwakilishi katika Kuendesha Mashauri ya Madai na Usuluhishi

110. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali inaendelea kuiwakilisha Serikali katika kuratibu, kusimamia na kuendesha mashauri ya madai na usuluhishi yaliyopo na yatakayofunguliwa katika Mahakama na Mabaraza ya Usuluhishi ndani na nje ya nchi. Lengo la uwakilishi huo ni kulinda maslahi ya umma katika mashauri yanayofunguliwa na au dhidi ya Serikali ndani na nje ya nchi.

111. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi 2026, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali imeendesha jumla ya mashauri ya Madai **10,401,** ikilinganishwa na mashauri **9,013** yaliyoendeshwa katika kipindi cha Julai 2024 hadi Machi**, 2025** sawa na ongezeko la asilimia **15.4.** Kati ya mashauri hayo, **9,663** ni ya madai ya kitaifa, **34** ni ya madai ya kimataifa na **704** ni ya kikatiba na haki za binadamu. Katika kuendesha mashauri hayo, mashauri **641** yalihitimishwa. Kati ya mashauri yaliyohitimishwa, **536** ni ya madai ya

kitaifa na **105** ni ya kikatiba na haki za binadamu. Katika mashauri yaliyohitimishwa Ofisi imeshinda mashauri **565** sawa na asilimia **88.1** ya mashauri yaliyomalizika kwa kipindi husika na kuokoa Shilingi **316,280,153,699.70** ambazo Serikali ingelipa endapo ingeshindwa mashauri hayo. Kati ya fedha hizo, Shilingi **313,476,117,530.43** zimetokana na kuhitimishwa kwa mashauri **526** kwenye Mahakama na Shilingi **2,804,036,169.27** zimetokana na kuhitimishwa kwa mashauri **45** kwa njia ya majadiliano nje ya Mahakama.

112. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali imeendesha jumla ya mashauri **76** ya uchaguzi yakipinga matokeo ya uchaguzi mkuu uliofanyika Oktoba, 2025. Kati ya mashauri hayo **44** ni ya ubunge na **32** ni ya udiwani. Aidha, mashauri **33** yalifunguliwa Zanzibar na **43** Tanzania Bara. Mashauri **33** yaliyofunguliwa Zanzibar yapo katika hatua mbalimbali za usikilizwaji. Vilevile, kwa mashauri **43** yaliyofunguliwa Tanzania Bara, mashauri **39** yamemalizika na **4** yanaendelea (**2** Ubunge na **2** Udiwani). Kwa mashauri **39** yaliyomalizika, Serikali ilishinda mashauri yote. Mashauri **37** bado yanaendelea katika Mahakama mbalimbali Tanzania Bara na Zanzibar. Pia**,** mbali na mashauri ya uchaguzi yaliyofunguliwa moja kwa moja, jumla ya mashauri **13** ya

Mapitio ya Kimahakama yaliwasilishwa katika Mahakama mbalimbali, mashauri haya hayapingi uchaguzi wa Udiwani/Ubunge moja kwa moja bali yanatokana na Uchaguzi Mkuu.

113. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali imeendesha jumla ya mashauri ya usuluhishi **251** ikilinganishwa na mashauri **209** yaliyoendeshwa katika kipindi cha Julai **2024** hadi Machi, **2025** sawa na ongezeko la asilimia **20.1.** Kati ya mashauri hayo, **221** ni ya usuluhishi wa kitaifa na **30** ni ya usuluhishi wa kimataifa. Aidha, mashauri **18** yalihitimishwa yakiwemo **17** ya usuluhishi wa kitaifa na moja **(1)** la usuluhishi wa kimataifa. Vilevile, mashauri **17** ya usuluhishi wa kitaifa yaliyohitimishwa, matatu **(3)** yalihitimishwa kwenye Mabaraza ya Usuluhishi, mawili **(2)** kwa Msuluhishi binafsi na **12** kwenye Mahakama. Pia, shauri moja **(1)** la usuluhishi wa kimataifa lilihitimishwa kwa njia ya majadiliano nje ya Baraza la Usuluhishi. Kutokana na kumalizika kwa mashauri hayo, Serikali imeokoa Shilingi **6,813,014,544.27** na Dola za Marekani **418,172,414.13,** ambazo Serikali ingelipa endapo ingeshindwa mashauri hayo.

114. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali imeendelea kusimamia, kufuatilia na kupitia taratibu za uendeshaji wa

mashauri ya madai na usuluhishi ikiwemo kufanyia kazi notisi za siku **90** ambayo huipa Serikali nafasi ya kumaliza mgogoro bila kufika mahakamani. Ufuatiliaji huu wa mashauri unazingatia falsafa ya 4R ya Mheshimiwa. Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ikilenga zaidi mapatano nje ya Mahakama au mabaraza ya usuluhishi. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Ofisi imefanyia kazi notisi **765** za siku **90** zenye nia ya kuishtaki Serikali kwa kuwasiliana na taasisi husika pamoja na kufanya vikao vya majadiliano vikijumuisha wadaawa ili kufikia muafaka. Aidha, katika madai ambayo Serikali inautetezi na majadiliano ya awali yameshindikana Ofisi hutaarifu taasisi daiwa kuandaa utetezi iwapo mdai atawasilisha madai yake mahakamani baada ya muda wa notisi kuisha. Vilevile, Ofisi hufanya ufuatiliaji kuhakikisha kuwa kila shauri linalofunguliwa mahakamani kabla ya muda wa notisi kuisha linapingwa. Hatua hii imesaidia Serikali kuepuka kulipa gharama kubwa za mashauri, riba na faini ambazo zingeweza kutokea endapo Serikali ingeshindwa mashauri mahakamani. Kumaliza mashauri nje ya mahakama kumesaidia kuvutia wawekezaji kwa kuonyesha utayari wa serikali katika kutatua migogoro kwa njia ya mazungumzo na weledi.

(xvii) Ujenzi na Ukarabati wa Miundombinu katika Sekta ya Sheria

115. ***Mheshimiwa Spika,*** Serikali imeendelea kuwekeza katika kuimarisha miundombinu ya taasisi za utoaji haki, ili kusogeza huduma za haki karibu na wananchi, na kuboresha mazingira ya kazi kwa watumishi wa taasisi hizo. Katika mwaka 2025/26, Serikali imeendelea kutekeleza Mpango wa ujenzi na ukarabati wa majengo ya Mahakama, na ujenzi wa majengo ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali pamoja na Ofisi ya Taifa ya Mashtaka katika mikoa na wilaya mbalimbali.

116. ***Mheshimiwa Spika,*** Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, ujenzi wa majengo mbalimbali ya Mahakama unaendelea ukijumuisha vituo Jumuishi vya Utoaji Haki tisa **(9)**, katika mikoa ya Geita, Lindi, Katavi, Njombe, Simiyu, Ruvuma, Songwe, Singida na Kusini Pemba, ambapo baadhi ya majengo yamekamilika kwa asilimia **100**, na mengine yapo katika hatua za mwisho za ukamilishaji. Ujenzi wa majengo haya umewezesha kuanzishwa kwa masijala za Mahakama Kuu katika mikoa ya Njombe, Katavi, Singida, Lindi na Songwe ambapo hapo awali Wananchi walikuwa wanapata huduma za Mahakama Kuu kupitia mikoa jirani. Miradi mingine ya majengo ya Mahakama ni pamoja na kuendelea na, ujenzi wa Mahakama za Wilaya **18** na Mahakama za Mwanzo **71** katika mikoa mbalimbali. Vilevile, Mahakama inaendelea na ukarabati wa majengo

ya zamani ya Mahakama Kuu Dodoma, Mwanza, Dar es Salaam na Iringa, na Mahakama ya Hakimu Mkazi Kisutu. Hali halisi ya utekelezaji wa miundombinu ya Mahakama imeoneshwa katika ***Kiambatisho Na.9.***

117. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha kuanzia Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Ofisi ya Taifa ya Mashtaka imekamilisha ujenzi wa jengo la ofisi Makao Makuu - Dodoma na Ofisi tano **(5)** za mikoa ya kimashtaka ya Morogoro, Tanga, Njombe, Geita na Mbeya na hivyo kufikisha majengo ya Ofisi za mikoa ya kimashtaka **12** kati ya **30.** Kukamilika kwa ujenzi wa majengo haya kumesaidia kuboresha na kusogeza huduma zaidi kwa wananchi. Aidha, Ofisi inaendelea ujenzi wa majengo ya Ofisi za Mikoa na Wilaya katika mikoa nane (**8**) ya kimashtaka ya Kinondoni, Temeke, Simiyu, Lindi, Singida, Kigoma, Songwe na Kilimanjaro. Aidha, ujenzi wa majengo ya Ofisi za Wilaya sita (**6**) unaendelea katika Wilaya za Bahi, Manyoni, Hai, Kigamboni, Nzega na Mufindi. Hali ya ujenzi wa majengo haya ni kama ilivyobainishwa katika ***kiambatisho Na.9.***

118. ***Mheshimiwa Spika;*** Wizara kupitia Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali inaendelea na ujenzi wa Vituo Jumuishi vya Taasisi za Serikali Zinazotoa Huduma za Kisheria (*Government Legal Institutions Integrated Centers* - GLIICs). Vituo Jumuishi vinajumuisha kuwepo na jengo moja linalojumuisha Taasisi za Serikali zinazotoa Huduma za Kisheria ambazo ni Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka na Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali pamoja na wadau muhimu kulingana na mahitaji. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Ofisi inaendelea na utekelezaji wa mradi wa ujenzi wa majengo ya Vituo Jumuishi vya Taasisi za Serikali Zinazotoa Huduma za Kisheria katika mikoa ya Mwanza umefikia asilimia **75** na Arusha asilimia **50** (***Kiambatisho Na.9***).

(xviii) Kusimamia na Kuendeleza Elimu na Taaluma ya Sheria Nchini

119. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo *(The Law School of Tanzania - LST)* na Chuo cha Uongozi wa Mahakama Lushoto *(Institute of Judicial Administration - IJA)* imeendelea kutoa elimu ya taaluma ya Sheria nchini na mafunzo endelevu ya kimahakama kwa kushirikiana na wadau wa ndani na nje ya nchi kwa lengo la kuimarisha weledi, ufanisi na utoaji wa haki ili

kuandaa wataalamu wabobevu wenye weledi na maadili katika sekta ya Sheria.

120. **Mheshimiwa Spika,** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo Tanzania (The Law School of Tanzania – LST) iliendelea kutoa mafunzo ya uanasheria kwa vitendo kwa wanafunzi wa kundi (cohort) la **39** walipata matokeo, kundi la **40** walikuwa kwenye mafunzo ya uwandani na kundi la **41** walikuwa wakipata uzoefu kutoka kwa wataalamu darasani. Aidha, katika matokeo ya mitihani ya Septemba 2025 jumla ya watahiniwa **697** walifaulu kwenye vipengele vyote vya masomo na wengine kwenye baadhi ya vipengele vya masomo. Vilevile, katika kipindi tajwa, Taasisi ilisimamia utoaji wa mafunzo na mitihani kwa wanafunzi Wasaidizi wa Kisheria (Paralegals), katika ngazi ya cheti cha msingi cha Sheria kwa wasaidizi wa sheria ngazi ya nne *(NTA level 4)* na cheti cha elimu ya ufundi wa sheria kwa wasaidizi wa sheria ngazi ya tano *(NTA level 5).* Watahiniwa wote wa ngazi ya cheti cha msingi cha Sheria walifaulu mitihani na kutunukiwa Cheti cha Astashahada ya Usaidizi wa Kisheria. Pia, watahiniwa wote wa ngazi ya cheti cha elimu ya ufundi wa sheria kwa wasaidizi wa sheria ngazi ya tano walifaulu na kuruhusiwa kuendelea na mafunzo ya mwaka wa pili.

121. **Mheshimiwa Spika,** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo imeboresha mfumo wa Usimamizi wa Taarifa za Maktaba *Library Management Information System (LIBMIS)*, mfumo huo unawezesha wanafunzi na wadau mbalimbali kusoma vitabu na kupata huduma za maktaba kidijitali muda na mahali popote wanapokuwa. Mfumo huo utaongeza upatikanaji wa taarifa za kisheria kwa wakati, kuongeza ufanisi katika utoaji wa huduma za maktaba kwa njia ya kielektroniki na kuongeza ufanisi. Aidha, katika kipindi hicho jumla ya vitabu **212** viliingizwa kwenye Mfumo huo ambapo jumla ya wasomaji **15,634** kutoka makundi mbalimbali ya wanafunzi na wadau wengine walihudumiwa kupitia maktaba. Idadi hiyo imeongezeka kwa asilimia **50.6** kutoka wasomaji **10,381** katika kipindi kama hicho 2024/2025

122. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Chuo cha Uongozi wa Mahakama Lushoto imeendelea kutoa elimu ya Sheria katika ngazi ya Astashahada na Stashahada ya Sheria kwa lengo la kuandaa wataalamu wenye weledi na maadili katika masuala ya sheria na Utawala wa Haki. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Chuo kimesajili jumla ya wanafunzi **822** sawa na asilimia **82.2** ya lengo la Udahili wa wanafunzi **1,000.** Aidha, katika kipindi hicho jumla ya wanafunzi **815** walihitimu

mafunzo ya ngazi ya Astahashada na Stashahada ya Sheria ukilinganisha na wahitimu **766** waliohitimu katika mwaka **2024/2025** ambayo ni sawa na ongezeko la asilimia **6.4.**

123. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Chuo cha Uongozi wa Mahakama Lushoto imeendelea Kusimamia, kuratibu na kuendeleza elimu na taaluma ya Sheria nchini kwa kushirikiana taasisi za ndani, mashirika ya kitaifa na kimataifa kama vile *Irish Rule of Law International, Shirika la GIZ Tanzania, Laws Africa, na* Chuo Kikuu cha *Sant' Anna School of Advanced Studies* cha nchini Italia yenye lengo la kuimarisha weledi, uelewa, na ufanisi wa maafisa wa Mahakama katika utekelezaji wa majukumu yao. Aidha, katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi, 2026, Chuo kiliendesha na kuratibu mafunzo ya aina mbalimbali na kuwanufaisha jumla ya washiriki **1,673** wakiwemo Waheshimiwa majaji **37** wa Mahakama ya Rufani, Waheshimiwa Majaji **104** wa Mahakama Kuu, Naibu wasajili **86**, Waheshimiwa mahakimu **1,060**, waendesha Mashtaka **75**, maafisa Ustawi wa jamii **20,** maafisa Bima **16**, wasaidizi wa kisheria **80,** maafisa misitu nane **(8),** maafisa **11** kutoka Mamlaka za Serikali za Mitaa pamoja na madalali na wasambaza nyaraka za Mahakama **157.**

(xix) Kuwezesha Usajili wa Matukio Muhimu ya Binadamu na Kusimamia Masuala ya Ufilisi na Udhamini

124. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Wakala wa Usajili Ufilisi na Udhamini (RITA) unaendelea na utekelezaji wa programu mbalimbali za usajili wa matukio muhimu ya binadamu ikiwemo usajili wa watoto walio chini ya umri wa miaka mitano, usajili wa watoto walio na umri wa miaka 5 hadi 17 na watu walio na umri wa miaka 18 na kuendelea. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wakala umesajili na kutoa vyeti vya kuzaliwa **1,195,207** (Wanaume **667,970** na Wanawake **590,432**) ikilinganishwa na vyeti vya kuzaliwa **1,338,618** (Wanaume **667,970** na Wanawake **670,648**) vilivyotolewa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025. Usajili huo umegawanyika katika makundi yafuatayo: -

a. Usajili na Utoaji vyeti vya Kuzaliwa kwa Watoto Walio na Umri Chini ya Miaka Mitano

125. ***Mheshimiwa Spika,*** Wakala katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 imesajili na kutoa vyeti vya kuzaliwa **377,780** (wakiume **187,757** na wakike **190,023**) kwa watoto walio na umri chini ya miaka mitano ikilinganishwa na vyeti vya kuzaliwa **653,841**

(wakiume **327,574** na wa kike **326,267**) vya watoto wa kundi hilo vilivyotolewa katika kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025.

b. Usajili wa Watoto Walio na Umri wa Miaka 5 hadi 17 Waliopo Shuleni

126. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wakala umesajili na kutoa vyeti vya kuzaliwa **261,577** (wakiume **130,265** na wakike **131,311**) sawa na ongezeko la asilimia tisa **(9)** ikilinganishwa na vyeti vya kuzaliwa **239,672** (wakiume **119,357** na wakike **120,315**) vya watoto wa kundi hilo vilivyotolewa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025.

c. Usajili wa Watu Wenye Umri wa Miaka 18 na Kuendelea

127. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wakala umesajili na kutoa vyeti vya kuzaliwa **555,850** (wanaume **278,370** na wanawake **277,480**) sawa na ongezeko la asilimia **25** ikilinganishwa na vyeti vya kuzaliwa **445,105** (wanaume **222,998** na wanawake **222,107**) vya watu wa kundi hilo vilivyotolewa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025. Aidha, Wakala umefanya uhakiki wa vyeti vya

kuzaliwa **471,824** kwa ajili ya kuwawezesha wanafunzi wanaoomba mikopo kwenye Bodi ya Mikopo ya Elimu ya Juu pamoja na wananchi kupata huduma za bima ya afya.

128. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Wakala ulifanya uzinduzi wa kutoa vyeti vya kuzaliwa na vifo ndani ya saa 48 mwezi Desemba 2025. Tangu uzinduzi ufanyike hadi Machi, 2026 Wakala umepokea jumla ya maombi **445,512** (**434,412** ya vizazi na **11,100** ya vifo). Kati ya maombi yaliyopokelewa **420,863** (**412,577** ya vizazi na **8,286** ya vifo) yalifanyiwa kazi na vyeti kutolewa ndani ya saa 48 sawa na asilimia **94** ya maombi yaliyopokelewa. Wakala utaendelea kuhakikisha wananchi wanaotimiza masharti katika maombi yao wanapata vyeti ndani ya saa 48.

129. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wakala umesajili na kutoa vyeti vya vifo **34,637** ikilinganishwa na vyeti vya vifo **35,163** vilivyotolewa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025. Aidha, Wakala umefanya uhakiki wa vyeti vya vifo **29,467** kwa ajili ya kuwawezesha wanafunzi wanaoomba mikopo kwenye Bodi ya Mikopo ya Elimu ya Juu pamoja na wananchi kupata huduma za bima ya afya. Vilevile, Wakala umesajili marejesho ya shahada za Ndoa **44,889** zilizofungwa ikilinganishwa

na marejesho ya shahada za ndoa **35,052** zilizosajiliwa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025. Pia, jumla ya leseni mpya **2,994** za kufungisha ndoa zilitolewa kwa viongozi wa dini na leseni **397** za kufungisha ndoa zilihuishwa. Katika kuimarisha usajili wa ndoa hususani za kimila Wakala umeanza kutoa elimu kwa Wakuu wa Wilaya, Makatibu Tawala na Maafisa Tarafa ili watekeleze wajibu wao wa kusajili ndoa za kimila kwa kuzingatia Sheria ya Ndoa, Sura 29.

130. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wakala umesajili na kutoa vyeti **468** vya talaka ikilinganishwa na vyeti **675** vilivyotolewa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025. Aidha, Wakala umesajili na kutoa vyeti **25** vya kuasili watoto ikilinganishwa na vyeti **29** vya kuasili watoto vilivyotolewa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/ 2025. Kutokana na takwimu za talaka natoa wito kwa viongozi wote waliopewa dhamana ya kufungisha ndoa, wazazi na walezi kuendelea kutoa elimu ya maadili kwa wanandoa, na kujenga utamaduni wa kuvumiliana na kutatua changamoto zinazojitokeza kwa njia ya majadiliano ili kupunguza talaka zinazo athiri malezi ya watoto kwa mustakabali wa haki zao na kusajili ndoa zilizovunjwa kwa amri ya Mahakama ili kulinda haki za kisheria.

131. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wizara kupitia Wakala umesajili jumla ya bodi za wadhamini **101** ikilinganishwa na bodi za wadhamini **113** zilizosajiliwa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025 na kufanya jumla ya bodi zinazosimamiwa kufikia **5,306** za vyama vya siasa; vilabu vya michezo; taasisi za kijamii; taasisi za kifamilia; na taasisi za kidini zenye mali na fedha yenye thamani ya zaidi ya shilingi **trilioni 10**. Aidha, katika kipindi husika Wakala ulipokea jumla ya maombi ya huduma za bodi za wadhamini **1,550** ambapo maombi **1,156** yalihitimishwa na **394** yanaendelea kufanyiwa kazi kama yalivyobainishwa katika ***kiambatisho Na.10***. Wakala unaendelea kufanya mageuzi ya usimamizi wa bodi za wadhamini ili kuhakikisha mali za taasisi wanazosimamia zinatumika kwa manufaa ya wanachama na wanufaika.

132. ***Mheshimiwa Spika,*** Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wakala ulipokea mirathi mipya **15** kutoka amri za Mahakama za kumwelekeza Kabidhi Wasii Mkuu kuwa msimamizi wa mirathi ikilinganishwa **14** iliyopokelewa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025 na kufanya jumla ya mirathi inayosimamiwa kufikia **129**. Katika

kipindi husika mirathi moja **(1)** imefungwa baada ya kugawa mali kwa wanufaika na **128** inaendelea kufanyiwa kazi. Aidha, katika kipindi husika, Wakala umeandika na kutunza wosia **136** ikilinganishwa na wosia **109** zilizoandaliwa na kutunzwa kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025 sawa na ongezeko la asilimia **25**. Wakala unaendelea na maboresho ya kuimarisha uandishi, uhamasishaji na uhifadhi wa wosia ili kuondoa migogoro inayojitokeza katika usimamizi wa mirathi nchini.

133. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Wakala kwa kushirikiana na Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali umeendesha mashauri **83** ya mirathi na usimamizi wa bodi za wadhamini katika Mahakama mbalimbali pamoja na mabaraza mbalimbali ambapo mashauri **37** yamehitimishwa na mashauri **46** yanaendelea kufanyiwa kazi ikilinganishwa na mashauri **59** ambapo **33** yalihitimishwa na **26** yanaendelea kufanyiwa kazi kipindi kama hicho katika mwaka wa fedha 2024/2025.

(xx) Kuwezesha Ajira, uteuzi, Kuimarisha Nidhamu na Maadili ya Watumishi wa Mahakama

134. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Tume ya Utumishi wa Mahakama ina jukumu la msingi katika kusimamia rasilimali watu ndani ya Mahakama hususan katika masuala ya ajira, teuzi, nidhamu na maadili ya watumishi. Katika kutekeleza majukumu haya Tume inalenga kuwa na watumishi wa Mahakama wenye weledi, uadilifu, uwajibikaji na wanaozingatia misingi ya utawala bora.

135. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi, 2026 Tume imefanya uteuzi wa kujaza nafasi nane **(8)** za viongozi mbalimbali kwa ajili ya Mahakama wakiwemo Wakuu wa Vitengo wawili **(2)** na Wakurugenzi Wasaidizi sita **(6).** Aidha, watumishi **114** wa Mahakama walithibitishwa kazini na watumishi **1,117** waliajiriwa. Kati yao, **173** ni Mahakimu Wakazi na **944** ni watumishi wa kada mbalimbali. Vilevile, Watumishi **755** walipandishwa vyeo vya kimuundo.

136. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kusimamia maadili ya watumishi wa Mahakama, Tume imeshughulikia Mashauri mbalimbali ya Maafisa Mahakama na Wasio Maafisa Mahakama na kutolewa uamuzi. Aidha, katika kuhakikisha Kamati za

Maadili za Mkoa na Wilaya zinatekeleza majukumu yake, Tume imefanya ufuatiliaji katika mikoa ya Geita na Kagera na wilaya zake kwa lengo la kuangalia namna Kamati zinavyotekeleza jukumu la kusimamia maadili ya Maafisa Mahakama na kushauri juu ya uendeshaji wa Kamati hizo.

(xxi) Kuimarisha Mifumo ya TEHAMA kwa ajili ya Kuboresha Huduma za Kisheria Nchini

137. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara pamoja na Taasisi zake inaendelea kujenga mifumo mipya, kuboresha mifumo iliyopo na kuunganisha mifumo hiyo na mifumo ya Taasisi zingine za umma na sekta binafsi kwa lengo la kurahisisha upatikanaji wa taarifa katika sekta ya sheria nchini. Hatua hizi ni utekelezaji wa Sera ya Serikali Mtandao ya mwaka 2016 kuelekea uchumi wa kidijitali na kuhakikisha haki inapatikana kwa usawa, kwa wakati, na kwa ufanisi zaidi.

138. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2025/2026, Wizara imeendelea na ujenzi wa Mfumo wa Kitaifa wa Huduma za Kisheria ujulikanao kama *National Legal Information System* (NaLIS) ambao unatarajiwa kuzinduliwa Julai, 2026. Mfumo huo utakuwa jukwaa kuu la kuunganisha huduma zote za kisheria katika

mfumo mmoja jumuishi utakaorahisisha upatikanaji haki, kuongeza uwazi na kupunguza gharama na muda kwa wananchi katika kuifikia haki. Aidha, mfumo huu utawezesha kutoa elimu ya haki za binadamu na usaidizi wa kisheria kwa wananchi kwa kutumia teknolojia zinazoibukia ikiwemo Akili Unde.

139. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2025/2026 Serikali inajenga Mfumo Jumuishi wa Haki Jinai *(Criminal Justice Single Window)* unaolenga kuunganisha Taasisi zote za Haki Jinai. Mfumo huo utawezesha kubadilishana taarifa, kuongeza uwajibikaji wa Taasisi za Haki Jinai, kupunguza ucheleweshwaji wa mashauri ya jinai na kuwawezesha Wananchi kufuatilia mwenendo wa mashauri hayo. Vilevile, jumla ya Kompyuta mpakato **470** zimenunuliwa kwa ajili ya watendaji katika baadhi ya Taasisi za Haki Jinai na Taasisi zinazotoa huduma za msaada wa kisheria nchini ikiwemo Wizara **(260)**, Mahakama ya Tanzania **(150)** na Sekretarieti za Mikoa **(60)**. Vitendea kazi hivi ni muhimu katika kuimarisha huduma za utoaji haki kwa wananchi.

140. ***Mheshimiwa Spika,*** Mahakama ya Tanzania imeendelea kutumia Mfumo wa Kielektroniki wa Usimamizi wa Mashauri (*e-CMS*), Mfumo wa Kunukuu na Kutafsiri Mwenendo wa Mashauri (*TTS*); Mfumo wa Takwimu (*Data*

Hub); Mfumo wa Taarifa za Sheria Tanzania (*TAnzLII*); na Mahakama Mtandao katika utoaji wa huduma. Katika kipindi cha Julai,2025 hadi Machi, 2026 Mahakama imeunganisha mfumo wa Kielektroniki wa Usimamizi wa Mashauri na mifumo ya taasisi mbalimbali ambazo ni Wizara ya Katiba na Sheria, Wizara ya Fedha, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Jeshi la Magereza, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali na Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa (NIDA). Matokeo ya ujenzi, uunganishaji na matumizi ya mifumo hiyo ni pamoja na: -

(i) Kuongeza kasi ya usikilizaji wa mashauri kupitia mfumo wa TTS, ambao unaondoa muda ambao Jaji ama Hakimu alikuwa anatumia kuandika mwenendo wa shauri kwa mkono;

(ii) Mfumo wa *e-CMS* umewezesha kuongeza ufanisi, na unafuu kwa wananchi kwa kuwawezesha kutolazimika kwenda Mahakamani kufungua shauri, pamoja na kupata taarifa za shauri, na nakala za hukumu bila kwenda Mahakamani na hivyo kuokoa fedha na muda;

(iii) Mfumo wa Mahakama Mtandao *(virtual Court)* unasaidia kuharakisha usikilizaji wa mashauri, hususan kuwezesha wadaawa, na mashahidi kuhudhuria shauri bila kulazimika kufika mahakamani. Hii inaokoa muda na gharama za kufika Mahakamani kwa wadaawa, pamoja na Magereza; na

(iv) Mfumo wa *TAnzLII* unaongeza uwazi katika shuhguli za mahakama kwa kuwezesha upatikanaji wa taarifa, na kusaidia mahakama za chini kuboresha maamuzi kupitia upatikanaji wa haraka wa maamuzi yote ya Mahakama Kuu na Mahakama ya Rufani.

141. ***Mheshimiwa Spika***; katika mwaka 2025/2026, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali imeendelea na maboresho ya Mfumo wa *OAGMIS II* katika *module* za *e-vetting*; *e-contract management* na *e-archive*. Maboresho haya ni pamoja na kuunganisha mfumo huo na Mfumo wa Kielektroniki wa Ununuzi wa Umma *(NeST)* utakaowezesha kupokea, kuchambua na kuweza kutoa ushauri wa mikataba ya ununuzi wa Taasisi zote za Umma. Mfumo huo utawezesha masuala mbalimbali ikiwemo: -

(i) Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali na Taasisi nunuzi kujiridhisha kuwa Ushauri wa Kisheria uliotolewa umefanyiwa kazi kabla ya hatua ya kusainiwa kwa mkataba husika;
(ii) Kurahisisha upatikanaji wa huduma za ushauri wa kisheria kwa haraka;
(iii) kupunguza urasimu na gharama za usafiri;
(iv) kuongeza uwazi na upatikanaji wa taarifa kwa wakati;
(v) kupunguza migogoro inayotokana na makosa ya Kisheria; na
(vi) kuimarisha usimamizi wa kumbukumbu, uchambuzi na upekuzi wa mikataba kwa usahihi na usalama zaidi.

142. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara kupitia Wakala wa Usajili Ufilisi na Udhamini inaendelea kujenga mfumo mmoja utakaokuwa na moduli za huduma zote. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Wakala umekamilisha kuandaa moduli ya vizazi na vifo na usimamizi wa bodi za wadhamini. Aidha, katika kipindi husika huduma za usajili wa Vizazi, Vifo, Ndoa, Talaka na Bodi za Wadhamini zimewezeshwa kupatikana kidijitali kupitia *eRITA* ambapo mwananchi anaweza kutuma maombi popote alipo bila kufika ofisi za Wakala na kuchagua Ofisi ya Mkuu wa Wilaya iliyo karibu kwa ajili ya kuchukua nyaraka za huduma aliyoomba.

Aidha, Wakala umeunganisha mifumo yake na mifumo ya Taasisi **10** hivyo kufanya jumla ya taasisi **39** kuunganishwa na kubadilishana taarifa na Wakala. Kuunganisha mifumo hiyo kumewezesha uhakiki wa vyeti vya kuzaliwa na vifo kufanyika kimfumo na wananchi kupata majibu papo hapo.

143. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2025/2026, Chuo cha Uongozi wa Mahakama kimekamilisha ujenzi wa Studio ya mafunzo pamoja na Mfumo wa Utoaji Mafunzo Kielektroniki *(IJA eLMs).* Mfumo huu utaongeza kasi ya Utoaji wa mafunzo kwa wanafunzi na watumishi wengi popote walipo na kupunguza gharama. Pia, utasaidia kuboresha mafunzo kupitia matumizi ya nyenzo za kisasa na kurahisisha ufuatiliaji wa maendeleo ya washiriki wa Mafunzo hayo. Aidha, Mfumo huu pia utachangia katika kuongeza ufanisi wa Chuo na wigo wa wanafunzi kujifunza, kusaidia mafunzo endelevu kwa watumishi bila kuathiri majukumu yao ya kazi, usimamizi wa mafunzo, uhifadhi na usambazaji wa maudhui kidijitali.

144. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi 2026, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali imeendelea na maboresho ya Mfumo wa Kielektroniki wa Usimamizi wa Mashauri (CIMS) kwa kuongeza moduli ya usajili mashauri na barua, uratibu na ufuatiliaji wa

mawasiliano ya kawaida; moduli ya kutoa taarifa; moduli ya kusajili mashauri ya zamani na moduli ya kutengeneza jalada**.** Lengo la maboresho hayo ni kuuwezesha mfumo huo kutoa taarifa sahihi, kwa wakati na kusomana na mifumo ya Taasisi nyingine za utoaji haki. Pia, Ofisi imeboresha Mfumo wa Maktaba Mtandao (*e-Library*) unaosaidia kuongeza upatikanaji wa taarifa za kisheria kwa wakati kwa kuunda *pocket library* inayowezesha watumishi kufikia machapisho nje ya mtandao (*offline*).

145. ***Mheshimiwa Spika,*** vilevile, katika maktaba mtandao, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali imehamia kwenye toleo jipya la *Dspace* ambalo limeboresha kasi, usalama na urahisi wa usimamizi wa maktaba kieletroniki. Vilevile, mfumo huu umeunganisha huduma za maktaba na kanzidata za kimataifa zenye machapisho ya kiwango cha juu *Ebscohost, Emerald Insight, Oxford Journals, Sage na jusMundi* ili kuwawezesha watumishi kupata rejea sahihi na za kuaminika na zilizosawazishwa wakati wa utekelezaji wa majukumu yao. Ambapo katika kipindi cha kuanzia Julai 2025 hadi Machi 2026 jumla ya watumiaji **187,930** wamepitia maktaba mtandao, sawa na wastani wa watumiaji **1,200** kwa siku. Hii inaonyesha kukua na kuimarika kwa matumizi ya maktaba mtandao.

146. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2025/2026, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, imeunganisha mfumo wa *NPS-CMIS* na mfumo wa Wizara ya Katiba na Sheria, Mahakama ya Tanzania, Jeshi la Polisi na Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU) unaowezesha kubadilishana taarifa. Lengo la kuunganisha mfumo huu na wadau wa haki jinai ni kurahisisha ubadilishanaji taarifa katika utoaji haki jinai kwa wakati.

147. **Mheshimiwa Spika,** Wizara kupitia Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora (THBUB) imeendelea na maboresho ya Mfumo wa Kielektroniki wa Usimamizi wa Malalamiko (*Complaints Management Information System - CMIS*) ambao utawezesha kuchakata malalamiko yanayohusu uvunjwaji wa haki za binadamu na ukiukwaji wa misingi ya utawala bora kutoka kwa wananchi. Mfumo huu utawawezesha wananchi kuwasilisha malalamiko yao kwa urahisi na kupata taarifa juu ya kupokelewa na kufanyiwa kazi kwa malalamiko yaliyopokelewa, mfumo utaanza kutumika kwa ufanisi kwa mwaka 2026/2027 baada ya maboresho kukamilika.

(xxii) Kuendeleza Rasilimali Watu Katika Sekta ya Sheria

148. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara inatambua kuwa rasilimali watu ndio kiungo muhimu kwa utoaji wa huduma bora za kisheria na usimamizi wa haki nchini. Katika kufikia azma ya kuwa na sekta ya sheria yenye ufanisi, uwazi na inayojibu mahitaji ya wananchi, Wizara na Taasisi zake inaendela kuajiri na kuendeleza watumishi wake kwa kuwajengea uwezo, kuimarisha weledi, na kukuza maadili ya utumishi wa umma kupitia programu mbalimbali za mafunzo ya ndani na nje ya nchi.

149. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuboresha utendaji kazi wa watumishi katika sekta ya sheria, Wizara imefanya maboresho ya Miundo ya Maendeleo ya Utumishi ya Kada zilizo chini ya Wizara ya Katiba na Sheria. Katika maboresho hayo, Kada zimeongezeka kutoka kada moja (**1**) iliyokuwepo hadi kada **11**. Kada hizo ni Mawakili wa Serikali; Maafisa Sheria; Waandishi wa Sheria; Makatibu Sheria; Maafisa Uchunguzi; Maafisa Usajili; Makatibu Sheria Wasaidizi; Maafisa Usajili Wasaidizi; Warekebu Sheria Wasaidizi; Maafisa Sheria Wasaidizi; na Wasaidizi wa Sheria. Aidha, kuidhinishwa kwa Miundo ya Maendeleo ya Kada chini ya Wizara ya Katiba na Sheria kutawezesha kuwepo kwa kada mbalimbali za kisheria hususan Kada ya Wasaidizi wa Sheria

ambao watakuwa wakitekeleza majukumu hadi kwenye ngazi ya Vijiji na hivyo kurahisisha na kusogeza upatikanaji wa huduma za kisheria kwa Wananchi.

a. Wizara ya Katiba na Sheria

150. ***Mheshimiwa Spika,*** Wizara ya Katiba na Sheria ina jumla ya watumishi **643**, katika mwaka wa Fedha 2025/2026 Wizara imeajiri watumishi **45**, imewathibitisha kazini watumishi **449**, imepandisha cheo watumishi sita **(6),** watumishi watatu **(3)** wameteuliwa kwenye nafasi za uongozi, watumishi **10** wamehamia kutoka taasisi mbalimbali, watumishi **21** wamehama kwenda taasisi mbalimbali. Aidha, Wizara imewezesha mafunzo ya muda mrefu kwa watumishi **32** katika fani mbalimbali ikiwemo: - utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala**;** Stashahada ya Juu ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo; haki za binadamu; na Sheria kwenye Akili Unde. Pia, Wizara imewawezesha watumishi **56** kushiriki mafunzo ya muda mfupi ndani ya nchi **31** na nje ya nchi **25**.

b. Mahakama ya Tanzania

151. ***Mheshimiwa Spika,*** Hadi kufikia Machi, 2026, Mahakama ina watumishi **6,894**. Kati ya hao, Majaji ni **141** (Mahakama ya Rufani **37** na Mahakama Kuu **104**); Naibu

wasajili **78**, Mahakimu **1,596** na watumishi wengine **5,079**. Aidha, Mahakama imewezesha jumla ya watumishi **2,736** kushiriki mafunzo ambapo watumishi **320** ni mafunzo ya muda mrefu na watumishi **2,416** mafunzo ya muda mfupi.

c. Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali

152. ***Mheshimiwa Spika;*** Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Watumishi **15** wa kada mbalimbali waliajiriwa, Watumishi **21** walihamia Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali. Aidha, Watumishi **10** walipandishwa vyeo, Watumishi watatu (**3**) walibadilishwa kada, na Watumishi watatu (**3**) waliteuliwa kwa nafasi mbalimbali za uongozi. Hadi kufikia Machi, 2026 Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali ilikuwa na jumla ya watumishi **210**. Vilevile, watumishi **17** wanaendelea na mafunzo ya muda mrefu (**15** mafunzo ndani ya nchi na **2** mafunzo nje ya nchi), Watumishi **192** walipatiwa mafunzo ya muda mfupi (**117** mafunzo ndani ya nchi na **75** mafunzo nje ya nchi) na Watumishi **42** walipatiwa mafunzo elekezi.

d. Ofisi ya Taifa ya Mashtaka

153. ***Mheshimiwa Spika***, katika kipindi cha kuanzia Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Ofisi ya Taifa ya Mashtaka imeajiri watumishi **182** wakiwemo Mawakili wa Serikali **127**, Makatibu Sheria **36** na Kada nyingine **19** hivyo kuwa na jumla ya watumishi **1,195.** Kati ya hao, Mawakili wa Serikali ni **813**, Makatibu Sheria ni **166** na kada nyingine watumishi **216**. Watumishi **19** wamehamia; watumishi wanne (**4**) wamehama; mtumishi mmoja (**1**) amestaafu na watumishi **77** wamethibitishwa kazini. Vilevile, watumishi **10** wamepandishwa vyeo. Aidha, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka imewezesha watumishi **223** katika mafunzo ya muda mrefu ndani na nje ya nchi katika fani za upelelezi wa makosa ya mtandao, Sheria za makosa ya mtandao, Utaalam wa makosa ya alama na maandishi. Pia, jumla ya watumishi **261** walishiriki katika mafunzo ya muda mfupi ndani ya nchi.

e. Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali

154. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2026, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali ina jumla watumishi **258.** Kati ya hao, **139** ni Mawakili wa Serikali, **18** ni Makatibu Sheria na **101** ni watumishi wa kada nyingine. Kati ya hao, watumishi saba **(7)** ni ajira mpya. Aidha, katika kipindi husika watumishi **23** walishiriki

mafunzo ya muda mrefu na watumishi **74** walihudhuria mafunzo ya muda mfupi katika maeneo ya kimkakati. Maeneo hayo ni pamoja na usimamizi wa kimataifa wa mikataba ya ujenzi *(FIDIC)*; usuluhishi katika mikataba ya ujenzi na migogoro inayosimamiwa na Baraza la Taifa la Ujenzi *(NCC)*; usuluhishi katika mikataba ya uwekezaji kimataifa; ~~na~~ usuluhishi katika nyanja ya mikataba ya kibiashara na uwekezaji; na stashahada ya usuluhishi wa kimataifa. Vilevile, watumishi **162** waliwezeshwa kushiriki katika mikutano mbalimbali ya kitaaluma.

f. Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria

155. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi kufikia Machi, 2026, Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria ina jumla ya Watumishi **80** ambapo kati ya hao **56** ni Waandishi wa Sheria na Mawakili wa Serikali, na **24** ni kada nyingine. Kati ya watumishi waliopo, saba **(7)** wamehamia kutoka Taasisi nyingine za Serikali. Aidha, Ofisi imewawezesha Waandishi wa Sheria watano (**5**) kuhudhuria masomo ya muda mrefu katika Shahada ya Uzamili katika fani za Uandishi wa Sheria pamoja na Kodi, na Waandishi wa Sheria tisa (**9**) kushiriki mafunzo mahsusi ya Uandishi wa Sheria yaani *Postgraduate Diploma in Legislative Drafting* yanayotolewa na Taasisi ya Uandishi wa Sheria Nchini Zambia.

g. *Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora*

156. ***Mheshimiwa Spika,*** Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora ina jumla ya watumishi, **215** wa kada mbalimbali kati ya watumishi hao, watumishi **31** wameajiriwa na sita **(6)** wamehamia kutoka taasisi nyingine. Katika kipindi cha Julai 2025 hadi Machi 2026 Watumishi **37** wamewezeshwa kushiriki mafunzo mbalimbali kati ya hao nane **(8)** walishiriki mafunzo ya muda mrefu, **29** mafunzo ya muda mfupi katika fani za Sheria katika fani za haki za binadamu. Vilevile, watumishi tisa **(9)** walithibitishwa vyeo na **25** walithibitishwa kazini.

h. *Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania*

157. ***Mheshimiwa Spika,*** Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania ina jumla ya Watumishi **73** wa kada mbalimbali, katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 watumishi nane (**8**) wameajiriwa, saba (**7**) wamehamia, **22** wamethibitishwa kwenye vyeo vya muundo na sita (**6**) wamepandishwa vyeo. Aidha, watumishi **36** wamepatiwa mafunzo ya muda mfupi na watumishi **15** wanaendelea na mafunzo ya muda mrefu, ambapo kati ya hao watumishi watatu **(3)** ni ngazi ya Shahada ya kwanza katika fani za Maktaba na usimamizi

wa Taarifa; Utawala wa Biashara katika Usimamizi wa Rasilimali Watu; na Utawala wa Umma. Vilevile, watumishi **12** wanaendelea na mafunzo ya muda mrefu katika fani za sheria; haki za binadamu; utawala wa biashara katika usimamizi wa makampuni; ununuzi na ugavi; usimamizi wa rasilimali watu na teknolojia ya habari na mawasiliano.

i. Tume ya Utumishi wa Mahakama

158. ***Mheshimiwa Spika,*** Tume ya Utumishi wa Mahakama, ina jumla ya watumishi **31.** Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, Tume imepandisha vyeo watumishi wawili **(2),** kuwapatia mafunzo ya uzamili watumishi watatu **(3),** watumishi sita **(6)** wamewezeshwa kushiriki mafunzo ya muda mfupi na watumishi wanne (**4)** wamewezeshwa kuhudhuria semina za kitaaluma.

j. Wakala wa Usajili Ufilisi na Udhamini

159. ***Mheshimiwa Spika,*** Wakala wa Usajili Ufilisi na Udhamini - RITA una jumla ya watumishi **268**. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 watumishi **61** wameajiriwa, wanne **(4)** wamepandishwa vyeo, wanne **(4)** wamethibitishwa kwenye vyeo, watatu **(3)** wamebadilishwa kada, mmoja **(1)** amehamia,

(1) amehama na saba **(7)** wamestaafu. Aidha, watumishi **129** wamewezeshwa kushiriki mafunzo ikiwemo **120** mafunzo ya muda mfupi na tisa **(9)** mafunzo ya muda mrefu. Kati ya watumishi waliopatiwa mafunzo ya muda mrefu watumishi wawili wamesomea fani za kimkakati ikiwemo shahada ya uzamili ya utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala na shahada ya uzamili wa sheria ya kampuni na biashara.

k. Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo

160. **Mheshimiwa Spika,** katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026 Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo ina jumla ya watumishi **75**. Kati ya hao, Wakufunzi wa ndani ni **12** na watumishi waendeshaji ni **63** katika fani mbalimbali. Aidha, Taasisi ina Wakufunzi wa muda **80** kulingana na mfumo wa ufundishaji. Katika kipindi hicho watumishi wawili **(2)** waliajiliwa, watatu **(3)** walihama, wawili **(2)** walihamia na mmoja (**1**) amestaafu. Aidha, jumla ya watumishi tisa **(9)** wameendelea na mafunzo ya muda mrefu katika Shahada ya uzamivu **(4)**, Shahada ya Uzamili **(3)**, Shahada ya Sayansi ya Usimamizi wa Maktaba **(1)** na Shahada ya Rasilimaliwatu **(1). Pia,** watumishi **28** waliwezeshwa kushiriki mafunzo ya muda mfupi. Ili kuifanya Taasisi za

Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo kuwa Kitovu cha Ubora (*Centre of Excellency*) Taasisi imekuwa na ushirikiano na Taasisi za nje ya nchi zinazotoa mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo kama vile *Law Development Centre* ya Uganda na *Business Professional People (BPP)* ya London Uingereza na itaendeleza ushirikiano huo ili kupata uzoefu wa kimataifa kwenye maeneo mbalimbali.

l. Chuo cha Uongozi wa Mahakama – Lushoto

161. ***Mheshimiwa Spika,*** Chuo Cha Uongozi wa Mahakama Lushoto kina jumla ya Watumishi **105** wa fani mbalimbali kati ya hao, Wakufunzi ni **22** na watumishi waendeshaji ni **83**. Katika kipindi cha Julai, 2025 hadi Machi, 2026, jumla ya watumishi **13** walihama, mmoja **(1)** alihamia, nafasi moja **(1)** ya uongozi ilijazwa na watano **(5)** walipandishwa vyeo. Aidha, watumishi **105** walipatiwa mafunzo ya Muda mfupi na watumishi **10** wanaendelea na Mafunzo ya Muda mrefu katika fani za Sheria, uhasibu, uongozi na ustawi wa jamii.

G. FURSA NA MIKAKATI

Fursa zilizopo

162. ***Mheshimiwa Spika,*** pamoja na mafanikio yaliyopatikana katika mwaka wa fedha 2025/26 hadi kufikia Machi, 2026 fursa kadhaa zimebainika ikiwemo: -

(i) Kuongezeka kwa hamasa kutoka kwa Viongozi na Wananchi wanaohitaji elimu ya Katiba na Uraia ili kuongeza uelewa na ushiriki wa wananchi katika utawala bora na wakidemokrasia;

(ii) Kuongezeka kwa uelewa wa umma kuhusu Sheria za Nchi na haki za banadamu hivyo kupunguza matukio ya uhalifu, uvunjaji wa haki za binadamu, kuimarika kwa utawala bora na uwajibikaji kwa wote;

(iii) Kuongezeka kwa uhitaji wa kufungamanisha mifumo ya TEHAMA ya Taasisi mbalimbali ili kuboresha upatikanaji haki kwa wakati;

(iv) Kuwepo kwa ongezeko la Wananchi wanaohitaji huduma za kisheria ikiwemo msaada wa kisheria kutokana na wigo wa elimu ya msaada wa kisheria kuongezeka;

(v) Uhitaji wa kujenga uwezo katika fani za kimkakati kwenye Sekta ya Sheria ikiwemo masuala utatuzi wa Migogoro

kwa njia Mbadala, haki za binadamu, Katiba, uchambuzi wa mikataba;

(vi) Uhitaji wa kuboresha mifumo ya kisheria na kitaasisi ili kuwezesha mageuzi katika sekta ya sheria;

(vii) Kuwepo kwa utashi wa kisiasa wa kuimarisha na kuendeleza mifumo ya kutunga na kusimamia utawala wa sheria; na

(viii) Kuwepo kwa utayari wa wadau kushirikiana na Wizara na taasisi za sekta ya Sheria katika utoaji wa huduma za kisheria kwa Umma.

Mikakati ya Kutumia Fursa

163. ***Mheshimiwa Spika,*** ili kutumia fursa tajwa, Wizara imebuni mikakati mbalimbali ikiwa ni pamoja na: -

(i) Kuandaa na kutoa programu za elimu ya Katiba na Uraia kwa umma kupitia vyombo vya habari, semina, warsha na mikutano ya hadhara;

(ii) Kuanzisha na kutekeleza programu na vipindi mbalimbali kwa ajili ya kutoa elimu ya masuala ya kisheria na haki za binadamu kwa umma;

(iii) Kushirikiana na Wakala wa Serikali Mtandao (eGA) kujenga, kuboresha na kufungamanisha mifumo ya TEHAMA katika Sekta ya Sheria;

(iv) Kuimarisha mifumo ya kitaasisi ya upatikanaji huduma za kisheria kwa wananchi wote ikiwemo huduma ya msaada wa kisheria;

(v) Kuanzisha programu maalum ya **SEMA NA WAZIRI** ili kutatua kwa haraka changamoto za kisheria kwa Wananchi;

(vi) Kujenga uwezo katika fani za kimkakati kwenye Sekta ya Sheria ikiwemo masuala ya utatuzi wa Migogoro kwa njia Mbadala, haki za binadamu, Katiba, uchambuzi wa mikataba;

(vii) Kuimarisha mifumo ya kisera, kisheria na kitaasisi ili kuifanya sekta ya sheria ichangie kikamilifu katika ukuaji wa uchumi na maendeleo ya watu;

(viii) Kuandaa na kutekeleza programu za mageuzi katika Sekta ya Sheria; na

(ix) Kuendelea kuimarisha ushirikiano uliopo na kubainisha ushirikiano mpya na wadau mbalimbali katika Sekta ya Sheria.

H. MPANGO WA WIZARA KWA MWAKA 2026/2027

a. Mwelekeo wa Sekta ya Sheria katika Mwaka 2026/2027

164. ***Mheshimiwa Spika,*** mwelekeo wa Mpango na Bajeti ya Wizara ya Katiba na Sheria kwa mwaka wa fedha 2026/27 umeandaliwa kwa kuzingatia misingi ifuatayo ya kimkakati: -

(i) DIRA 2050 inayosisitiza utawala bora, haki na mifumo imara ya kisheria kama msingi wa uchumi imara;

(ii) Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya Mwaka 2025 inayoelekeza kuimarishwa kwa upatikanaji wa haki na mifumo ya sheria;

(iii) Mpango wa Taifa wa Nne wa Maendeleo wa Miaka Mitano (FYDP IV);

(iv) Mpango Mkakati wa Wizara na Mipango Mkakati ya Taasisi za Wizara kwa kipindi cha 2026/2027 – 2030/2031; na

(v) Programu ya Mageuzi ya Sekta ya Sheria (*Legal Sector Transformation Programme – LSTP*).

165. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2026/2027, Wizara inalenga kujenga Sekta ya Sheria inayotoa haki kwa wakati, yenye ufanisi mkubwa, inayotumia teknolojia, na inayochochea maendeleo ya uchumi wa Taifa. Aidha, Wizara imejipanga kuibadilisha Sekta ya Sheria kuwa kichocheo cha ukuaji wa uchumi na uwekezaji, badala ya kuwa sekta ya huduma tu. Katika mwaka wa fedha 2026/2027, Wizara imeainisha maeneo **15** ya kimkakati ambayo ni: -

(i) **Kuimarisha Ukuu na Maendeleo ya Katiba** kwa kuwezesha Katiba kufahamika, kutekelezwa na kuchangia kuleta maendeleo endelevu na utawala bora.

(ii) **Kuongeza wigo wa Upatikanaji Haki kwa Wananchi** kwa kuimarisha mifumo ya kisheria na kitaasisi nchini ili kufikisha huduma hadi ngazi ya kata na vijiji.

(iii) **Kuimarisha Mifumo ya Utoaji Huduma za Msaada wa Kisheria** kwa kuongeza wigo wa utekelezaji wa Kampeni ya Msaada wa Kisheria ya Mama Samia *(MSLAC)* na kuunganisha mifumo ya Serikali katika ngazi zote hadi ngazi ya msingi.

(iv) **Kuanzisha Mfumo wa Ulinzi wa Mashahidi na Watoa Taarifa za Uhalifu** kwa kuanzisha divisheni maalum ya ulinzi na kujenga miundombinu salama ya ulinzi.

(v) **Kuimarisha Mfumo wa Utatuzi wa Migogoro kwa Njia Mbadala *(ADR)*** kwa kuongeza matumizi ya usuluhishi, upatanishi, majadiliano na maridhiano na kupunguza mlundikano wa mashauri mahakamani.

(vi) **Kufanya maboresho ya mifumo ya Sheria ili kuwezesha utekelezaji wa DIRA 2050** kwa kuweka mifumo ya kisheria imara, inayotabirika na hivyo kuchochea uwekezaji na kulinda rasilimali za Taifa.

(vii) **Kuimarisha Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali na Ofisi ya Taifa ya Mashtaka** kwa kuongeza uwezo wa kusimamia mashauri ya kimataifa na kulinda Serikali dhidi ya athari hasi za kisheria.

(viii) **Kuimarisha Mifumo ya kidijitali katika Sekta ya Sheria** kwa kujenga, kuboresha na kuunganisha mifumo ya TEHAMA.

(ix) **Kuimarisha Ubora wa Utungaji wa Sheria** kwa kuendeleza ujuzi na weledi kwa wataalam wa uandishi wa Sheria ili sheria zichangie kufikia malengo ya DIRA 2050.

(x) **Kuimarisha Taasisi za Utawala Bora** kwa kujenga uwezo wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora na kuimarisha uwajibikaji wa Taasisi.

(xi) **Kuimarisha Mafunzo na Utaalam wa Sekta ya Sheria** kwa kuendeleza wataalam katika maeneo ya ubobezi na kuwa na Kituo cha umahiri katika Sekta ya Sheria**.**

(xii) **Kuimarisha Usimamizi wa Mali za Wadhamini *(Public Trustee)*** na kuboresha huduma za mirathi na ufilisi na kulinda mali za wanufaika.

(xiii) **Kuimarisha Mfumo wa Ufuatiliaji na Tathmini (M&E**) kwa kuanzisha mfumo wa kitaifa wa kupima utendaji katika Sekta ya Sheria.

(xiv) **Kuimarisha Ushirikiano na Taasisi zisizokuwa za Kiserikali** katika utoaji wa huduma za kisheria na kusimamia maadili na utawala bora.

(xv) **Kuimarisha Nidhamu na Uwajibikaji wa Taasisi za Umma katika Sekta ya Sheria** kwa kuweka mifumo madhubuti ya uwajibikaji na Kupunguza rushwa na matumizi mabaya ya madaraka.

166. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka wa fedha 2026/2027, Serikali itatekeleza kwa nguvu mpya Awamu ya Pili ya *Mama Samia Legal Aid Campaign (MSLAC II)*, tukisisitiza kwamba huu siyo mpango wa kawaida wa utoaji huduma, bali ni mageuzi ya msingi ya mfumo wa haki nchini yanayolenga kuifanya haki ipatikane kwa kila Mtanzania bila ubaguzi wa eneo, kipato au hali ya kijamii. Kupitia Mpango huu, tunajenga mfumo jumuishi, unaofikiwa na Wananchi wote, unaounganisha Serikali Kuu, Serikali za Mitaa, Wadau wa Maendeleo, na jamii kwa ujumla ili kuhakikisha kuwa hakuna Mtanzania anayebaki nyuma katika kupata haki. Aidha, nitoe wito kwa Watendaji wote wa Serikali kuelewa na kuishi dhamira hii ya kitaifa kwamba; ***haki kwa wananchi siyo huduma ya hiari ni wajibu wa msingi wa Serikali***, na hivyo utekelezaji

wa MSLAC II utasimamiwa kwa uwajibikaji, weledi na matokeo yanayopimika, ili kuimarisha utawala wa sheria, amani na maendeleo ya Taifa letu kuelekea DIRA 2050.

167. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa maelekezo haya na utekelezaji *MSLAC II*, Wizara ya Katiba na Sheria inachukua hatua ya kihistoria na ya kimapinduzi katika kujenga mfumo wa haki unaowafikia wananchi wote. Tunadhamiria kwa dhati kugeuza msaada wa kisheria kutoka kuwa huduma ya hiari kwenda kuwa haki ya msingi ya kila Mtanzania**,** bila kujali mahali alipo au hali yake ya kiuchumi. Kupitia hatua hii, tunaweka msingi wa Taifa lenye haki, usawa na utulivu**,** ambapo sheria inakuwa nguzo ya mshikamano wa kitaifa na chachu ya maendeleo endelevu. Hatua hii inaweka msingi imara wa utekelezaji wa DIRA 2050, kwa kutambua kuwa hakuna maendeleo ya kweli bila upatikanaji wa haki kwa wote. Hivyo, ninaomba Bunge lako Tukufu liunge mkono juhudi hizi za kihistoria ili kwa pamoja tujenge Tanzania yenye haki kwa wote leo na kwa vizazi vijavyo.

168. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2026/2027, Wizara na Taasisi za Wizara inapendekeza bajeti inayoweka vipaumbele katika ujenzi wa mifumo ya TEHAMA, ulinzi wa mashahidi, Msaada wa kisheria, mafunzo ya rasilimali

watu; na mapitio na marekebisho ya Sheria ili kuwezesha utekelezaji wa DIRA 2050.

169. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuimarisha ufanisi na uwajibikaji wa utoaji wa huduma za msaada wa kisheria, Serikali inaelekeza kuanzishwa kwa mfumo wa kidigitali wa kitaifa wa *e-Legal Aid* ndani ya kipindi kisichozidi siku 120. Mfumo huu utakuwa chombo muhimu cha kisasa kitakachowezesha usajili wa kesi kwa njia ya kidigitali, ufuatiliaji wa huduma zinazotolewa kwa wananchi, pamoja na uchambuzi wa takwimu kwa ajili ya kufanya maamuzi sahihi ya kisera na kiutendaji. Aidha, mfumo huu utaunganishwa na *Dashboard* ya Taifa itakayowezesha ufuatiliaji wa matokeo kwa wakati halisi, kuongeza uwazi, na kuimarisha uwajibikaji wa watendaji katika ngazi zote. Kupitia hatua hii, Serikali inalenga kujenga mfumo wa haki unaotumia teknolojia kama nyenzo ya kuhakikisha kila Mtanzania anapata haki kwa haraka, kwa ufanisi, na kwa usawa.

170. ***Mheshimiwa Spika,*** Mpango na Bajeti ya Wizara ya Katiba na Sheria na Taasisi zake pamoja na Mhimili wa Mahakama kwa mwaka 2026/2027 haukusudii tu kutekeleza shughuli za Serikali, bali umeandaliwa mahsusi ili kuzalisha matokeo ya kimkakati yanayopimika yenye mchango wa moja kwa moja katika utekelezaji wa DIRA 2050. Kwa mantiki hiyo,

Wizara itajikita katika falsafa mpya ya uendeshaji wa Sekta ya Sheria kutoka Mfumo wa Sekta ya Sheria Unaotumia Rasilimali Bila Kutoa Matokeo Yanayoonekana (*input-based governance*) kwenda mfumo wa Sekta ya Sheria Unaohakikisha Haki inapatikana na Matokeo yanaonekana (*results-based legal governance*). Hivyo, mafanikio ya bajeti hii hayatapimwa kwa kiasi cha fedha kilichotumika, bali kwa kiwango cha matokeo yaliyopatikana kwa Wananchi, Serikali na Taifa kwa ujumla.

171. ***Mheshimiwa Spika,*** Serikali imefanya uamuzi wa kimkakati na uamuzi huo ni wa kuijenga upya Sekta ya Sheria Tanzania ili iwe ya kisasa, yenye ufanisi, inayotabirika, na inayoweza kushindana katika viwango vya kikanda na kimataifa. Huu ni mwelekeo unaolenga kujenga mfumo wa haki unaopatikana kwa wote, kujenga mazingira bora ya uwekezaji, kuimarisha utawala bora na uwajibikaji na kuhakikisha Taifa linaendelea kuwa na amani na utulivu wa kudumu. Utekelezaji wa Mpango na Bajeti hii inatarajiwa kuleta matokeo yafuatayo: -

(i) Kuongezeka kwa imani ya wananchi kuhusu mfumo wa haki;

(ii) Kuimarika kwa mazingira ya uwekezaji nchini;

(iii) Kupungua kwa migogoro na gharama za kisheria; na

(iv) Kuongezeka kwa utawala bora na uwajibikaji.

172. ***Mheshimiwa Spika,*** ninaomba Bunge lako Tukufu liendelee kuisimamia na kuisadia Wizara ya Katiba na Sheria kwa ukaribu; itambue umuhimu wa kimkakati wa Sekta ya Sheria nchini; na kuiunga mkono bajeti hii kwa mtazamo wa muda mrefu kwa maslahi mapana ya Taifa letu. Katika kipindi hiki cha ushindani wa kimataifa wa uwekezaji, ni lazima Taifa liwe na uwezo wa kulinda maslahi yake kupitia sheria. Hatua zitakazochukuliwa ni pamoja na:-

(i) Kuimarisha uchambuzi wa mikataba ya kimkakati (*legal due diligence*);

(ii) Kujenga uwezo wa Serikali katika majadiliano ya mikataba (*negotiation capacity*);

(iii) Kuimarisha usimamizi wa migogoro ya kimataifa ya uwekezaji; na

(iv) Kuweka mifumo ya kudhibiti athari za kisheria (*legal risk management systems*)

173. ***Mheshimiwa Spika,*** Mpango na Bajeti ya Wizara ya Katiba na Sheria kwa mwaka wa fedha 2026/2027 umejengwa katika muktadha mpana wa kimkakati wa Taifa (*national strategic repositioning*) unaolenga kuiwezesha Tanzania kufikia hadhi mpya ya maendeleo, utulivu na ushindani wa kimataifa kuelekea DIRA 2050. Katika uchambuzi wa kina uliofanywa, Serikali imebaini ukweli usiopingika kuwa, hakuna Taifa linaloweza kufikia Dira ya muda mrefu bila kuwa na mfumo thabiti wa kisheria unaoongoza, kulinda na kuelekeza matumizi ya rasilimali kwa maendeleo ya Taifa hilo.

174. ***Mheshimiwa Spika,*** katika historia ya mataifa yote yaliyofanikiwa, kuna ukweli usiopingika kuwa, hakuna Taifa lililopiga hatua ya maendeleo bila kuwa na mfumo imara wa sheria unaoaminika, unaotekelezeka, unaotabirika na unaotoa haki kwa wakati. Hivyo, katika Hotuba hii, Waheshimiwa Wabunge mliopo katika Ukumbi huu mna nafasi ya kipekee ya kuwa sehemu ya uamuzi wa kihistoria wa kuiwezesha Sekta ya Sheria kuwa msingi mkuu wa utekelezaji wa DIRA 2050. Maamuzi mtakayoyafanya ya kuidhinisha Mpango na Bajeti hii: -

(i) Yatabores upatikanaji haki kwa mamilioni ya Watanzania;

(ii) Yataongeza uwezo wa Taifa kulinda rasilimali zake;

(iii) Yataboresha mazingira ya uwekezaji na uchumi wa Taifa; na

(iv) Yataongeza zaidi imani ya wananchi kwa Serikali yao.

175. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa heshima kubwa na kwa kuzingatia nafasi ya Bunge lako Tukufu katika ujenzi wa Taifa letu, ninaomba Bunge lako liangalie Mpango na Bajeti hii kwa jicho la kimkakati kwa kutambua kuwa uwekezaji katika Sekta ya Sheria ni uwekezaji katika msingi wa Taifa lenye haki, utulivu na maendeleo endelevu.

176. ***Mheshimiwa Spika,*** niwahakikishie Waheshimiwa Wabunge kuwa Wizara ya Katiba na Sheria ipo tayari kutekeleza mpango huu kwa ufanisi wa hali ya juu; kuhakikisha uwajibikaji wa rasilimali za umma; na kufanikisha mageuzi ya kimfumo ya Sekta ya Sheria.

b. Vipaumbele vya Wizara

177. ***Mheshimiwa Spika,*** katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 Wizara, Taasisi zake na Mhimili wa Mahakama itaendelea kuboresha

utoaji wa huduma za kisheria na utoaji haki kwa umma ili kuendana na Mipango ya Sekta ya Sheria nchini; na Mipango ya Kikanda na Kimataifa ili kufikia malengo yaliyopangwa kwa kipindi husika. Katika kufikia azma hiyo maeneo mahsusi ya kipaumbele yameainishwa kama ifuatavyo: -

(i) Mageuzi ya Mfumo wa Kisheria katika Haki Jinai na Haki Madai;

(ii) Ujenzi wa Miundombinu ya Upatikanaji Haki;

(iii) Kuimarisha Usimamizi na Uendeshaji wa Mashauri ya Jinai na Madai;

(iv) Kuimarisha huduma za Msaada wa Kisheria kwa Wananchi;

(v) Kuimarisha Haki za Binadamu na Utawala Bora;

(vi) Kuimarisha Masuala ya Kikatiba na Elimu ya Uraia;

(vii) Kuimarisha Uwezo kwa Wataalam wa Sekta ya Sheria;

(viii) Kuimarisha Huduma za Ufilisi na Udhamini;

(ix) Kuendeleza Matumizi ya Kiswahili katika Sekta ya Sheria;

(x) Kuimarisha Mfumo wa Utatuzi wa Migogoro kwa Njia Mbadala;

(xi) Kuimarisha Ulinzi wa Utajiri Asili na Maliasilia za Nchi pamoja na Kulinda Maslahi ya Taifa;

(xii) Kuimarisha Uwajibikaji na Utendaji katika Sekta ya Sheria;

(xiii) Mageuzi ya Kidigitali katika Sekta ya Sheria;

(xiv) Ulinzi wa Watoa Taarifa na Mashahidi;

(xv) Mageuzi ya Sheria kwa Ajili ya Uwekezaji na Uchumi;

(xvi) Kusimamia ajira, uteuzi, nidhamu na maadili ya watumishi wa Mahakama; na

(xvii) Kuimarisha Mapitio, Tafiti na Tathmini za Sheria ili kurahisisha utekelezaji wa DIRA, 2050.

c. Kazi Zitakazotekelezwa katika Mwaka wa Fedha 2026/2027

178. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza vipaumbele vilivyoainishwa, baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Wizara ya Katiba na Sheria (Fungu 41) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na: -

(i) Kutoa huduma za msaada wa kisheria hadi ngazi ya msingi/kijamii na kuweka mifumo ya uendelevu wa huduma za msaada wa kisheria nchini;

(ii) Kuandaa Sera ya Taifa ya Haki Madai;

(iii) Kuandaa Mpango Kabambe wa Sekta ya Sheria;

(iv) Kutoa elimu kwa wadau kuhusu Sera ya Taifa ya Haki Jinai na Sera ya Taifa ya Msaada wa Kisheria;

(v) Kutoa elimu ya Katiba na Uraia kwa Viongozi, Watendaji na Umma kwa kuzingatia Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania;

(vi) Kutekeleza Mpango Kazi wa Kitaifa wa Haki za Binadamu, Mkakati wa Elimu ya Haki za Binadamu na Mpango Kazi wa Haki za Binadamu na Biashara;

(vii) Kuimarisha mfumo wa Utatuzi wa Migogoro kwa njia Mbadala;

(viii) Kuandaa mikataba ya usafirishaji wa watuhumiwa kati ya nchi na nchi *(extradition)*;

(ix) Kuwajengea uwezo maafisa viungo kutoka Wizara na Taasisi zinazohusika na masuala ya utajiri asili na maliasilia

katika masuala yanayohusu usimamizi jumuishi wa rasilimali asilia za nchi;

(x) Kufanya usajili na usimamizi wa mirathi, bodi za wadhamini na mali za udhamini wa umma;

(xi) Kuhamasisha umma katika uandishi, uhifadhi na usajili wa wosia pamoja na kuanzisha rejista ya usajili wa watoa huduma za ufilisi nchini; na

(xii) Kutoa mafunzo ya ubobezi katika maeneo ya kimkakati ili kuchochea mageuzi katika Sekta ya Sheria.

179. ***Mheshimiwa Spika,*** baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Tume ya Utumishi wa Mahakama (Fungu 12) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na:-

(i) Kuimarisha Mfumo wa TEHAMA wa ajira, maadili na nidhamu;

(ii) Kuimarisha Ajira na uteuzi kwa watumishi wa Mahakama;

(iii) Kuimarisha Nidhamu na Maadili ya watumishi wa Mahakama;

(iv) Kuimarisha uwezo wa Taasisi wa kutoa huduma bora pamoja na ustawi wa watumishi; na

(v) Kutoa elimu kwa umma kuhusu majukumu ya Taasisi.

180. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza vipaumbele vilivyoainishwa, baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali (Fungu 16) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na:-

(i) Kuimarisha mfumo wa utoaji wa huduma za ushauri kwa Wizara, Idara Zinazojitegemea, Mashirika ya Umma, Mamlaka za Serikali, Wakala wa Serikali, Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Wananchi;

(ii) Kutoa elimu ya masuala ya kisheria na mikataba kwa Viongozi wa Umma wakiwemo Mawaziri, Wakuu wa Mikoa, Wakuu wa Wilaya na Wakurugenzi Watendaji wa Mamlaka za Serikali za Mitaa;

(iii) Kuimarisha majadiliano ya utatuzi wa migogoro mbalimbali nje ya Mahakama.

(iv) Kuimarisha ufuatiliaji wa utekelezaji wa Mikataba iliyosainiwa;

(v) Kuimarisha mifumo ya TEHAMA kwa ajili ya kuboresha huduma za kisheria nchini ukiwemo Mfumo wa Legal Sector Management Information System;

(vi) Kuimarisha huduma za maktaba na Utafiti wa masuala ya kisheria;

(vii) Kutoa ushauri wa kisheria kwa Wizara, Idara Zinazojitegemea, Mashirika ya Umma, Mamlaka za Serikali, Wakala wa Serikali, Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Wananchi; na

(viii) Kuimarisha maendeleo ya Watumishi na Usimamizi wa Rasilimali Watu.

181. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza vipaumbele vilivyoainishwa, baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali (Fungu 19) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na: -

(i) Kuimarisha uwakilishi na usimamizi katika kuendesha mashauri ya madai, yakiwemo mashauri ya Katiba na Haki za Binadamu, Uchaguzi, Biashara na Ardhi, yaliyopo na yatakayofunguliwa na au dhidi ya Serikali ndani na nje ya nchi;

(ii) Kuimarisha uwakilishi na usimamizi katika kuendesha mashauri ya usuluhishi yanayotokana na sekta mbalimbali yatayofunguliwa na au dhidi ya Serikali katika Mahakama na

Mabaraza mbalimbali ndani na nje ya nchi;

(iii) Kuimarisha uratibu katika kusimamia na kuendesha mashauri ya madai na usuluhishi yaliyopo na yatakayofunguliwa na au dhidi ya Serikali katika mahakama na mabaraza mbalimbali ndani na nje ya nchi;

(iv) Kuanzisha na kuimarisha Ofisi za Wakili Mkuu wa Serikali katika mikoa iliyo na Masjala za Mahakama Kuu ili kusogeza huduma karibu na wadau;

(v) Kuboresha Mifumo na matumizi ya TEHAMA katika maeneo mbalimbali ili kuongeza ufanisi na ubora wa utoaji huduma;

(vi) Kuboresha mazingira ya kazi na maendeleo ya rasilimali watu; na

(vii) Kuimarisha mahusiano na mawasiliano na wadau kuhusu masuala ya kisheria katika uendeshaji wa mashauri na majukumu ya Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali.

182. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza vipaumbele vilivyoainishwa, baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Ofisi ya Taifa ya Mashtaka

(Fungu 35) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na: -

(i) Kuimarisha uendeshaji mashtaka na usimamizi wa kesi za jinai;

(ii) Kuimarisha uratibu na usimamizi wa upelelezi wa makosa ya jinai;

(iii) Kuimarisha mfumo wa utaifishaji, usimamizi na urejeshwaji wa mali zinazotokana na uhalifu;

(iv) Kuimarisha ushirikiano wa masuala ya kisheria baina ya taasisi, kitaifa na kimataifa;

(v) Kuimarisha uwezo wa Ofisi ya Taifa ya Mashtaka kutoa huduma bora pamoja na ustawi wa watumishi; na

(vi) Kuimarisha Mfumo Jumuishi wa TEHAMA wa Taasisi za Haki Jinai.

183. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza vipaumbele vilivyoainishwa, baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Mfuko wa Mahakama (Fungu 40) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na: -

(i) Kuharakisha utatuzi wa mashauri ya kawaida na mkakati wa kumaliza mashauri ya muda mrefu;

(ii) Kuimarisha uwezo katika Ukaguzi na Usimamizi wa shughuli za Mahakama;

(iii) Kuendelea kutekeleza Mpango wa Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Mahakama katika ngazi mbalimbali;

(iv) Kuboresha mifumo ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA) kama nyenzo muhimu ya kuboresha utoaji wa huduma;

(v) Kuongeza ushirikiano na wadau wa haki jinai na madai ili kuharakisha huduma ya utoaji haki;

(vi) Kuimarisha maendeleo ya rasilimaliwatu, ikiwa ni pamoja na mafunzo, nidhamu na maslahi kwa watumishi; na

(vii) Kuendelea kukamilisha uanzishwaji Masjala ndogo Mpya za Mahakama Kuu katika mikoa ya Simiyu, Njombe, Lindi, Katavi, Singida na Songwe.

184. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza vipaumbele vilivyoainishwa, baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora (Fungu 55) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na: -

(i) Kufanya uchunguzi wa malalamiko **150** (Mapya **100** na ya zamani **50**) yanayohusu uvunjwaji wa haki za binadamu na ukiukwaji wa misingi ya utawala bora na Kufuatilia utekelezaji wa mapendekezo yaliyotolewa katika malalamiko **25** yaliyofanyiwa uchunguzi;

(ii) Kuimarisha na kuhamasisha elimu kwa umma kuhusu haki za binadamu na misingi ya utawala bora katika mikoa **20** ya Tanzania bara na Zanzibar, kurusha vipindi **130** vya redio na runinga, kuanzisha klabu za haki za binadamu katika shule za Msingi, Sekondari na Vyuo;

(iii) Kuimarisha na kuhamasisha matumizi ya Mifumo ya TEHAMA;

(iv) Kufungua kesi tano (**5**) za uvunjwaji wa haki za binadamu na ukiukwaji wa misingi ya utawala bora;

(v) Kufanya ukaguzi wa magereza **78,** vituo **37** vya polisi, shule za maadilisho moja **(1)** na mahabusu ya watoto moja (**1**) na maeneo mengine wanamozuiliwa watu katika Mikoa **20;**

(vi) Kufungua kesi tano **(5)** za uvunjwaji wa haki za binadamu na ukiukwaji wa misingi ya utawala bora; na

(vii) Kuwezesha kufanyika kwa utafiti mmoja **(1)** wa kutathmini hali ya Ukatili wa Kijinsia dhidi ya Wanawake na watoto katika mikoa mitano **(5)** ya Tanzania Bara.

185. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza vipaumbele vilivyoainishwa, baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania (Fungu 59) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na:-

(i) Kufanya Mapitio, Tafiti na Tathmini za Sheria ili kurahisisha utekelezaji wa DIRA 2050;
(ii) Kutangaza shughuli za Tume na Kutoa elimu ya sheria kwa umma kupitia vipindi vya radio, runinga, vipeperushi, mikutano na majarida;
(iii) Kuimarisha ushirikiano wa kitaifa, kimataifa na kikanda;
(iv) Kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika kutekeleza majukumu makuu ya Tume; na
(v) Kuwajengea uwezo watumishi kupitia Mpango wa Mafunzo wa miaka mitano (2025/2030) sambamba na kuboresha mazingira ya kazi na upatikanaji wa vitendea kazi.

186. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza vipaumbele vilivyoainishwa, baadhi ya kazi zitakazotekelezwa na Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria (Fungu 101) katika Mwaka wa Fedha 2026/2027 ni pamoja na: -

(i) Kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika Uandishi wa Sheria;
(ii) Kuwezesha utekelezaji wa kisheria wa Dira 2050 kwa kuandaa miswada ya sheria ili kufikia malengo na shabaha zilizopangwa;
(iii) Kutoa Toleo la Urekebu wa Sheria Ndogo la Mwaka 2027;
(iv) Kutoa Toleo la Ufasiri wa Sheria Ndogo la Mwaka 2027;
(v) Kuwajengea uwezo watumishi wa Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria;
(vi) Kuimarisha ubora katika maandalizi ya miswada ya sheria na sheria zinazotungwa; na
(vii) Kuimarisha mazingira ya utendaji kazi kwa watumishi wa Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria.

I. SHUKRANI KWA WATENDAJI NA WADAU

187. ***Mheshimiwa Spika,*** ninapenda kutumia fursa hii kuishukuru Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria, chini ya uongozi wa Mheshimiwa Dkt. Damas Daniel Ndumbaro (Mb.), Mwenyekiti wa Kamati na Mhe. Edwin Enosy Swalle (Mb.), Makamu Mwenyekiti na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti chini ya uongozi wa Mheshimiwa Mashimba Mashauri Ndaki (Mb.) Mwenyekiti wa Kamati, na Mheshimiwa Ali Hassan Omar King (Mb.) Makamu Mwenyekiti kwa maelekezo na ushauri wao ambao umeleta mchango mkubwa katika utekelezaji wa majukumu ya Wizara. Nitoe shukrani zangu pia, kwa wajumbe wa Kamati kwa uchambuzi wa kina wa Taarifa ya Utekelezaji wa Bajeti kwa mwaka wa fedha 2025/2026 na kwa kupitisha kwa kauli moja Randama ya Makadirio ya Mpango na Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2026/2027. Ninapenda kuliarifu Bunge lako tukufu kuwa ushauri, maelekezo na maoni yote yaliyotolewa na Kamati yamezingatiwa kikamilifu katika maandalizi ya bajeti hii. Nawashukuru sana kwa uongozi wao na ushirikiano wanaotupatia.

188. ***Mheshimiwa Spika,*** ninaomba kuwashukuru Wananchi wa Jimbo la Namtumbo kwa kunichagua kuwa Mwakilishi wao Bungeni pamoja na Viongozi na Wanachama wa Chama cha Mapinduzi

katika Mkoa wa Ruvuma, akiwemo Mwenyekiti wa CCM Mkoa, Katibu wa CCM Mkoa, Mwenyekiti wa CCM Wilaya ya Namtumbo na Katibu wa CCM Wilaya ya Namtumbo. Ninawashukuru sana kwa ushirikiano wanaoendelea kunipa katika kuwawakilisha na kuwatumikia katika Bunge hili pamoja na kuratibu utekelezaji wa shughuli mbalimbali za maendeleo katika Mkoa huo na Jimbo la Namtumbo.

189. ***Mheshimiwa Spika***, ninaomba kutumia fursa hii kumshukuru Mheshimiwa George Mcheche Masaju, Jaji Mkuu wa Tanzania na Mwenyekiti wa Tume ya Utumishi wa Mahakama kwa kazi kubwa anayoifanya ya kusimamia na kuimarisha mifumo ya utoaji wa haki. Jitihada zake zimekuwa chachu ya mafanikio makubwa yaliyopatikana katika kuhakikisha haki inapatikana kwa wakati kwa Watanzania wote bila ubaguzi.

190. ***Mheshimiwa Spika,*** pia, ninaomba nitumie fursa hii kuwashukuru Viongozi wenzangu akiwemo Mhe. Hamza Saidi Johari (Mb.), Mwanasheria Mkuu wa Serikali; Mhe. Zainab Athuman Katimba (Mb.), Naibu Waziri wa Katiba na Sheria; Bw. Eliakim Chacha Maswi, Katibu Mkuu; Bw. Samwel Marco Maneno, Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali; na Dkt. Franklin Jasson Rwezimula, Naibu Katibu Mkuu kwa ushirikiano wanaonipatia katika utekelezaji wa shughuli za Wizara.

191. ***Mheshimiwa Spika,*** ninatoa shukrani za dhati kwa viongozi wengine wa Mhimili wa Mahakama akiwemo Mhe. Dkt. Mustapher Mohamed Siyani, Jaji Kiongozi wa Mahakama Kuu ya Tanzania; Prof. Elisante Ole Gabriel, Mtendaji Mkuu wa Mahakama ya Tanzania na Katibu wa Tume ya Utumishi wa Mahakama; na Mhe. Eva Kiaki Nkya, Msajili Mkuu wa Mahakama ya Tanzania na wasaidizi wao.

192. ***Mheshimiwa Spika,*** nitumie fursa hii kuwashukuru Wenyeviti wa Bodi za Taasisi za Wizara ambao ni Mhe. Dkt. Mary Caroline Levira, Jaji wa Mahakama ya Rufani na Mwenyekiti wa Baraza la Uongozi wa Chuo cha Uongozi wa Mahakama Lushoto; Mhe. Winifrida Beatrice Korosso, Jaji wa Mahakama ya Rufani na Mwenyekiti wa Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania; Mhe. Mathew Pauwa Mwaimu, Jaji Mstaafu wa Mahakama Kuu na aliyekuwa Mwenyekiti wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora; Mhe. Bw. Mohamed Khamis Hamad, aliyekuwa Makamu Mwenyekiti wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora.

193. ***Mheshimiwa Spika,*** sambamba na hao, ninapenda pia kuwashukuru Viongozi wengine wa Taasisi za Wizara ambao ni Bw. Sylvester Anthony Mwakitalu, Mkurugenzi wa Mashtaka; Dkt. Ally Saleh Possi, Wakili Mkuu wa Serikali; Bw. Onorius John Njole, Mwandishi Mkuu wa Sheria; Mhe. Dkt. Paul Faustine Kihwelo, Jaji wa Mahakama ya Rufani na Mkuu wa Chuo cha Uongozi wa Mahakama Lushoto; Bw. Frank Kanyusi Frank, Kabidhi Wasii Mkuu na Mtendaji Mkuu wa Wakala wa Usajili Ufilisi na Udhamini; Bw. George Nathaniel Mandepo, Katibu Mtendaji wa Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania; Bw. Patience Kilanga Ntwina, Katibu Mtendaji wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora; na Prof. Sist Joseph Mramba, Mkuu wa Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo Tanzania.

194. ***Mheshimiwa Spika,*** naomba pia kutumia nafasi hii kuwashukuru Watendaji Wakuu wa Taasisi za Wizara wakiwemo Bi. Bibiana Joseph Kileo, Naibu Mkurugenzi wa Mashtaka; Bi. Alice Edward Mtulo, Naibu Wakili Mkuu wa Serikali; Bi. Irene Joseph Lesulie, Naibu Kabidhi Wasii Mkuu wa Wakala wa Usajili Ufilisi na Udhamini.

195. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa namna ya pekee, ninaishukuru familia yangu hususan Wake zangu vipenzi Bi. Imani Juma Homera na Bi. Jasmine Juma Homera na watoto wangu kwa ushirikiano wanaoendelea kunipatia kwa kunivumilia na kunitia moyo wakati ninapokuwa natekeleza majukumu yangu ya kulitumikia Taifa. Aidha, ninawashukuru wazazi wangu Baba Mzazi, Zuberi Rajabu Homera na Mama Mzazi, Amina Mohamedi Mango kwa malezi yao na ushauri wanaonipatia mara kwa mara.

196. ***Mheshimiwa Spika,*** mwisho ila siyo kwa umuhimu, ninaomba kuwashukuru Wakuu wa Idara na Vitengo na Watumishi wote wa Wizara na Taasisi zake. Pia, ninaomba nichukue fursa hii kuwashukuru wadau wote wa Wizara kwa ushirikiano wanaotupatia katika utekelezaji wa majukumu ambayo Wizara imekasimiwa na Serikali.

197. ***Mheshimiwa Spika,*** ninaomba kutumia fursa hii pia kuwashukuru wale wote waliochangia kwa namna moja au nyingine katika kuiwezesha Wizara kufanikisha majukumu yake. Mafanikio yaliyopatikana katika mwaka 2025/2026 yametokana na ushirikiano na misaada ya kifedha na kiufundi kutoka kwa nchi wahisani ikiwemo Shirika la Maendeleo la watu wa Ujerumani (GIZ), Shirika la *Irish Rule of Law International,* mashirika mbalimbali ya kitaifa

na kimataifa, Taasisi za fedha za Kitaifa na Kimataifa ikiwemo Benki ya Dunia, Asasi za Kiraia (AZAKI), Shirika la Umoja wa Mataifa la kuhudumia Watoto (UNICEF), Shirika la Umoja wa Mataifa linaloshughulikia usawa wa kijinsia na uwezeshaji wa wanawake (UNWOMEN), Shirika la Maendeleo la Umoja wa Mataifa (UNDP), *Danish Institute for Human Rights* (DIHR), Jumuiya ya Madola na Maendeleo ya Uingereza (FCDO), Taasisi za hiari zisizokuwa za kiserikali na mashirika ya kidini bila kusahau ushiriki wa Wananchi katika kutii na kuheshimu Katiba na Sheria za nchi wakiongozwa na Waheshimiwa Wabunge.

198. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa namna ya pekee, ninazishukuru taasisi za elimu ya juu vikiwemo Chuo Kikuu cha Dar es Salaam (UDSM), Chuo Kikuu cha Dodoma (UDOM), na Chuo Kikuu Mzumbe (MU) kwa ushirikiano wao katika kuboresha masuala ya kisheria kitaaluma. Pia, ninaishukuru Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania pamoja na makampuni ya simu yakiwemo *Halotel, Airtel Tanzania, TTCL, Vodacom Tanzania* na *MIC Tanzania (Yas)* kwa ushirikiano na michango yao endelevu katika kuimarisha huduma za kisheria na msaada wa kisheria kupitia miundombinu na huduma za mawasiliano. Aidha, nazipongeza taasisi za kibenki ikiwemo *NMB Bank, CRDB Bank* na *Tanzania Postal Bank* kwa mchango wao katika kuwezesha huduma za kifedha na kuunga

mkono juhudi za Wizara katika kufanikisha malengo yake. Ushirikiano huu umeendelea kuwa chachu ya mafanikio ya sekta na ustawi wa wananchi kwa ujumla.

J. MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA 2026/2027

a. Makusanyo ya Maduhuli

199. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka wa fedha 2026/2027, Wizara, Taasisi zake na Mhimili wa Mahakama inatarajia kukusanya jumla ya Shilingi **15,676,000,000.00** ikiwa ni maduhuli kama ilivyoainishwa katika **Jedwali Na. 1.**

Jedwali Na. 1: Makadirio ya Makusanyo ya Maduhuli kwa Mwaka wa Fedha, 2026/2027

Na.	Mafungu	Lengo la Mwaka
1	Fungu 35	60,000,000.00
2	Fungu 40	15,571,000,000.00
3	Fungu 41	45,000,000.00
JUMLA		**15,676,000,000.00**

b. *Makadirio ya Fedha kwa ajili ya Kutekeleza Mpango na Bajeti kwa Mwaka 2026/2027*

200. ***Mheshimiwa Spika,*** ili kufanikisha utekelezaji wa vipaumbele vilivyoainishwa, Wizara inaomba kuidhinishiwa jumla ya Shilingi **774,789,136,714** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida na Miradi ya Maendeleo. Mchanganuo wa makadirio ya bajeti kwa mafungu tisa **(9)** ya Wizara na taasisi zake ni kama ilivyoainishwa kwenye **Jedwali Na. 2.**

Jedwali Na. 2: Mchanganuo wa Makadirio ya Bajeti kwa Wizara ya Katiba na Sheria na Taasisi Zake kwa Mwaka wa Fedha, 2026/2027

Fungu la Matumizi	Kiasi (Shilingi)
Matumizi ya Mishahara	152,459,788,000
Matumizi Mengineyo	484,909,718,714
Miradi ya Maendeleo - Fedha za Ndani	132,882,763,000
Miradi ya Maendeleo - Fedha za Nje	4,536,867,000
JUMLA	**774,789,136,714**

201. ***Mheshimiwa Spika***, kiasi hicho cha fedha kinaombwa kupitia mafungu ya bajeti yaliyo chini ya Wizara ni kama inavyoonekana hapo chini:-

Fungu 12: Tume ya Utumishi wa Mahakama

Matumizi ya Mishahara	1,017,424,000.00
Matumizi Mengineyo	7,130,120,000.00
Jumla Ndogo	**8,147,544,000.00**

Fungu 16: Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali

Matumizi ya Mishahara	4,809,900,000.00
Matumizi Mengineyo	52,281,434,000.00
Miradi ya Maendeleo - Fedha za Ndani	4,000,000,000.00
Jumla Ndogo	**61,091,334,000.00**

Fungu 19: Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali

Matumizi ya Mishahara	5,095,940,000.00
Matumizi Mengineyo	36,217,836,000.00
Jumla Ndogo	**41,313,776,000.00**

Fungu 35: Ofisi ya Taifa ya Mashtaka

Matumizi ya Mishahara	22,251,348,000.00
Matumizi Mengineyo	124,405,864,000.00
Miradi ya Maendeleo - Fedha za Ndani	15,866,110,000.00
Jumla Ndogo	**162,523,322,000.00**

Fungu 40: Mahakama ya Tanzania

Matumizi ya Mishahara	95,303,465,000.00
Matumizi Mengineyo	169,638,278,714.00
Miradi ya Maendeleo - Fedha za Ndani	18,601,200,000.00
Miradi ya Maendeleo - Fedha za Nje	4,090,000,000.00
Jumla Ndogo	**287,632,943,714.00**

Fungu 41: Wizara ya Katiba na Sheria	
Matumizi ya Mishahara	15,721,630,000.00
Matumizi Mengineyo	49,738,345,000.00
Miradi ya Maendeleo - Fedha za Ndani	94,415,453,000.00
Miradi ya Maendeleo - Fedha za Nje	446,867,000.00
Jumla Ndogo	**160,322,295,000.00**

Fungu 55: Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora	
Matumizi ya Mishahara	4,115,311,000.00
Matumizi Mengineyo	13,291,446,000.00
Jumla Ndogo	**17,406,757,000.00**

Fungu 59: Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania	
Matumizi ya Mishahara	1,556,429,000.00
Matumizi Mengineyo	10,555,230,000.00
Jumla Ndogo	**12,111,659,000.00**

Fungu - 101: Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria	
Matumizi ya Mishahara	2,588,341,000.00
Matumizi Mengineyo	21,651,165,000.00
Jumla Ndogo	**24,239,506,000.00**

202. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2026/2027 Wizara ya Katiba na Sheria, Mhimili wa Mahakama na Taasisi zake inaliomba Bunge lako Tukufu liidhinishe jumla ya shilingi **774,789,136,714.00.** Kati ya fedha hizo shilingi **152,459,788,000.00** ni kwa ajili ya mishahara ya Watumishi, Shilingi **484,909,718,714.00** ni kwa ajili ya Matumizi

Mengineyo na shilingi **137,419,630,000.00** ni kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo.

203. ***Mheshimiwa Spika,*** maelezo ya kina na mchanganuo wa maombi ya fedha za bajeti ya kila Fungu yameainishwa kwenye vitabu vya Randama za mafungu husika ambavyo vimegawiwa kwa Waheshimiwa Wabunge kupitia Mfumo wa Kielektroniki wa Bunge.

204. ***Mheshimiwa Spika,*** ninaomba kutoa hoja.

VIAMBATISHO

Kiambatisho Na.1: Makusanyo ya Maduhuli Kuanzia Julai, 2025 hadi Machi, 2026

Mafungu	Kiasi kilichoidhinishwa	Kiasi kilichokusanywa julai 2025 – 31 machi, 2026	Asilimia ya Makusanyo kwa Lengo la Mwaka	Asilimia ya Makusanyo kwa Lengo la Miezi 9
Fungu 35	60,000,000.00	56,000,000.00	93.33%	124.4%
Fungu 40	15,571,199,000.00	5,226,491,848.37	33.57%	44.8%
Fungu 41	45,000,000.00	40,070,000.00	89.00%	118.7%
JUMLA	**15,676,199,000.00**	**5,322,561,848.37**	**33.95%**	**45.3%**

Kiambatisho Na.2: Bajeti Iliyoidhinishwa kwa Mwaka wa Fedha 2025/2026

Na.	FUNGU	MISHAHARA	MATUMIZI MENGINEYO	MIRADI NDANI	MIRADI YA NJE	JUMLA
1	12	1,125,247,000	5,841,720,000	-	-	6,966,967,000
2	16	4,671,816,000	35,481,434,000	788,704,000	-	40,941,954,000
3	19	4,779,918,000	33,717,836,000	-	-	38,497,754,000
4	35	20,434,283,000	109,671,664,000	15,866,110,000	-	145,972,057,000
5	40	84,645,042,000	143,385,988,000	18,601,200,000	74,424,000,000	321,056,230,000
6	41	14,182,689,000	30,992,606,000	44,415,453,000	8,143,320,000	97,734,068,000
7	55	3,452,519,000	8,291,446,000	-	-	11,743,965,000
8	59	1,775,350,000	5,627,180,000	-	-	7,402,530,000
9	101	928,806,000	16,454,158,000	-	-	17,382,964,000
JUMLA		**135,995,670,000**	**389,464,032,000**	**79,671,467,000**	**82,567,320,000**	**687,698,489,000**

Kiambatisho Na.3a: Muhtasari wa Bajeti na Fedha Zilizopokelewa wa Wizara na Taasisi kwa Kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025

Na.	Matumizi	Bajeti iliyopitishwa	Kiasi kilichopokelewa Hadi 31 Machi, 2026	Asilimia ya kiasi Kilichopokelewa hadi Kufikia 31 Machi, 2026 (%)
1	Mishahara ya watumishi	135,995,670,000.00	105,640,512,125.85	78%
2	Matumizi mengineyo	389,464,032,000.00	297,275,058,804.26	76%
3	Miradi ya Maendeleo (Ndani)	79,671,467,000.00	79,085,746,157.50	99%
4	Miradi ya Maendeleo (Nje)	82,567,320,000.00	44,620,926,240.00	54%
JUMLA		**687,698,489,000.00**	**526,622,243,327.61**	**77%**

Kiambatisho Na. 3b: Mchanganuo Wa Fedha Zilizopokelewa kwa Kila Fungu Hadi Kufikia Machi, 2026

NA	FUNGU	MATUMIZI YA KAWAIDA		MIRADI YA MAENDELEO		JUMLA
		MISHAHARA	MATUMIZI MENGINEYO	FEDHA ZA NDANI	FEDHA ZA NJE	
1	12	621,265,000.00	3,753,921,000.00	0	0	4,375,186,000.00
2	16	3,231,734,491.00	24,108,257,950.06	179,346,312.00	0	27,519,338,753.06
3	19	3,628,598,512.00	22,391,417,856.23	0	0	26,020,016,368.23
4	35	15,659,577,180.80	87,273,465,600.00	12,772,517,668.71	0	115,705,560,449.51
5	40	66,246,059,703.82	119,007,136,597.37	10,844,446,843.39	44,424,000,000.00	240,521,643,144.58
6	41	11,180,146,639	24,465,376,233	55,289,435,333.40	196,926,240.00	91,131,884,445.37
7	55	2,427,131,000.00	8,056,172,241.65	0	0	10,483,303,241.65
8	59	1,098,929,199.60	3,423,924,500.01	0	0	4,522,853,699.61
9	101	1,216,132,000.00	11,362,234,633.33	0	0	12,578,366,633.33
	JUMLA	**105,309,573,726.22**	**303,841,906,611.65**	**79,085,746,157.5**	**44,620,926,240.00**	**532,858,152,735.34**

Kiambatisho Na.4: Orodha ya Sheria Ndogo 229 Zilizofanyiwa Tafsiri Kuanzia Julai, 2025 hadi Machi, 2026

Na.	Jina la Sheria	GN No.
1.	The Labour Institutions (General) Regulations	45/2017
2.	The Tanzania Tourist Board (Tourism Goodwill Ambassadors) Regulations	70/2025
3.	The Legal Aid Regulations	44/2018
4.	The Mining (Integrity Pledge) Regulations	304/2018
5.	The Education (Approval of Owners and Managers and Registration of Non-Government Schools) Regulations	300/2002
6.	The Mining (Mineral and Gem Houses) Regulations	418/2019
7.	The Mining (Minimum Shareholding and Public Offering) Regulations	286/2016
8.	The Mining (Government Minerals Warehouse) Regulations	58/2022
9.	The Employment and Labour Relations (Code of Good Practice) Rules	42/2007
10.	The Tanzania Revenue Authority (Assessment, Collection and Accounting for Advertisement Fees for Billboards, Posters and Hoarding) Regulations	2/2020
11.	The Civil Aviation (Contribution and Administration of the Training Fund) Regulations	167/2013
12.	The Mining (Geological Survey) Regulations	6/2018
13.	The Mining (Value Addition) Regulations	687/2020
14.	The Mining (Designated Minerals Certification) Regulations	449/2019
15.	The Mining (Importation of Minerals for Mineral and Gem Houses) Regulations	613/2019
16.	The Banking and Financial Institutions (Financial Leasing) Regulations	575/2022
17.	The Mining (Radioactive Minerals) Regulations	4/2018

Na.	Jina la Sheria	GN No.
18.	The Legal Aid (Remuneration of Advocates) Rules	109/2019
19.	The Mining (Audit and Inspection of Records) Regulations	7/2018
20.	The Mining (Local Content) Regulations	3/2018
21.	The Mining (Lapidary) Regulations	485/2018
22.	The mining (minerals and mineral concentrates trading) regulations	2/2018
23.	The Mining (Diamond Trading) Regulations	137/2019
24.	The High Court (Commercial Division Procedure Rules	250/2012
25.	The Economic and Organised Crime Control (The Corruption and Economic Crimes Division) (Procedure) Rules	267/2016
26.	The Criminal Procedure (Approved Forms) Notice	429/2017
27.	The Criminal Procedure (Habeas Corpus) Rules	150/1930
28.	The Criminal Procedure (Police Supervision) Rules	344/1952
29.	The Penal Code (Anatomu) Rules	192/1962
30.	The Public Private Partnership Regulation	37/2018
31.	The Electronic and Postal Communications (Digital and other Broadcasting Networks) Regulations	140/2018
32.	The Statistics Regulations	46/2017
33.	The Electronic and Postal Communications (Domain Names Management) Regulations	940/2020
34.	The Electronic and Postal Communications (Quality of Service) Regulations	21/2018
35.	The Judicature and Application of Laws (Transfer and Management of Cases Assigned to Magistrates with Extended Jurisdiction Rules	11/2023
36.	The Advocates Remuneration Order	263/2015

Na.	Jina la Sheria	GN No.
37.	the Wildlife Conservation (Wildlife Corridors, Dispersal Areas, Buffer Zones and Migratory Routes) Regulations	123/2018
38.	the Tanzania Shipping Agencies (Shipping Business Fees, Charges and Commissions) Order	181/2021
39.	the Tanganyika Law Society (Ethics) Regulations	602/2022
40.	the Electronic and Postal Communications (Value Added Services) Regulations	17/2018
41.	The Tanzania Arbitration Centre (Management and Operations) Regulations	149/2021
42.	The Wildlife Conservation (Administration and Management of Pasiansi Wildlife Training Institute) Regulations	107/2003
43.	The Electronic and Postal Communications (License Procedures) Rules,	422/2014
44.	The Judiciary Administration (Internal Finance) Regulations	2/2021
45.	the Tanzania Shipping Agencies (Passenger Fares) Order	760/2021
46.	The Electronic and Postal Communications (Interconnection) Regulations	25/2018
47.	The Electronic and Postal Communications (Online Content) Regulations	538/2020
48.	The Electronic and Postal Communications (Airtime Levy) Regulations	496M/2021
49.	The Law of Marriage (Forms and Fees) Regulations	97/1971
50.	The Judicature and Application of Laws (Practice and Procedure in Cases Involving Vulnerable Groups) Rules	110/2019
51.	The Oil and Gas Revenues Management Regulations	497/2017

Na.	Jina la Sheria	GN No.
52.	The Access to Information Regulations	507/2017
53.	The Electronic Transactions (Cryptographic and Certification Services Providers) Regulations	228/2016
54.	The Tax Administration (Transfer Pricing) Regulations	166/2018
55.	The Tax Administration (General) Regulations	101/2016
56.	The Judicature and Application of Laws (Legal Aid and Proceedings) Rules	153/2019
57.	The Tax Revenue Appeals Board Rules	217/2018
58.	The Wildlife Conservation (Resident Hunting Areas) (Designation) Order	664/2018
59.	The Copyright and Neighbouring (Compounding of Offences) Regulations	621/2020
60.	The Land Transport Regulatory Authority (Tariff) Regulations	82/2020
61.	The Tanzania Shipping Agencies (Performance Benchmarks) Regulations	116/2022
62.	the Tanzania Wildlife Research Institute (Conduct of Wildlife Research) Regulations	628/2020
63.	The Whistleblower and Witness Protection Regulations	59/2023
64.	The Education (Miscellaneous) Regulations	66/1970
65.	The Tax Administration (Electronic Revenue Collection) Regulations	230A/2017
66.	The Education (Imposition of Penalties to Persons Who Marry or Impregnant a School Girl) Rules	265/2003
67.	The Gaming (Internet Gaming) Regulations	478/2022
68.	The Firearms and Ammunition Control Regulation	334/2016
69.	The Institute of Judicial Administration Lushoto (Students' Performance Assessment) Regulations	348/2019
70.	The Public Service Recruitment Secretariat Rules of Operation	322/2021

Na.	Jina la Sheria	GN No.
71.	The Pharmacy (Pharmacy Practice and the Conduct of Business of a Pharmacy) Regulations	267/2020
72.	The Law Reform (Assessment of Laws) Regulations,	670/2021
73.	The Wildlife Conservation (Capture of Animals) Prohibition Order	101/2013
74.	The Electronic and Postal Communications (Computer Emergency Response Team) Regulations	60/2018
75.	The Drugs Control and Enforcement (General) Regulations	173/2016
76.	The National Payment Systems (Electronic Money Transaction Levy) Regulations	478V/2022
77.	The Electronic and Postal Communications (Competition) Regulations	26/2018
78.	The Magistrate Courts' (Small Claims Procedure) Rules	159/2023
79.	The Education (Provision of Statistics) Regulations	292/2002
80.	The Education (Application for License of Religious Schools) Regulations	299/2002
81.	The Forest Regulations	153/2004
82.	The Wildlife Conservation (Prospecting, Mining of Uranium, Exploring and Production of Oil and Gas in Game Reserves) Regulations	88/2017
83.	The Land (Dispositions of Rights of Occupancy) Regulations	74/2001
84.	The Education (Inspection of Schools) Government Notice	286/2002
85.	The Education (Grants-in-Aid) Regulations	291/2002
86.	The Education (Expulsion and Exclusion of Pupils from Schools) Regulations	295/2002
87.	The Wildlife Conservation (Financial Contribution to Tanzania Wildlife Protection Fund) Regulations	375/2019

Na.	Jina la Sheria	GN No.
88.	The Education (Names of Teachers Suspended from the Register) Regulations	285/2002
89.	The National Payment Systems (Electronic Money Transaction Levy) Regulations	478V/2022
90.	The Forest (Charcoal Preparation, Transportation and Selling) Regulations	70/2006
91.	the Institute of Judicial Administration Lushoto Staff Regulations	346/2019
92.	The Wildlife Conservation (Resident Hunting) Regulations.	383/2021
93.	The Wildlife Conservation (Payment of Rewards) Regulations	629/2020
94.	The Arbitration Tribunals Regulations	219/1969
95.	The Magistrates' Courts (Remuneration of Assessors) Regulations	239/2010
96.	the Forest (Manner and Criteria for Awarding Grants) Regulations	226/2021
97.	The Income Tax (Non-Resident Electronic Services Provider) Regulations	478U/2022
98.	the Civil Aviation (Training Centre) Management and Operations Rules	179/2021
99.	The Mining (Importation of Minerals for Mineral and Gem Houses) Regulations	613/2019
100	The Land Disputes Courts (The District Land Housing Tribunal) Regulations, Government Notice No. 174 of 2003	174/2003
101	The Mining (Mineral Beneficiation) Regulations	5/2018
102	The Mining (Mineral Right) Regulations	1/2018
103	The Magistrates' Courts (Rules of Evidence in Primary Courts) Regulations	22/1964
104	The Anti-Money Laundering (Cross-Border Declaration of Currency and Bearer Negotiable Instruments) Regulations	268/2016
105	The Wildlife Conservation (Specified Documents) (fees) Regulations	513/1995
106	The Forest (Sustainable Utilization of Logs, Timber, Withies, Poles or Charcoal) Regulations	417/2019

Na.	Jina la Sheria	GN No.
107	The Wildlife Conservation (Tanzania Wildlife Protection Fund) (Financial) Regulations	492/2002
108	The Advocates (Professional Conduct, and Etiquette) Regulations	118/2018
109	The Land (Allocation Committees), Regulations	72/2001
110	The Beekeeping (Delegation of Functions) Order	689/2020
111	The Statistics (Technical Committee) Regulations	762/2021
112	The Education (Duration of School Year) Regulations	293/2002
113	The Magistrates' Courts (Remuneration of Honorary Magistrates) Regulations	431/1996
114	The Advocates (Admission and Practicing Certificate) Regulations	62/2015
115	The Wildlife Conservation (Compounding of Offences) (Forms) Regulations	208/2012
116	the Forest (Production, Transportation and Selling of Briquettes) Regulations	623/2021
117	The Mining (State Participation) Rules	939/2020
118	The Land (Conduct of Auctions and Tenders) Regulations	73/2001
119	The Wildlife Conservation (Special Wildlife Investment Concession Areas) Regulations	397/2021
120	The Public Leadership Code of Ethics (Control of Conflict of Interest) Regulations	113/2020
121	The Banking and Financial Institutions (Prompt Corrective Actions) Regulations	726/2023
122	The Education (Powers and Functions of District Education Officer and Regional Education Officer) Regulations	283/2002
123	The Education (Private Schools) Regulations	246/1971
124	The Education (Provision for the Structure, Hygiene, Sanitation and Health Inspection of Schools) Regulations	287/2001
125	The Institute of Judicial Administration Lushoto (Student General Welfare,	511/2015

Na.	Jina la Sheria	GN No.
	Conduct and Disciplinary Matters) Regulations	
126	The Judiciary Administration (Service Scheme)	10/2021
127	The Court Brokers and Process Servers (Appointment, Remuneration and Disciplinary) Rules	363/2017
128	The Law of Matrimonial Proceedings) Rules	136/1971
129	The Law Reform (Fatal Accidents and Miscellaneous Provisions) (Judicial Review Procedure and Fees) Rules	324/2014
130	the Electronic and Postal Communications (Accounting Separation) Regulations	23/2018
131	The Education Advisory Council (Constitution) Regulations	206/1971
132	The Establishment of School Committees Notice	288/2002
133	Deep Sea Fisheries Management and Development Regulations	334/2021
134	The Gaming Regulations	385/2003
135	The Nursing and Midwifery (Training) Regulations	422/2010
136	The Nursing and Midwifery (Practice) Regulations	423/2010
137	The Nursing and Midwifery (Fitness to Practice) Regulations	424/2010
138	the Wildlife Conservation (Extension of Time) Regulations	170/2011
139	The Accountants and Auditors (Appeals Board) Rules	1/2024
140	The Civil Procedure Code the Reconciliation, Negotiation, Mediation and Accreditation) Regulations	147/2021
141	The Judicature and Application of Laws (Adoption of Juvenile Court Rules in the High Court of Tanzania) Rules	154/2019
142	The Code of Conduct for Legal Aid Providers, Lawyers and Paralegals	669/2021

Na.	Jina la Sheria	GN No.
143	The Office of the Attorney General (Discharge of Duties) Guidelines for Practicing State Attorneys and Law Officers	1008/2020
144	The Appointment of Communal Conciliatory Boards Notice	96/1971
145	The Land Transport Regulatory Authority (Review Procedure Rules	73/2020
146	The law of Marriage (Appointment of Registrars for Foreign Countries) Notice	636/1998
147	The Primary School Compulsory Enrolment and Attendance	280/2002
148	The Magistrates Court (Civil Procedure in Primary Court) Rules	310/1964
149	the Code of Conduct for Reconciliatory, Negotiators, Mediators and Arbitrators, Regulations	148/2021
150	The Attorney General (Discharge of Duties) Regulations	154/2006
151	The Wildlife Conservation (Non-Consumptive Wildlife Utilization) Regulations	181/2016
152	The Forest (Model Bylaws for Joint Gazetted Village Land Forest Reserves) Regulations	191/2009
153	The Wildlife Conservation (Valuation of Trophies) Regulations	207/2012
154	The Wildlife Conservation (Registration of Trophies) Regulations	276/1974
155	The Executive Agencies (Tanzania Forest Services Agency) Establishment Order	269/2010
156	The Magistrates Court (Approved Forms for Primary Court Rules	943/2020
157	The Accelerated Trial and Disposal of Cases Rules	192/1988
158	The Judiciary Administration (Internal Finance) Regulations	2/2021
159	The Mining (Integrity Pledge) Regulations	304/2018
160	The Land Transport Regulatory Authority (Certification of Commercial Vehicle	81/2020

Na.	Jina la Sheria	GN No.
	Drivers and Registration of Crew) Regulations	
161	The Wildlife Conservation (Management of Wildlife Captive Facilities) Regulations	83/2020
162	The Arbitration (Rules of Procedure) Regulations	146/2021
163	The Magistrates Courts (Primary Courts) Judgement of Courts) Rules	2/1988
164	The Magistrates Courts Act, The Primary Courts (Administration of Estates Rules	49/1971
165	The Forest (Prohibition of Export of Sandal Wood in Form of Chips, Powder, Poles, Withies and Roots) Order	12/2005
166	The Education (Examinations in Schools) Regulations	301/2002
167	The Interpretation of Laws (Use of English Language in Courts) (Circumstances and Conditions) Rules	66/2022
168	The Judiciary Administration (General) Regulations	1/2021
169	The Forest (EcoTourism Facilities Concession) Regulations	85/2020
170	The Judicature and Application of Laws (Remote Proceedings and Electronic Recording) Rules	637/2021
171	The Magistrates Courts (Powers of the Primary Court in Matrimonial Matters and Probate and Administration Cause) Rules	639/2021
172	The Advocates (Disciplinary and other Proceedings) Rules	120/2018
173	The Tourist Agents Regulations	34/1969
174	the Employees' Terminal Benefits Schemes (Registration) Regulations	201/1974
175	The Land Development (Specified Areas) Regulations, 1986	659/1986
176	The Engineers Registration (General and Practical Training Requirements) Regulations	171/1988
177	he Tourist Agents (Licensing) Regulations	213/1998

Na.	Jina la Sheria	GN No.
178	The Environmental Management (Prohibition of Plastic Carrier Bags and Plastic Bottle Cap Seals) Regulations	291/2022
179	These By-laws may be cited as the Engineers Registration (Professional (Profile Examination) By-laws	65/2000
180	The Engineers Registration By-laws	361/2009
181	The Administrator-General Rules	142/1921
182	The Business Licensing Regulations	187/1972
183	The Wattle Bark Industry (Forms and Fees) Rules	64/1959
184	The Centre for Agricultural Mechanization and Rural Technology (Agricultural Machinery and Rural Technology) Regulations	56/2018
185	The Constituencies Development Catalyst Fund Regulations	37/2010
186	The Health Laboratory Practitioners (General) Regulations	228/2010
187	Employment (Restriction of Employment of Children) Regulations.	12/1957
188	The National Service Rules	77/1972
189	he Land (Rent) Regulations	464/2001
190	The Mental Health (General) Regulations	122/2016
191	the Land (Conditions of Rights of Occupancy) Regulation	77/2001
192	The Engineers Registration (Registration of Engineering Technicians) Rules	69/2014
193	The Export and Grading of Timber Rules	7/1970
194	The Produce Export (Castor Seed) Rules	27/1965
195	The Produce Export (Beeswax) Rules	40/1957
196	The Land (Functions of Authorised Officer) Regulations,	76/2001
197	the Land (Procedure for Mortgage of Land) Regulations	345/2019
198	The Land (Exemption of Rent) Regulations, 2019	347/2019
199	The Public Service (Negotiating Machinery) Regulations	375/2005

Na.	Jina la Sheria	GN No.
200	The Rural Farmlands (Acquisition and Regrant) (Prescribed Forms) Rules	267/1966
201	The Electronic Tax Stamps Regulations, 2018	16/2018
202	The Hides, Skin and leather Citation Trade (Duties and powers of Inspectors) Regulations,	149/2010
203	The National Council for Technical Education (Registration of Technical Institutions) Regulations	279/2001
204	The Tourism (Tour Guides) Regulations,	270/2015
205	The Medical, Dental and Allied Health Professionals (Continuing Professional Development) Regulations	707/2018
206	The Standards (Compounding of Offences) Regulations,	679/2021
207	The Government Proceedings (Procedure) Rules	376/1968
208	The Capital Markets and Securities (Accounting and Financial Requirements) Regulations,	14/1997
209	The Capital Markets and Securities (Conduct of Business) Regulations.	771/1997
210	The Capital Markets and Securities (Establishment of Stock Exchanges) Regulations	416/1996
211	The Land (Compensation Claims) Regulations 2001	79/2001
212	The Mining (Environmental Protection for Small Scale Mining) Regulations	403/2010
213	The Capital Markets and Securities (Advertisements) Regulations.	15/1997
214	The Capital Markets and Securities (Capitalisation and Rights Issue) Regulations	288/2000
215	The Capital Markets and Securities (Collective Investment Schemes) Regulations.	770/1997

Na.	Jina la Sheria	GN No.
216	The Capital Markets and Securities (Registers of Interests in Securities) Regulations.	415/1996
217	The Graves (Removal) Regulations	102/1970
218	The Animal Diseases (Vaccine and Vaccination) Regulations, 2020	180/2020
219	The Animal Welfare (Draught AnimaIs Care) Regulations	183/2010
220	The Animal Welfare (Transport Citation and Transportation) Regulations	185/2010
221	The Animal Welfare (inspectors) Regulation,	186/2010
222	The Sisal Manufacturers (Submission of Information and Statistics) Rules	2/1967
223	The Produce Export (Fumigation) Rules	406/1968
224	The Engineers! Registration Title (Forms and Fees) Regulations	37/1969
225	The Animal Diseases (Appointment and duties of Inspectors) Regulations	25/2007
226	The Animal Diseases (Livestock Markets) Regulations	131/2001
227	The Animal Diseases (Compensation) Regulations	26/2007
228	the Animal Diseases (Ante and Post-mortem Inspection) Regulations	27/2007
229	The Animal Diseases (Animal and Animal Products Movement Control) Regulations	28/2007

Kiambatisho Na.5: Orodha ya Sheria Ndogo Zilizoandaliwa, Kuhakikiwa na Kutangazwa katika Gazeti la Serikali Kuanzia Julai, 2025 hadi Machi, 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
1	The Water Supply and Sanitation (Kasulu Urban Water Supply and Sanitation Authority) (Establishment) Notice, 2025	4/7/2025	353 of 2025
2	Notisi ya Kusudio la Kuhamisha Makaburi katika Eneo la Mtakuja Wilaya ya Geita ya Mwaka 2025.	4/7/2025	354 of 2025
3	Sheria Ndogo za Afya, Usafi na Hifadhi ya Mazingira za Halmashauri ya Wilaya Manyoni ya Mwaka 2025.	4/7/2025	355 of 2025
4	Sheria Ndogo za Usimamizi wa Mifugo ya Halmashauri ya Wilaya ya Ruangwa ya Mwaka 2025.	4/7/2025	356 of 2025
5	Sheria Ndogo za Ushuru wa Huduma za Halmashauri ya Wilaya ya Manyoni ya Mwaka 2025.	4/7/2025	357 of 2025
6	Sheria Ndogo za Ada na Ushuru za Halmashauri ya	4/7/2025	358 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Wilaya ya Manyoni ya Mwaka 2025.		
7	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Ada na Ushuru wa Halmashauri ya Wilaya ya Missenyi ya Mwaka 2025.	4/7/2025	359 of 2025
8	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Maegesho na Udhibiti wa Vyombo vya Usafiri ya Halmashauri ya Wilaya ya Gairo ya Mwaka 2025.	4/7/2025	360 of 2025
9	Sheria Ndogo za Ada na Ushuru za Halmashauri ya Manispaa ya Songea ya Mwaka 2025.	4/7/2025	361 of 2025
10	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Ushuru wa Kituo cha Magari za Halmashauri ya Jiji la Mbeya ya Mwaka 2025.	4/7/2025	362 of 2025
11	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Hifadhi ya Mazingira za Halmashauri ya Jiji la Mbeya ya Mwaka 2025.	4/7/2025	363 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
12	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Afya na Usafi wa Mazingira za Halmashauri ya Jiji la Mbeya ya Mwaka 2025.	4/7/2025	364 of 2025
13	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Usimamizi wa Masoko za Halmashauri ya Jiji la Mbeya ya Mwaka 2025.	4/7/2025	365 of 2025
14	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Ada na Ushuru za Halmashauri ya Jiji la Mbeya ya Mwaka 2025.	4/7/2025	366 of 2025
15	Sheria Ndogo za ushuru wa Mazao Mchanganyiko za Halmashauri ya Manispaa ya Songea ya Mwaka 2025.	4/7/2025	367 of 2025
16	Sheria Ndogo za Uanzishaji na Usimamizi wa Maeneo ya Biashara za Halmashauri ya Manispaa ya Songea ya Mwaka 2025.	4/7/2025	368 of 2025
17	Sheria Ndogo za Ushuru wa Nyumba za	4/7/2025	369 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Kulala Wageni za Halmashauri ya Manispaa ya Songea ya Mwaka 2025.		
18	Sheria Ndogo za Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Ruangwa ya Mwaka 2025.	4/7/2025	370 of 2025
19	Sheria Ndogo za Usimamizi wa Madini ya Ujenzi za Halmashauri ya Wilaya ya Gairo ya Mwaka 2025.	4/7/2025	371 of 2025
20	Sheria Ndogo za Usimamizi wa Masoko za Halmashauri ya Wilaya ya Gairo ya Mwaka 2025.	4/7/2025	372 of 2025
21	Sheria Ndogo za Afya, Usafi na Hifadhi ya Mazingira za Halmashauri ya Wilaya ya Gairo ya Mwaka 2025.	4/7/2025	373 of 2025
22	Sheria Ndogo za Ada na Ushuru za Halmashauri ya Wilaya ya Gairo ya Mwaka 2025.	4/7/2025	374 of 2025
23	The e-Government General (Amendment) Regulations, 2025.	11/7/2025	375 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
24	The Road Traffic (Evidence of Motor Vehicle Insurance) Regulation, 2025.	11/7/2025	376 of 2025
25	The Income Tax (Exemption of Repatriated Income) (Construction, Testing and Commissioning of Water SupplySchemes at Kayanga, Chato and Geita Towns - Package (VI) (M/S Afcons Infrastructure Limited & Vijeta Projects & Infrastructures Limited JV) Order, 2025.	11/7/2025	377 of 2025
26	The Income Tax (Exemption of Withholding Tax) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kayanga, Chato and Geita Towns – Package VI) (M/S Afcons Infrastructure Limited & Vijeta Projects & Infrastructures Limited JV) (Amendment) Order, 2025.	11/7/2025	378 of 2025
27	The Income Tax (Exemption of Expatriate Employees)	11/7/2025	379 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	(Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kayanga, Chato and Geita Towns- Package VI) (M/S Afcons Infrastructure Limited & Vijeta Projects & Infrastructures Limited JV) (Amendment) Order, 2025.		
28	The Income Tax (Exemption of Corporate Tax) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kilwa Masoko and Nanyumbu Towns) (Package II) (M/S Afcons Infrastructure Ltd and Vijeta Projects and Infrastructures Ltd JV) (Amendment) Order, 2025.	11/7/2025	380 of 2025
29	The Income Tax (Exemption of Repatriated Income) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kilwa Masoko and	11/7/2025	381 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Nanyumbu Towns - Package II) (M/S Afcons Infrastructure Limited & Vijeta Projects & Infrastructures Limited JV) Order, 2025.		
30	Amri ya Kupanga eneo la Mboliboli na Mbugani ya Mwaka 2025.	11/7/2025	382 of 2025
31	Amri ya Kupanga eneo la Mninga ya Mwaka 2025.	11/7/2025	383 of 2025
32	Amri ya Kupanga eneo la Mtili na Lugongo ya Mwaka 2025.	11/7/2025	384 of 2025
33	Amri ya Kupanga Eneo la Mtwango ya Mwaka 2025.	11/7/2025	385 of 2025
34	Amri ya Kupanga Eneo la Mushasha ya Mwaka 2025.	11/7/2025	386 of 2025
35	Amri ya Kupanga eneo la Mutukula ya Mwaka 2025.	11/7/2025	387 of 2025
36	Amri ya Kupanga eneo la Nyakalinzi ya Mwaka 2025.	11/7/2025	388 of 2025
37	Amri ya Kupanga eneo la Mwemage ya Mwaka 2025.	11/7/2025	389 of 2025
38	Amri ya Kupanga eneo la Nyigo ya Mwaka 2025.	11/7/2025	390 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
39	Amri ya Kupanga eneo la Usokami ya Mwaka 2025.	11/7/2025	391 of 2025
40	Amri ya Kurasimisha Makazi yaliyopangwa Eneo la Rulenge ya Mwaka 2025.	11/7/2025	392 of 2025
41	Amri ya Upangaji Maalum ya eneo la Mboliboli kwa Matumizi ya Kilimo ya Mwaka 2025.	11/7/2025	393 of 2025
42	Amri ya Kupanga eneo la Bubale ya Mwaka 2025.	11/7/2025	394 of 2025
43	Amri ya Kupanga Eneo la Bugango ya Mwaka 2025.	11/7/2025	395 of 2025
44	Amri ya Kupanga Eneo la Byamutemba ya Mwaka 2025.	11/7/2025	396 of 2025
45	Amri ya Kupanga Eneo la Igayaza ya Mwaka 2025.	11/7/2025	397 of 2025
46	Amri ya Kupanga Eneo la Mabuye ya Mwaka 2025.	11/7/2025	398 of 2025
47	Amri ya Kupanga eneo la Matembo ya Mwaka 2025.	11/7/2025	399 of 2025
48	Amri ya Kupanga eneo la Sawala ya Mwaka 2025.	11/7/2025	400 of 2025
49	Amri ya Kupanga Eneo la Nyamiaga ya Mwaka 2025.	11/7/2025	401 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
50	Amri ya Kupanga Eneo la Kitwe ya Mwaka 2025.	11/7/2025	402 of 2025
51	Amri ya Kupanga Eneo la Lufuna ya Mwaka 2025.	11/7/2025	403 of 2025
52	Amri ya Kupanga Eneo la Kigorogoro e ya Mwaka 2025.	11/7/2025	404 of 2025
53	Amri ya Kupanga Eneo la Ifwagi ya Mwaka 2025.	11/7/2025	405 of 2025
54	Amri ya Kupanga Eneo la Itulavanu ya Mwaka 2025.	11/7/2025	406 of 2025
55	Amri ya Kupanga Eneo la Shuka ya Mwaka 2025.	11/7/2025	407 of 2025
56	Amri ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa Eneo la Kimashuku ya Mwaka 2025.	11/7/2025	408 of 2025
57	Amri ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa Eneo la Shirinjoro ya Mwaka 2025.	11/7/2025	409 of 2025
58	Amri ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa Eneo la Sanya - Station ya Mwaka 2025.	11/7/2025	410 of 2025
59	Amri ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa Eneo la Rundugai ya Mwaka 2025.	11/7/2025	411 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
60	Amri ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa Eneo la Mungushi ya Mwaka 2025.	11/7/2025	412 of 2025
61	Amri ya Kupanga Eneo la Katemba ya Mwaka 2025.	11/7/2025	413 of 2025
62	Amri ya Kupanga eneo la Mbalamaziwa ya Mwaka 2025.	11/7/2025	414 of 2025
63	Amri ya Kupanga Eneo la Makongora ya Mwaka 2025.	11/7/2025	415 of 2025
64	Amri ya Kupanga Eneo la Mkalamo – Kwamsisi ya Mwaka 2025.	11/7/2025	416 of 2025
65	Amri ya Kupanga Eneo la Litipu, Mbuta, Mnolela na Ruhokwe ya Mwaka 2025.	11/7/2025	417 of 2025
66	Amri ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa Eneo la Bomang'ombe ya Mwaka 2025.	11/7/2025	418 of 2025
67	Amri ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa Eneo la Kwasadala ya Mwaka 2025.	11/7/2025	419 of 2025
68	The Road Traffic (Driver's License Point System) (Amendment) Regulations, 2025.	11/7/2025	420 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
69	The Election Expenses (Amendment) Regulations, 2025.	11/7/2025	421 of 2025
70	The Political Parties Council (Amendment) Regulations, 2025.	11/7/2025	422 of 2025
71	The Political Parties (Registration and Monitoring) (Amendment) Regulations, 2025.	11/7/2025	423 of 2025
72	The Political Parties (Code of Conduct) (Amendment) Regulations, 2025.	11/7/2025	424 of 2025
73	The Excise (Management and Tariff) (Remission of two Motor Vehicles for Implementation of the Innovative Intergrated Approach for Sustainable Cooking Solution Programme) Order, 2025.	11/7/2025	425 of 2025
74	The Election Expenses (Maximum Amount of Funds) (Amendment) Order, 2025.	11/7/2025	426 of 2025
75	The Magistrates' Courts (Approved Forms for the Primary Courts) (Amendments) Rules, 2025.	11/7/2025	427 of 2025
76	The Primary Courts (Administration of	11/7/2025	428 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Estates) (Amendments) Rules, 2025.		
77	The Probate (Amendment) Rules, 2025.	11/7/2025	429 of 2025
78	Kanuni za Ulinzi wa Mashahidi za Mwaka 2025.	11/7/2025	430 of 2025
79	Kanuni za Mashauri ya Uchaguzi wa Wabunge za Mwaka 2025.	11/7/2025	431 of 2025
80	Kanuni za Usimamizi na Uendeshaji wa Maegesho katika Hifadhi za Barabara za Kitaifa za Mwaka 2025.	11/7/2025	432 of 2025
81	Kanuni za Mashauri ya Uchaguzi wa Madiwani za Mwaka 2025.	11/7/2025	433 of 2025
82	Amri ya Kurekebisha Makosa ya Kiuchapaji katika Kanuni za Ulinzi wa Mashahidi. ya Mwaka 2025.	14/07/2025	433A of 2025
83	The Energy and Water Utilities Regulatory Authority (Compounding of Offences) (Amendment) Regulations, 2025	18/07/2025	434 of 2025
84	Amri ya Kima cha Chini cha Mshahara katika Utumishi wa	18/07/2025	435 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Umma ya Mwaka 2025.		
85	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Voca Company Limited Mwaka 2025.	18/07/2025	436 of 2025
86	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa William Gration Kalikawe Mwaka 2025.	18/07/2025	437 of 2025
87	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Saadat Ally Hashil ya Mwaka, 2025	18/07/2025	438 of 2025
88	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Severini Francis Nyembela T/A Fly Filling Station Mwaka 2025.	18/07/2025	439 of 2025
89	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Furahisha Franci Msigwa ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	440 of 2025
90	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Zuberi Filling Station ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	441 of 2025
91	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Sameer	18/07/2025	442 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Mohamed Hussein Manji ya Mwaka, 2025.		
92	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Ally Mohamud Adon ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	443 of 2025
93	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Xtra Energies Company Limited ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	444 of 2025
94	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Blacktown Transport Company Limited ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	445 of 2025
95	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Salmo Oil Limited ya Mwaka, 2025	18/07/2025	446 of 2025
96	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Alex Nestory Baguma ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	447 of 2025
97	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Hamisi Shabani Jangama ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	448 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
98	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Afrigani Africa Group Company Limited ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	449 of 2025
99	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Hamad Rweza Vicent ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	450 of 2025
100	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Matumizi Binafsi kwa Afrisian Ginning Ltd ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	451 of 2025
101	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Blue Wave Emporium Limited ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	452 of 2025
102	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha	18/07/2025	453 of 2025
103	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa New Force Enterprises Limited ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	454 of 2025
104	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Manase Yaled Bidyanguze ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	455 of 2025
105	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha	18/07/2025	456 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Mafuta kwa BMM Petrol Station Limited ya Mwaka, 2025.		
106	Notisi ya Kufuta Notisi ya Orodha ya Postikodi ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	457 of 2025
107	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Bernard Wanga Mijende ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	458 of 2025
108	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa M Power Fuel Service Station Limited ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	459 of 2025
109	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Matumizi Binafsi kwa Leo Plastics Limited ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	460 of 2025
110	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Haiderali Hussein Gulamali ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	461 of 2025
111	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Abubakari Hashim Ibrahim ya Mwaka, 2025.	18/07/2025	462 of 2025
112	The Fire and Rescue Force (Safety	25/07/2025	463 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Inspection Certificates and Levy) (Amendment) Regulations, 2025.		
113	The Treasury Registrar (Powers and Functions) (Transfer of Capital, Assets and Liabilities of the National Internet Data Centre and the National ICT Broadband Backbone to the Tanzania Telecommunication Corporation) Instrument, 2025.	25/07/2025	464 of 2025
114	The Water Supply and Sanitation (Morogoro Urban Water Supply and Sanitation Authority) (Extension of Service Area and Dis-Establishment of Authority) (Amendment) Notice 2025.	25/07/2025	465 of 2025
115	Kanuni za Uwekezaji na Maeneo Maalumu ya Kiuchumi za Mwaka 2025.	25/07/2025	466 of 2025
116	The Petroleum (NatEnergy Company Tanzania Limited) (Construction of Natural Gas Refuelling Station at Kibada Area)	25/07/2025	467 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	(Construction Approval) Notice, 2025.		
117	The Petroleum (Pan-African Energy (T) Limited Construction of Natural Gas Distribution Facilities along Mandela Road in Ubungo Municipality) (Construction Approval) Notice, 2025.	25/07/2025	468 of 2025
118	The Petroleum (Tanzania Petroleum Development Corporation-Construction of Natural Gas Distribution Facilities at Goba Area in Kinondoni Municipality) (Construction Approval) Notice, 2025.	25/07/2025	469 of 2025
119	The Petroleum (Tanzania Petroleum Development Corporation-Construction of Natural Gas Distribution Facilities at Mikocheni Area in Kinondoni	25/07/2025	470 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Municipality) (Construction Approval) Notice, 2025.		
120	The Petroleum (Puma Energy Tanzania Limited) (Construction of Natural Gas Refuelling Station at Mbezi Tangi Bovu Area) (Construction Approval) Notice, 2025.	25/07/2025	471 of 2025
121	The Petroleum (Tanzania Petroleum Development Corporation-Construction of Natural Gas Distribution Facilities at Mkuranga Kisemvule Area in Pwani Region) (Construction Approval) Notice, 2025.	25/07/2025	472 of 2025
122	Notisi ya Uanzishwaji wa Mamlaka ya Maji na Usafi wa Mazingira Mikumi ya Mwaka 2025.	25/07/2025	473 of 2025
123	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Miundombinu ya Usambazaji wa Gesi Asilia kwa Shirika la	25/07/2025	474 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Maendeleo ya Petroli Tanzania Katika Eneo la Goba Manispaa ya Kinondoni ya Mwaka 2025.		
124	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Gesi Asilia kwa Kampuni ya Nishati ya NatEnergy katika eneo la Kibada ya Mwaka 2025.	25/07/2025	475 of 2025
125	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Miundombinu ya Usambazaji wa Gesi Asilia kwa Kampuni ya Nishati ya Rashal Katika Eneo la Mkuranga - Mbagala Mkoa wa Dar Es Salaamed ya Mwaka 2025.	25/07/2025	476 of 2025
126	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Gesi Asilia kwa Kampuni ya Nishati ya Puma katika eneo la Mbezi Tangi Bovu ya Mwaka 2025.	25/07/2025	477 of 2025
127	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Miundombinu ya Usambazaji wa Gesi	25/07/2025	478 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Asilia kwa Shirika la Maendeleo ya Petroli Tanzania Katika Eneo la Mkuranga Kisemvule Mkoa wa Pwani ya Mwaka 2025.		
128	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Miundombinu ya Usambazaji wa Gesi Asilia kwa Shirika la Maendeleo ya Petroli Tanzania Katika Eneo la Mikocheni Manispaa ya Kinondoni ya Mwaka 2025.	25/07/2025	479 of 2025
129	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Miundombinu ya Usambazaji wa Gesi Asilia kwa Kampuni ya Pan-African Energy Tanzania pembezoni mwa Barabara ya Mandela, eneo la Mabibo Manispaa ya Ubungo ya Mwaka 2025.	25/07/2025	480 of 2025
130	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Miundombinu ya Usambazaji wa Gesi Asilia kwa Kampuni ya Pan-African Energy Tanzania Pembezoni	25/07/2025	481 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	mwa Barabara ya Mandela Manispaa ya Ubungo ya Mwaka 2025.		
131	Sheria Ndogo za Afya, Usafi na Hifadhi ya Mazingira za Halmashauri ya Wilaya ya Mkuranga ya Mwaka 2025.	25/07/2025	482 of 2025
132	Sheria Ndogo za Ushuru wa Huduma za Halmashauri ya Wilaya ya Mkuranga ya Mwaka 2025.	25/07/2025	483 of 2025
133	Sheria Ndogo za Usimamizi wa Madini ya Ujenzi za Halmashauri ya Wilaya ya Mkuranga ya Mwaka 2025.	25/07/2025	484 of 2025
134	Sheria Ndogo za Ada na Ushuru za Halmashauri ya Wilaya ya Mkuranga ya Mwaka, 2025.	25/07/2025	485 of 2025
135	Hati ya Kuvunjwa kwa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 2025.	25/07/2025	486 of 2025
136	Kanuni za Marekebisho ya	25/07/2025	487 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Kanuni za Kuratibu Mikutano ya Hadhara ya Vyama vya Siasa za Mwaka 2025.		
137	The Business Licensing (Prohibition of Business Activities for Non-Citizens) Order, 2025.	28/07/2025	487A of 2025
138	The Petroleum (Tan Health Tanzania Limited Construction of Natural Gas Refueling Station at Mbezi Beach Area in Kinondoni Municipality) (Construction Approval) Notice, 2025.	1/8/2025	488 of 2025
139	The Petroleum (Tanzania Petroleum Development Corporation Construction of Natural Gas Distribution Facilities at Mbezi Africana Area in KinondoniMunicipality) (Construction Approval) Notice, 2025.	1/8/2025	489 of 2025
140	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Wagombea wa Kiti cha Rais, Ubunge na	1/8/2025	490 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Udiwani ya Mwaka 2025.		
141	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uchaguzi Mkuu wa Rais, Wabunge na Madiwani ya Mwaka, 2025.	1/8/2025	491 of 2025
142	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Miundombinu ya Usambazaji wa Gesi Asilia kwa Shirika la Maendeleo ya Petrol Tanzania katika eneo la Mbezi Africana Manispaa ya Kinondoni ya Mwaka 2025.	1/8/2025	492 of 2025
143	Notisi ya Uteuzi wa Waendesha Mashtaka ya Mwaka 2025.	1/8/2025	493 of 2025
144	The Environmental Management (Fees and Charges) (Amendment) Regulations, 2025.	1/8/2025	494 of 2025
145	The Anti-Money Laundering (Electronic Funds Transfer and Cash Transactions Reporting) (Amendment) Regulations, 2025.	8/8/2025	495 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
146	The Accountants and Auditors (Training and Examinations) (Amendment) By-laws, 2025.	8/8/2025	496 of 2025
147	Sheria Ndogo Marekebisho ya Sheria Ndogo za Udhibiti wa Biashara ya Mazao ya Kilimo ya Halmashauri ya Wilaya ya Madaba ya Mwaka 2025.	8/8/2025	497 of 2025
148	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Usafi wa Mazingira na Ukaguzi wa Afya za Halmashauri ya Wilaya ya Madaba ya Mwaka 2025.	8/8/2025	498 of 2025
149	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Usimamizi na Matumizi ya Barabara ya Halmashauri ya Mji wa Handeni ya Mwaka 2025.	8/8/2025	499 of 2025
150	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Uendeshaji wa Soko la Samaki la Kimataifa la Feri	8/8/2025	500 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Magogoni za Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam ya Mwaka 2025.		
151	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Udhibiti na Usimamizi wa Mifugo za Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam ya Mwaka 2025.	8/8/2025	501 of 2025
152	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Afya, Usafi na Usimamizi wa Mazingira za Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam ya Mwaka 2025.	8/8/2025	502 of 2025
153	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Usimamizi na Uendeshaji wa Masoko na Magulio za Halmashauri ya Jiji la Dar es Saalam ya Mwaka 2025.	8/8/2025	503 of 2025
154	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Amos Dickson Msela ya Mwaka 2025.	8/8/2025	504 of 2025
155	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Omary	8/8/2025	505 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Charles Njovu ya Mwaka 2025.		
156	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Bulunda Oil Co Ltd – Kasisa ya Mwaka 2025.	8/8/2025	506 of 2025
157	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Galaxy Filling Station ya Mwaka 2025.	8/8/2025	507 of 2025
158	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa George Marwa Maswe ya Mwaka 2025.	8/8/2025	508 of 2025
159	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Ibra Filling Station ya Mwaka 2025.	8/8/2025	509 of 2025
160	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa LFK Company Limited ya Mwaka 2025.	8/8/2025	510 of 2025
161	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Lugeye Oil Limited ya Mwaka 2025.	8/8/2025	511 of 2025
162	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Napaku	8/8/2025	512 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Energy Filling Station ya Mwaka 2025.		
163	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Ark Energy ya Mwaka 2025.	15/08/2025	513 of 2025
164	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Bethuel Adam Sawe ya Mwaka 2025.	15/08/2025	514 of 2025
165	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Nayo Holdings Tanzania Limited ya Mwaka 2025.	15/08/2025	515 of 2025
166	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Kazi Fuel Service Station ya Mwaka 2025.	15/08/2025	516 of 2025
167	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Ndime Enterpreneurs Limited ya Mwaka 2025.	15/08/2025	517 of 2025
168	Notisi ya wa kituo cha mafuta kwa Sarah Sphen Mwasindila T/A Filling Station ya Mwaka 2025.	15/08/2025	518 of 2025
169	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Amazon	15/08/2025	519 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Oil Company ya Mwaka 2025.		
170	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Sango Petrol Station ya Mwaka 2025.	15/08/2025	520 of 2025
171	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Madida Busema Maduhu ya Mwaka 2025.	15/08/2025	521 of 2025
172	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Jasson Filling Station ya Mwaka 2025.	15/08/2025	522 of 2025
173	Notisi ya Kibali cha Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kwa Aziz Juma Tayeb ya Mwaka 2025	15/08/2025	523 of 2025
174	The Tourism (Tourism Development Levy) (Amendment) Regulations, 2025.	15/08/2025	524 of 2025
175	The Excise (Management and Tariff) (Remission) (Three Motor Vehicles) (Citizen - Centric Judicial Modernization and Justice Delivery Project) (Judiciary of Tanzania) Order, 2025.	15/08/2025	525 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
176	The Road Use (Amendment) Regulations, 2025.	22/08/2025	526 of 2025
177	The Roads (Financing and Participation of Public Private Partnership) (Amendment) regulations, 2025.	22/08/2025	527 of 2025
178	The Roads Management (Amendment) Regulations, 2025.	22/08/2025	528 of 2025
179	The Petroleum (Reconnaissance and Tendering) (Amendment) Regulations, 2025.	22/08/2025	529 of 2025
180	Sheria Ndogo za Marekebisho ya Sheria Ndogo za Ada na Ushuru za Halmashauri ya Wilaya ya Handeni ya Mwaka 2025.	22/08/2025	530 of 2025
181	The Excise (Management and Tariff) (Remission of Excise Duty) (Seven Motor Vehicles) (Management of Clean Water and Sanitation Project) (Ministry of Water) Order, 2025.	22/08/2025	531 of 2025
182	The Excise (Management and	22/08/2025	532 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Tariff) (Remission of Excise Duty on Four Motor Vehicles for Implementation of Refugees Programme) (United Nations High Commission for Refugees) Order, 2025.		
183	The Petroleum (Natural Gas Pricing) (Amendment) Regulations, 2025.	29/08/2025	533 of 2025
184	The Tanzania-Zambia Railway (Appointment of Inspector of Railways) Notice, 2025.	29/08/2025	534 of 2025
185	The Laws Revision (The Rectification of Printing Errors) (The Land Use Planning Act [Cap. 116 R.E 2023) (Amendment) Notice, 2025	29/08/2025	535 of 2025
186	The Laws Revision (The Rectification of Printing Errors) (The Land Use Planning Regulations) Notice, 2025.	29/08/2025	536 of 2025
187	Notisi ya Msamaha kwa Wamiliki wa Silaha Kinyume na Sheria ya Mwaka 2025.	29/08/2025	537 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
188	Kanuni za Kudumu za Bunge za Mwaka 2025.	29/08/2025	538 of 2025
189	Marekebisho ya Notisi ya Uteuzi wa Wasimamizi wa Uchaguzi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi ya Mwaka 2025.	29/08/2025	539 of 2025
190	The Judicature and Application of Laws (Constitutional Petitions) (Practice and Procedure) Rules, 2025.	5/9/2025	540 of 2025
191	The Judicature and Application of Laws (Panel Constitution) Rules, 2025.	5/9/2025	541 of 2025
192	The Land Disputes Courts (Extension of Appellateand Revisional Jurisdiction) Order, 2025.	5/9/2025	542 of 2025
193	The Diplomatic and Consular Immunities and Privileges (Amendment of the Third Schedule) Order, 2025.	5/9/2025	543 of 2025
194	The Excise (Management and Tariff) (Remission) (Construction Testing	5/9/2025	544 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	and Commissioning of Water Supply Schemes at Kayanga, Chato, and Geita Towns) (Package VI) for M/S Afcons Infrastruc-tures Ltd and Vijeta Projects and Infrastructures JV Order, 2025.		
195	The Excise (Management and Tariff) (Remission) (Construction Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kilwa Masoko and Nanyumbu Towns) (Package II) for M/S Afcons Infra-Structures Ltd and Vijeta Projects and Infrastructures Limited JV Order, 2025.	5/9/2025	545 of 2025
196	The Excise (Management and Tariff) (Remission) (Construction Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kiomboi, Singida, Manyoni, Chamwino, Chemba and Mugumu Towns)	5/9/2025	546 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	(Package IV) for M/S Megha Engineering & Infrastructures Limited Order, 2025.		
197	The Stamp Duty (Exemption) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kiomboi, Singida, Manyoni, Chamwino, Chemba and Mugumu Towns) (Package IV) (M/S Megha Engineering & Infrastructures Limited) Order, 2025.	5/9/2025	547 of 2025
198	The Excise (Management and Tariff) (Remission) (Construction Testing and Commissioning of Water Supply Scheme at HTM National Water Project Area & Korogwe Muheza and Pangani Towns) (Package I) for M/S JWIL Infra Limited Order, 2025.	5/9/2025	548 of 2025
199	The Excise (Management and Tariff) (Remission) (Construction Testing and Commissioning of Water Supply	5/9/2025	549 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Schemes at Ifakara, Chunya, Rujewa, Wanging'ombe, Makambako and Njombe Towns) (Package III) for M/S Larsen & Toubro Limited Order, 2025.		
200	The Excise (Management and Tariff) (Remission) (Construction Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kasulu, Mpanda, Sikonge, and Mirambo/ Kaliua Towns) (Package V) for M/S Megha Engineering & Infrastructures Limited Order, 2025.	5/9/2025	550 of 2025
201	The Stamp Duty (Exemption) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Ifakara, Chunya, Rujewa, Wanging'ombe, Makambako and Njombe Towns) (Package III) (M/S Larsen & Toubro Limited) Order, 2025.	5/9/2025	551 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
202	The Stamp Duty (Exemption) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at HTM National Water Project Area & Korogwe, Muheza and Pangani Towns) (Package I) (M/S JWIL Infra Limited) Order, 2025.	5/9/2025	552 of 2025
203	The Stamp Duty (Exemption) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kasulu, Mpanda, Sikonge and Urambo/Kaliua Towns) (Package V) (M/S Megha Engineering & Infrastructures Limited) Order, 2025.	5/9/2025	553 of 2025
204	The Stamp Duty (Exemption) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kayanga, Chato and Geita Towns) (Package VI) (M/S Afcons Infrastructures Ltd and Vijeta Projects	5/9/2025	554 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	and Infrastructure Ltd JV) Order, 2025.		
205	The Stamp Duty (Exemption) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kilwa Masoko and Nanyumbu Towns) (Package II) (M/S Afcons Infrastructures Ltd and Vijeta Projects and Infrastructure Ltd JV) Order, 2025.	5/9/2025	555 of 2025
206	Amri ya Kutangaza Orodha ya Huduma ya Malazi ya Mwaka 2025.	5/9/2025	556 of 2025
207	Sheria Ndogo ya Marekebisho ya Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya Kilwa ya Mwaka 2025.	5/9/2025	557 of 2025
208	Sheria Ndogo ya Marekebisho ya Sheria Ndogo ya Ushuru wa Stendi na Maegesho ya Halmashauri ya Wilaya ya Kilwa ya Mwaka 2025.	5/9/2025	558 of 2025
209	Sheria Ndogo ya Marekebisho ya	5/9/2025	559 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Sheria Ndogo ya Ushuru wa Stendi na Maegesho ya Halmashauri ya Wilaya ya Kilwa ya Mwaka 2025.		
210	Sheria Ndogo ya Marekebisho ya Sheria Ndogo ya Udhibiti wa Ujenzi Holela ya Halmashauri ya Wilaya ya Kilwa ya Mwaka 2025.	5/9/2025	560 of 2025
211	Sheria Ndogo ya Marekebisho ya Sheria Ndogo ya Ushuru wa Masoko, Magulio na Minada ya Halmashauri ya Wilaya ya Kilwa ya Mwaka 2025.	5/9/2025	561 of 2025
212	The Mining (Mineral Rights) (Amendment) Regulation, 2025.	12/9/2025	562 of 2025
213	The Mining (Mineral Rights) (Amendment) Regulations, 2025.	12/9/2025	563 of 2025
214	The Wildlife Conservation (Non-Consumptive Wildlife Utilization) (Amendment) Regulation, 2025.	12/9/2025	564 of 2025
215	The Magistrates' Courts (Extension of	12/9/2025	565 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Appellate Jurisdiction) (Revocation) Order, 2025.		
216	The Muhimbili University of Health and Allied Sciences (Establishment of Muhimbili University of Health and Allied Sciences Kigoma Campus College) Order, 2025.	12/9/2025	566 of 2025
217	The Criminal Procedure (Extension of Jurisdiction) (Revocation) Order, 2025.	12/9/2025	567 of 2025
218	The Muhimbili University of Health and Allied Sciences, (Establishment of Muhimbili University ofHealth and Allied Sciences Mloganzila Campus College) Order, 2025.	12/9/2025	568 of 2025
219	The Civil Procedure Code (Amendment of the First Schedule) Rules, 2025.	12/9/2025	569 of 2025
220	The Electricity (Electrical Installation Services) Rules, 2025.	12/9/2025	570 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
221	The Contractors Registration (Details of Registered Contractors) Notice, 2025.	12/9/2025	571 of 2025
222	Kanuni za Leseni Ndogo ya Uchenjuaji wa Madini za Mwaka 2025.	12/9/2025	572 of 2025
223	Amri ya Kutangaza Hifadhi ya Msitu wa Madaba wa Halmashauri ya Wilaya ya Madaba ya Mwaka 2025.	12/9/2025	573 of 2025
224	Notisi ya Toleo la Tafsiri ya Kanuni Zilizotafsiriwa kwa Lugha ya Kiingereza ya Mwaka 2025.	12/9/2025	574 of 2025
225	Notisi ya Toleo la Tafsiri ya Kanuni Zilizotafsiriwa kwa Lugha ya Kiswahili ya Mwaka 2025.	12/9/2025	575 of 2025
226	The National Prosecutions Service (Appointment of Public Prosecutors) Notice, 2025.	19/09/2025	576 of 2025
227	The National Prosecutions Service (Appointment of Public Prosecutors) Notice, 2025.	19/09/2025	577 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
228	The Tanzania Medicines and Medical Devices (Appointment of Inspectors) Notice, 2025.	26/09/2025	578 of 2025
229	The Petroleum (TAQA Dalbit (T) Limited-Construction of Natural Gas Refuelling Station at Snake Park Area) (Construction Approval) Notice, 2025.	26/09/2025	579 of 2025
230	Amri ya Kutangaza Maeneo na Majengo ya Malikale ya Mwaka 2025.	26/09/2025	580 of 2025
231	Kanuni za Uhifadhi na Usimamizi wa Malikale za Mwaka 2025.	26/09/2025	581 of 2025
232	Notisi ya Kutangaza Maeneo ya Hifadhi ya Malikale ya Mwaka 2025.	26/09/2025	582 of 2025
233	The Road and Fuel Tolls (Exemption to Shimizu Corporation for Rehabilitation of Kigoma Port Project) Order, 2025.	3/10/2025	583 of 2025
234	The Income Tax (Exemption to Expatriate Employees	3/10/2025	584 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	in Rehabilitation of Kigoma Port Project by Shimizu Corporation) Order, 2025.		
235	The Income Tax (Exemption of Withholding Tax to Shimizu Corporation for Rehabilitation of Kigoma Port Project) Order, 2025.	3/10/2025	585 of 2025
236	The Stamp Duty (Exemption to Shimizu Corporation for Rehabilitation of Kigoma Port Project) Order, 2025.	3/10/2025	586 of 2025
237	The Income Tax (Exemption of Corporate Tax to Shimizu Corporation for Rehabilitation of Kigoma Port Project) Order, 2025.	3/10/2025	587 of 2025
238	The Vocational Education and Training (Exemption of Skills and Development Levy to M/S Megha Engineering & Infrastructures Limited for Construction, Testing	3/10/2025	588 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	and Commissioning of Water Supply Schemes at Kasulu, Mpanda, Sikonge and Urambo/Kaliua Towns (Package V)) Order, 2025.		
239	The Vocational Education and Training (Exemption of Skills and Development Levy to M/S Megha Engineering & Infrastructures Limited for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kiomboi, Singida, Manyoni, Chamwino, Chemba and Mugumu Towns (Package IV)) Order, 2025.	3/10/2025	589 of 2025
240	The Vocational Education and Training (Exemption of Skills and Development levy to M/S Larsen & Toubro Limited for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Ifakara,	3/10/2025	590 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Chunya, Rujewa, Wanging'ombe, Makambako and Njombe Towns (Package III)) Order, 2025.		
241	The Vocational Education and Training (Exemption of Skills and Development levy to M/S JWIL Infra Limited for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at HTM National Water Project Area & Korogwe, Muheza and Pangani Towns (Package I)) Order, 2025.	3/10/2025	591 of 2025
242	The Vocational Education and Training (Exemption of Skills and Development levy to M/S Afcons Infrastructures Ltd and Vijeta Projects and Infrastructure Ltd JV for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kilwa	3/10/2025	592 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Masoko and Nanyumbu Towns (Package II)) Order, 2025.		
243	The Vocational Education and Training (Exemption of Skills and Development levy to M/S Afcons Infrastructures Ltd and Vijeta Projects and Infrastructure Ltd JV for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kayanga, Chato and Geita Towns (Package VI)) Order, 2025.	3/10/2025	593 of 2025
244	The Roads (Delegation of the Functions of the Road Authority) Notice, 2025.	3/10/2025	594 of 2025
245	Tamko la Kurekebisha Mpaka wa Hifadhi ya Taifa Nyerere la Mwaka 2025.	3/10/2025	595 of 2025
246	The Refugees (Declaration of Designated Areas) Notice, 2025.	3/10/2025	596 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
247	The Judicature and Application of Laws (Defence Entitlement to Prosecution Evidence) Rules, 2025.	3/10/2025	597 of 2025
248	Notisi ya Kutengua na Kutangaza Siku ya Uchaguzi wa Ubunge Jimbo la Fuoni na Udiwani Kata ya Chamwino na Kata ya Mbagala Kuu ya Mwaka 2025.	3/10/2025	598 of 2025
249	Notisi Ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Mgombea Ubunge Jimbo la Fuoni na Wagombea Udiwani Kata ya Chamwino Na Kata Ya Mbagala Kuu ya Mwaka 2025.	3/10/2025	599 of 2025
250	Amri ya Marekebisho ya Amri ya Mgawanyo wa Maeneo ya Utawala katika Serikali za Mitaa (Mamlaka za Wilaya) ya Mwaka 2025.	3/10/2025	600 of 2025
251	The Urban Planning (Declaration of Ngula Planning Area) Order, 2025.	10/10/2025	601 of 2025
252	The Standards (Proposal for Declaration of	10/10/2025	602 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Compulsory Standards) Notice, 2025.		
253	Notisi ya Kusudio la Kuanzisha Halmashauri ya Mji Bagamoyo ya Mwaka 2025.	10/10/2025	603 of 2025
254	Notisi ya Marekebisho ya Notisi ya Kutangaza Majimbo na Maeneo ya Uchaguzi ya Mwaka 2025.	10/10/2025	604 of 2025
255	The Immigration (Visa) (Amendment) Regulations, 2025.	10/10/2025	605 of 2025
256	The Labour Institutions (Minimum Wage for Private Sector) Order, 2025.	13/10/2025	605A of 2025
257	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa mgombea Ubunge Jimbo la Siha Halmashauri ya Wilaya Siha, kupitia Chama cha The Civic United Front ya Mwaka 2025.	13/10/2025	605B of 2025
258	Notisi ya Kutengua na Kutangaza Siku ya Uchaguzi wa Ubunge Jimbo la Siha Halmashauri ya	13/10/2025	605C of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Wilaya ya Siha ya Mwaka 2025.		
259	The Tanzania Shipping Agencies (Dry Port) Regulations, 2025.	17/10/2025	606 of 2025
260	The Tanzania Shipping Agencies (Miscellaneous Port Services) (Amendment) Regulations, 2025.	17/10/2025	607 of 2025
261	The Judiciary Administration (Judiciary Flag) (Amendment) Regulations, 2025.	17/10/2025	608 of 2025
262	The Judicature and Application of Laws (Electronic Filing) (Amendment) Rules, 2025.	17/10/2025	609 of 2025
263	Kanuni za Marekebisho ya Kanuni za Mashauri ya Uchaguzi wa Wabunge za Mwaka 2025.	17/10/2025	610 of 2025
264	Kanuni za Marekebisho ya Kanuni za Mashauri ya Uchaguzi wa Madiwani za Mwaka 2025.	17/10/2025	611 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
265	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi Wa Mgombea Udiwani Kata ya Nyakasungwa za Mwaka 2025.	17/10/2025	612 of 2025
266	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Mgombea Udiwani Kata ya Nyakasungwa za Mwaka 2025.	17/10/2025	613 of 2025
267	The Urban Planning (Mkalamo kwa Msisi Planning Area) Order, 2025.	24/10/2025	614 of 2025
268	The Urban Planning (Chogo Planning Area) Order, 2025.	24/10/2025	615 of 2025
269	The Urban Planning (Bwitini Special Planning Area) Notice, 2025.	24/10/2025	616 of 2025
270	Tamko la Kutangaza Siku ya Uchaguzi Mkuu kuwa Siku ya Mapumzik la Mwaka 2025.	24/10/2025	617 of 2025
271	Amri ya Kupanga Eneo la Rwinyana ya Mwaka 2025.	24/10/2025	618 of 2025
272	Amri ya Mipango Miji ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa katika Eneo la Mruruku mbo ya Mwaka 2025.	24/10/2025	619 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
273	Amri ya Kupanga Eneo la Uruwira ya Mwaka 2025.	24/10/2025	620 of 2025
274	Amri ya ya Mipango Miji ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa katika Eneo la Benako ya Mwaka 2025.	24/10/2025	621 of 2025
275	Amri ya Kupanga Eneo la Mkaramo na Mbulizaga ya Mwaka 2025.	24/10/2025	622 of 2025
276	Amri ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa Eneo la Kabimba ya Mwaka 2025.	24/10/2025	623 of 2025
277	Amri ya ya Mipango Miji ya Kurasimisha Makazi Yasiyopangwa katika Eneo la Kabanga ya Mwaka 2025.	24/10/2025	624 of 2025
278	Amri ya Kupanga Eneo la Nyakafandi-Mukubu ya Mwaka 2025.	24/10/2025	625 of 2025
279	Amri ya Kupanga Eneo la Ruhuba ya Mwaka 2025.	24/10/2025	626 of 2025
280	Amri ya Kupanga Eneo la Burinda – Mukubu ya Mwaka 2025.	24/10/2025	627 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
281	Amri ya Kupanga Eneo la Muganza ya Mwaka 2025.	24/10/2025	628 of 2025
282	Notisi ya Toleo Rasmi la Tafsiri ya Sheria Kuu Nane (8) Zilizotafsiriwa kwa Lugha ya Kiswahili ya Mwaka 2025.	24/10/2025	629 of 2025
283	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Mifugo ya Halmashauri ya Wilaya ya Bagamoyo ya Mwaka 2025.	24/10/2025	630 of 2025
284	Sheria Ndogo ya Afya, Usafi na Hifadhi ya Mazingira ya Halmashauri ya Wilaya ya Bagamoyo ya Mwaka 2025.	24/10/2025	631 of 2025
285	Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Bagamoyo ya Mwaka 2025.	24/10/2025	632 of 2025
286	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Nyumba za Kulala Wageni ya Halmashauri ya Wilaya ya Bagamoyo ya Mwaka 2025.	24/10/2025	633 of 2025
287	Kanuni za Kudumu za Halmashauri ya Wilaya ya Bagamoyo za Mwaka 2025.	24/10/2025	634 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
288	Sheria Ndogo ya Ushuru wa Huduma ya Halmashauri ya Wilaya ya Bagamoyo ya Mwaka 2025.	24/10/2025	635 of 2025
289	Notisi ya Kutengua na Kutangaza Siku ya Uchaguzi wa Udiwani Kata za Mindu, Mzinga na Kuria Vunjo Magharibi ya Mwaka 2025.	24/10/2025	636 of 2025
290	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Wagombea Udiwani Kata za Mindu, Mzinga na Kirua Vunjo Magharibi ya Mwaka 2025.	24/10/2025	637 of 2025
291	The Laws Revision (2025 Annual Supplement to the Revised Edition 2023) Notice, 2025.	28/10/2025	637A of 2025
292	The Laws Revision (Subsidiary Legislation) Notice, 2025.	28/10/2025	637B of 2025
293	The Immigration (Amendment) Regulations, 2025.	31/10/2025	638 of 2025
294	The Tanzania Citizenship (Amendment) Regulations, 2025.	31/10/2025	639 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
295	The Electricity (Development of Small Power Projects) (Amendment) Rules, 2025.	31/10/2025	640 of 2025
296	The Standards (Declaration of Compulsory Standards) Notice, 2025.	31/10/2025	641 of 2025
297	The Standards (Declaration of Compulsory Standards) Notice, 2025.	31/10/2025	642 of 2025
298	The Petroleum (Dongfang Steel Group Limited-Natural Gas Receiving Station) (Construction Approval) Notice, 2025.	31/10/2025	643 of 2025
299	The Petroleum (Nateenergy Company Tanzania Limited - Natural gas Refuelling Station) (Construction Approval) Notice, 2025.	31/10/2025	644 of 2025
300	The Petroleum (Rashal Energies Limited - Natural Gas Refuelling Station) (Construction Approval) Notice, 2025.	31/10/2025	645 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
301	The Petroleum (Ruvuma Coal Limited – Natural Gas Refuelling Station at Nakaya Area) (Construction Approval) Notice, 2025.	31/10/2025	646 of 2025
302	The Standards (Declaration of Compulsory Standards) Notice, 2025.	31/10/2025	647 of 2025
303	Hati ya Kuitisha Mkutano wa Bunge Jipya ya Mwaka 2025.	4/11/2025	647A of 2025
304	The Criminal Procedure (Expenses and Remuneration of Assessors, Witnesses and Interpreters) Regulations, 2025.	7/11/2025	648 of 2025
305	The Criminal Procedure (Appointment of Forensic Document Examiners) Notice, 2025.	7/11/2025	649 of 2025
306	The Criminal Procedure (Appointment of Cyber Forensic Experts) Notice, 2025.	7/11/2025	650 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
307	The Criminal Procedure (Appointment of Ballistic Experts) Notice, 2025.	7/11/2025	651 of 2025
308	The Criminal Procedure (Appointment of Photographic Experts) Notice, 2025.	7/11/2025	652 of 2025
309	The Criminal Procedure (Appointment of Facial Recognition Experts) Notice 2025.	7/11/2025	653 of 2025
310	The Criminal Procedure (Appointment of Voice Recognition Experts) Notice, 2025.	7/11/2025	654 of 2025
311	The Criminal Procedure (Appointment of Videographic Experts) Notice, 2025.	7/11/2025	655 of 2025
312	Notisi ya Kutengua na Kutangaza Siku ya Uchaguzi wa Udiwani katika Kata ya Malangali za Mwaka 2025.	12/11/2025	655A of 2025
313	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uchaguzi wa Udiwani katika Kata ya Masoko Jimbo la	12/11/2025	655B of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Mbeya Vijijini za Mwaka 2025.		
314	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Wagombea wa Udiwani katika Kata ya Masoko Jimbo la Mbeya Vijijini za Mwaka 2025	12/11/2025	655C of 2025
315	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Mgombea Udiwani Katika Kata ya Malangali za Mwaka 2025.	12/11/2025	655D of 2025
316	The Income Tax (Exemption of Withholding Tax to Mark G. Anderson Consultants for (Consultancy Services for the Rehabilitation Works at Tanzania's Chancery Building Along 2139 R-Street NW Washington DC 20008 USA) Order, 2025.	14/11/2025	656 of 2025
317	The Standards (Declaration of National Standards) Notice, 2025.	14/11/2025	657 of 2025
318	The Merchandise Marks (Appointment of Inspectors)	14/11/2025	658 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	(Amendment) Notice, 2025.		
319	Notisi ya Toleo Rasmi la Tafsiri ya Sheria Kuu Zilizotafsiriwa kwa Lugha ya Kiswahili la Mwaka 2025.	14/11/2025	659 of 2025
320	Sheria Ndogo ya Ushuru wa Huduma ya Halmashauri ya Wilaya ya Monduli za Mwaka 2025.	14/11/2025	660 of 2025
321	Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Monduli za Mwaka 2025.	14/11/2025	661 of 2025
322	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Mifugo ya Halmashauri ya Manispaa ya Kahama za Mwaka 2025.	14/11/2025	662 of 2025
323	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Masoko ya Halmashauri ya Manispaa ya Kahama za Mwaka 2025.	14/11/2025	663 of 2025
324	Sheria Ndogo ya Afya, Usafi na Hifadhi ya Mazingira ya Halmashauri ya Manispaa ya Kahama za Mwaka 2025.	14/11/2025	664 of 2025
325	Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya	14/11/2025	665 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Halmashauri ya Manispaa ya Kahama za Mwaka 2025.		
326	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Maegesho na Udhibiti wa Vyombo vya Usafiri ya Halmashauri ya Manispaa ya Kahama za Mwaka 2025.	14/11/2025	666 of 2025
327	Sheria Ndogo ya Ushuru wa Huduma ya Halmashauri ya Manispaa ya Kahama za Mwaka 2025.	14/11/2025	667 of 2025
328	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Madini ya Ujenzi ya Halmashauri ya Manispaa ya Kahama za Mwaka 2025.	14/11/2025	668 of 2025
329	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Wagombea wa Udiwani katika Kata ya Ndono Jimbo la Uyui za Mwaka 2025.	17/11/2025	668A of 2025
330	Notisi ya Marekebisho ya Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Wagombea Udiwani Kata za Mindu, Mzinga na Kirua Vunjo	17/11/2025	668B of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Magharibi za Mwaka 2025.		
331	Notisi ya Marekebisho ya Notisi ya Kutengua na Kutangaza Siku ya Uchaguzi wa Udiwani Kata za Mindu, Mzinga na Kirua Vunjo Magharibi	17/11/2025	668C of 2025
332	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Wagombea wa Udiwani katika Kata ya Ndono Jimbo la Uyui ya Mwaka 2025.	17/11/2025	668D of 2025
333	Notisi ya Marekibisho ya Notisi ya Uteuzi wa wasimamizi wa Uchaguzi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi ya Mwaka 2025.	21/11/2025	669 of 2025
334	Notisi ya Toleo Rasmi la Tafsiri ya Sheria Kuu iliyotafsiriwa kwa Lugha ya Kiingereza ya Mwaka 2025.	28/11/2025	670 of 2025
335	Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Mtama ya Mwaka 2025.	28/11/2025	671 of 2025
336	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Mifugo ya Halmashauri ya	28/11/2025	672 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Wilaya ya Mtama ya Mwaka		
337	Sheria Ndogo ya Ushuru wa Huduma ya Halmashauri ya Wilaya ya Mtama ya Mwaka 2025.	28/11/2025	673 of 2025
338	Kanuni za Kudumu za Halmashauri ya Wilaya ya Mlimba za Mwaka 2025.	28/11/2025	674 of 2025
339	The Judiciary Administration (Judiciary Flag) (Amendment) Regulation, 2025.	5/12/2025	675 of 2025
340	TheNational Prosecutions Service (Appointment of Public Prosecutors) Notice, 2025.	5/12/2025	676 of 2025
341	Sheria Ndogo ya Utoaji wa Vibali vya Burudani ya Halmashauri ya Wilaya ya Mtama za Mwaka 2025	5/12/2025	677 of 2025
342	Sheria Ndogo ya Ushuru wa Huduma ya Halmashauri ya Wilaya ya Tarime za Mwaka 2025.	5/12/2025	678 of 2025
343	Sheria Ndogo ya Usimamizi wa Madini ya Ujenzi ya Halmashauri ya	5/12/2025	679 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Wilaya ya Tarime za Mwaka 2025.		
344	Sheria Ndogo ya Afya, Usafi na Hifadhi ya Mazingira ya Halmashauri ya Wilaya ya Tarime za Mwaka 2025.	5/12/2025	680 of 2025
345	Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Makete za Mwaka 2025.	12/12/2025	681 of 2025
346	Sheria Ndogo ya Marekebisho ya Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Morogoro za Mwaka 2025.	12/12/2025	682 of 2025
347	Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Tarime za Mwaka 2025.	12/12/2025	683 of 2025
348	Kanuni za Marekebisho ya Kanuni za Ada ya Hakimiliki kwa Vibebeo vya Kazi za Ubunifu Vilivyo Tupu za Mwaka 2025	12/12/2025	684 of 2025
349	The Instrument under the Establishment of Offices of Ministers, 2025.	19/12/2025	685 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
350	The Ministers (Assignment of Ministerial Functions) Notice, 2025.	19/12/2025	686 of 2025
351	The Copyright and Neighbouring Rights (Rights to Benefit from Re-Sale) Regulations, 2025.	19/12/2025	687 of 2025
352	The Banking and Financial Institutions (Non- Interest Banking Business) Regulations, 2025.	19/12/2025	688 of 2025
353	The Advocates (Admission and Practising Certificate (Amendment) Regulations, 2025.	19/12/2025	689 of 2025
354	The High Court (Simiyu Sub-Registry Establishment) Order, 2025.	19/12/2025	690 of 2025
355	The High Court Registries (Amendment) Order, 2025.	19/12/2025	691 of 2025
356	Kanuni za Marekebisho ya Kanuni za Wajibu wa Wamiliki wa Leseni za Madini kwa Jamii za Mwaka 2025.	19/12/2025	692 of 2025

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
357	Notisi ya Mipango ya Matumizi ya Ardhi ya Vijiji za Mwaka 2025.	19/12/2025	693 of 2025
358	Kanuni za Kudumu za Halmashauri ya Wilaya ya Mtama za Mwaka 2025	19/12/2025	694 of 2025
359	The Social Security Schemes (Benefits) (Amendment) Regulations, 2025.	26/12/2025	695 of 2025
360	The Excise (Management and Tariff) (Remission to the Ministry of Natural Resources and Tourism for Three Motor Vehicles to be Used in the Food System, Land Use and Restoration in Forest Landscape Project) Notice, 2025.	26/12/2025	696 of 2025
361	The Excise (Management and Tariff) (Remission of 14 Motor Vehicles to the United Nations High Commissioner for Refugees Tanzaniae Notice, 2025.	26/12/2025	697 of 2025
362	The Interpretation of Laws (The Rectification of Printing Errors) (The	9/1/2026	1 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Tourism (Tourism Development Levy) (Amendment) Order, 2026		
363	The Excise (Management and Tariff) (Remission on Thrush Aircraft 510P2+ to Tanzania Plant Health and Pesticides Authority for Controlling Crop Pests Project) Order, 2026	9/1/2026	2 of 2026
364	The Tanzania Shipping Agencies (Sea and Inland Waterways Ports Tariff) Notice, 2026	9/1/2026	3 of 2026
365	Notisi ya Toleo Rasmi la Tafsiri ya Sheria Kuu zilizotafsiriwa kwa Lugha ya Kiingereza ya Mwaka 2026	9/1/2026	4 of 2026
366	The Standards (Food Fortification) (Amendment) Regulations, 2026	16/01/2026	5 of 2026
367	The Land Transport Regulatory Authority (Private Hire Services) (Amendment) Regulations, 2026	16/01/2026	6 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
368	The Transport Licensing (Goods Carrying Vehicle) (Amendment) Regulations, 2026	16/01/2026	7 of 2026
369	The Transport Licensing (Public Service Vehicles) (Amendment) Regulations, 2026	16/01/2026	8 of 2026
370	The Transport Licensing (Exclusive Licence) Regulations, 2026	23/01/2026	9 of 2026
371	The Income Tax (Exemption of Income Tax Payable by Expatriate Employees of M/S Megha Engineering & Infrastructure Limited for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kasulu, Mpanda, Sikonge and Urambo/Kaliua Towns - Package V) Order, 2026.	23/01/2026	10 of 2026
372	The Excise (Management and Tariff) (Remission on 2 motor vehicles to Afcons Infrastructure Ltd and	23/01/2026	11 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Vijetaproject&Infrastructure Jv for the Construction, Testing and Commissioning of water supply Project in Kayanga, Chato and Geita) Order, 2026		
373	The Excise (Management and Tariff) (Remission to M/S Larsen & Toubro Limited for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Ifakara, Chunya, Rujewa, Wanging'ombe, Makambako and Njombe Towns - Package III) Order, 2026	23/01/2026	12 of 2026
374	The Income Tax (Exemption of Expatriate Employees) (Construction, Testing and Commissioningof Water Supply Schemes at Ifakara, Chunya, Rujewa, Wanging'ombe, Makambako and Njombe Towns) (Package III) (M/S Larsen and Toubro	23/01/2026	13/01/2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Limited) (Amendment) Order, 2026		
375	The Income Tax (Exemption of Corporate Tax to M/S Megha Engineering & Infrastructure Limited for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kiomboi, Singida, Manyoni, Chamwino, Chemba and Mugumu Towns - Package IV) Order, 2026	23/01/2026	14/01/2026
376	The Excise (Management and Tariff) (Remission to M/S Megha Engineering & Infrastructures Limited for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kiomboi, Singida, Manyoni, Chamwino, Chemba and Mugumu Towns - Package IV) Order, 2026.	23/01/2026	15/01/2026
377	The Income Tax (Exemption of Withholding Tax)	23/01/2026	16/01/2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	(Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Ifakara, Chunya, Rujewa, Wanging'ombe, Makambako and Njombe Towns) (Package III) (M/S Larsen and Toubro Limited) (Amendment) Order, 2026.		
378	The Excise (Management and Tariff) (Remission To M/S JWIL Infra Limited for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Htm National Water Project Area and Korogwe, Muheza and Pangani Towns - Package I) Order, 2026.	23/01/2026	17/01/2026
379	The Excise (Management and Tariff) (Remission to M/S Megha Engineering & Infrastructures Ltd for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kasulu,	23/01/2026	18 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Mpanda, Sikonge, and Urambo/Kaliua Towns - Package V) Order, 2026.		
380	The Excise (Management and Tariff) (Remission to M/S Afcons Infrastructures Limited & Vijeta Projects & Infrastructures Limited JV for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kayanga, Chato and Geita Towns - Package VI) Order, 2026.	23/01/2026	19 of 2026
381	The Excise (Management and Tariff) (Remission to M/S Afcons Infrastructures Limited & Vijeta Projects & Infrastructures Limited JV for Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Kilwa Masoko and Nanyumbu Towns -	23/01/2026	20 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Package II) Order, 2026.		
382	The Income Tax (Exemption) (Construction, Testing and Commissioning of Water Supply Schemes at Ifakara, Chunya, Rejewa, Wanging'ombe, Makambako and Njombe Towns) (Package III) (M/S Larsen and Toubro Limited) Order, 2026.	23/01/2026	21 of 2026
383	The Excise (Management and Tariff) (Remission on Fifty-Seven Motor Vehicles to the Judiciary of Tanzania for Courts Rehabilitation Project) Order, 2026.	23/01/2026	22 of 2026
384	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Wagombea wa Ubunge Katika Jimbo la Peramiho ya Mwaka 2026.	23/01/2026	23 of 2026
385	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uchaguzi wa Ubunge katika Jimbo la Peramiho ya Mwaka 2026.	23/01/2026	24 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
386	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uchaguzi wa Udiwani Katika Kata ya Shiwinga ya Mwaka 2026.	23/01/2026	25 of 2026
387	Notisi ya Kutangaza Siku ya Uteuzi wa Wagombea wa Udiwani Katika Kata ya Shiwinga ya Mwaka 2026.	23/01/2026	26 of 2026
388	Notisi ya Uteuzi wa Wasimamizi wa Uchaguzi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi kwa Uchaguzi Mdogo wa Jimbo la Peramiho na Kata ya Shiwinga ya Mwaka 2026.	23/01/2026	27 of 2026
389	Kanuni za Marekebisho ya Kanuni za Ununuzi wa Umma ya Mwaka 2026	30/01/2026	28 of 2026
390	Notisi ya Kuwepo kwa Nafasi Wazi ya Kiti cha Ubunge wa Viti Maalumu ya Mwaka 2026.	30/01/2026	29 of 2026
391	Kanuni za Marekebisho ya Kanuni za Kudumu za Bunge ya Mwaka 2026.	30/01/2026	30 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
392	The Treasury Registrar (Powers and Functions) (Transfer of Plot No. 73 in the name of Tanzania Posts Corporation to Tanzania Buildings Agency) Instruments, 2026.	30/01/2026	31 of 2026
393	The Animal Diseases (Animals and Animal Products Movement Control) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	32 of 2026
394	The Animal Diseases (Ante and Post-Mortem Inspection) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	33 of 2026
395	Hati ya Uhamisho wa Umiliki wa Kiwanja kutoka Kituo cha Zana za Kilimo na Teknolojia Vijijini kwenda Ofisi ya Rais Ikulu ya Mwaka 2026.	30/01/2026	34 of 2026
396	The Civil Aviation (Aerodrome Design and Operations) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	35 of 2026
397	The Civil Aviation (Aircraft Accident and Incident Investigation) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	36 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
398	The Civil Aviation (Aeronautical Charts) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	37 of 2026
399	The Civil Aviation (Aeronautical Information Services) Regulations, 2026.	30/01/2026	38 of 2026
400	The Civil Aviation (Aeronautical Radio Frequency Spectrum Utilization) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	39 of 2026
401	The Civil Aviation (Air Operator Certification and Administration) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	40 of 2026
402	The Civil Aviation (Air Traffic Services) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	41 of 2026
403	The Civil Aviation (Certification of Air Navigation Services Provider) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	42 of 2026
404	The Civil Aviation (Certification, Licensing and Registration of Aerodromes) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	43 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
405	The Civil Aviation (Communication Procedures) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	44 of 2026
406	The Civil Aviation (Communication Systems) (Amendment) Regulations, 2026	30/01/2026	45 of 2026
407	The Civil Aviation (Complaints Handling Procedures) Rules, 2026.	30/01/2026	46 of 2026
408	The Civil Aviation (Construction of Visual and Instrument Flight Procedures) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	47 of 2026
409	The Civil Aviation (Environmental Protection Aircraft Engine Emissions) Regulations, 2026.	30/01/2026	48 of 2026
410	The Civil Aviation (Environmental Protection Aeroplane Carbon Dioxide Emissions) Regulations, 2026.	30/01/2026	49 of 2026
411	The Civil Aviation (Environmental Protection by Carbon Offsetting and Reduction Scheme for	30/01/2026	50 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	International Aviation) Regulations, 2026.		
412	The Civil Aviation (Environmental Protection - Aircraft Noise) Regulations, 2026.	30/01/2026	51 of 2026
413	The Civil Aviation (Operation of Aircraft - Helicopter Operations) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	52 of 2026
414	The Civil Aviation (Operation of Aircraft Commercial Air Transport) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	53 of 2026
415	The Civil Aviation (Operation of Aircraft - General Aviation) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	54 of 2026
416	The Civil Aviation (Personnel Licensing) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	55 of 2026
417	The Civil Aviation (Rules of Air) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	56 of 2026
418	The Civil Aviation (Safety Management) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	57 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
419	The Civil Aviation (Search and Rescue) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	58 of 2026
420	The Civil Aviation (Security) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	59 of 2026
421	The Civil Aviation (Transport of Dangerous Goods by Air) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	60 of 2026
422	The Civil Aviation (Radio Navigation Aids) (Amendment) Regulations, 2026	30/01/2026	61 of 2026
423	Hati ya Uhamisho wa Kiwanja kutoka Shirika la Umeme Tanzania (TANESCO) kwenda Kampuni ya Ujenzi na Ukarabati wa Miundombinu ya Usafirishaji na Usambazaji Umeme (ETDCO) ya Mwaka 2026.	30/01/2026	62 of 2026
424	The National Industries (Appointment of Registrars) Notice, 2026.	30/01/2026	63 of 2026
425	The Fisheries (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	64 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
426	The Fisheries (Aquaculture) (Amendment) Regulations, 2026.	30/01/2026	65 of 2026
427	The Civil Aviation (Instruments and Equipment) (Amendment) Regulations, 2026.	13/02/2026	66 of 2026
428	The Civil Aviation (Approved Training Organisation) (Amendment) Regulations, 2026.	13/02/2026	67 of 2026
429	The Fertilizers Regulations, 2026.	20/02/2026	68 of 2026
430	The Fertilizers (Compounding of Offences) Regulations, 2026.	20/02/2026	69 of 2026
431	Mwongozo wa Utendaji Kazi kwa Mawakili wa Serikali na Maafisa Sheria katika kutekeleza Majukumu ya Uwakili ya Mwaka 2026.	20/02/2026	70 of 2026
432	The Executive Agencies (Sports Infrastructure Management Agency) Establishment Order, 2026	27/02/2026	71 of 2026
433	The Standards (Proposal for Declaration of	27/02/2027	72 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
	Standards) Notice, 2026		
434	The National Prosecutions Service (Appointment of Public Prosecutors) Notice, 2026	06/03/2026	73 of 2026
435	The Tanzania Shipping Agencies (MV. New Mwanza Fares) Order, 2026	06/03/2026	74 of 2026
436	The High Court (Katavi Sub – Registry Establishment) Order, 2026	13/03/2026	75 of 2026
437	The High Court (Lindi Sub- Registry Establishment) Order, 2026	13/03/2026	76 of 2026
438	The High Court (Njombe Sub - Registry Establishment) Order, 2026	13/03/2026	77 of 2026
439	The High Court (Singida Sub - Registry Establishment) Order, 2026	13/03/2026	78 of 2026
440	The High Court (Songwe Sub-Registry Establishment) Order, 2026	13/03/2026	79 of 2026
441	The Standards (Proposal for declaration of Standards) Notice, 2026	13/03/2026	80 of 2026

S/N	Name of Subsidiary Legislation	Date of Publication	GN Number and Year of Publication
442	The High Court Registries (Amendment) Notice, 2026	13/03/2026	81 of 2026
443	The Companies (Forms) (Amendment) Rules, 2026	20/03/2026	82 of 2026
444	The Tanzania Shipping Agencies (Fees for Clearing and Forwarding Services) Order, 2026	20/03/2026	83 of 2026
445	The Mining (Minerals and Mineral Concentrates Trading) (Amendment) Notice, 2026	20/03/2026	84 of 2026
446	The Tanzania Communications Regulatory Authority (Public Data Centres) Rules, 2026	27/03/2026	85 of 2026
447	The Payment Systems (Electronic Money) (Amendment) Regulations, 2026	27/03/2026	86 of 2026

Kiambatisho Na.6: Orodha ya Sheria Zilizofanyiwa Urekebu kwa Ajili ya Toleo la Nyongeza

1. The Airport Service Charge Act, (Cap. 365);
2. The Banking and Financial Institutions Act, (Cap. 342);
3. The Bank of Tanzania Act, (Cap. 197);
4. The Budget Act, (Cap. 439);
5. The Business Licensing Act, (Cap. 101);
6. The Cashewnut Industry Act, (Cap. 203);
7. The Excise (Management and Tariff) Act, (Cap. 147);
8. The Export Tax Act, (Cap. 196);
9. The Fair Competition Act, (Cap. 285);
10. The Gaming Act, (Cap. 41);
11. The Imports Control Act, (Cap. 276);
12. The Income Tax Act, (Cap. 332);
13. The Local Government Finance Act, (Cap. 290);
14. The Merchandise Marks Act, (Cap. 85);
15. The Mining Act, (Cap. 123);
16. The Motor Vehicle (Tax on Registration and Transfer) Act, (Cap.124);
17. The National Parks Act, (Cap. 282);
18. Sheria ya Tume ya Mipango, (Sura ya 127);
19. The Ngorongoro Conservation Area Act, (Cap. 284);
20. The Public Finance Act, (Cap. 348);
21. The Public Service Social Security Fund Act, (Cap. 371);
22. The Tanzania Commission for Aids Act, (Cap. 379);
23. The Tanzania Revenue Authority Act, (Cap. 399);
24. The Tax Administration Act, (Cap. 438);
25. The Treasury Registrar (Powers and Functions) Act, (Cap.370);
26. The Railways Act, (Cap. 170);
27. The Road and Fuel Tolls Act, (Cap. 220);
28. The Value Added Tax Act, (Cap. 148);
29. The Wildlife Conservation Act, (Cap. 283);
30. The Industrial and Consumer Chemicals (Management and Control) Act, (Cap. 182);
31. The Government Chemist Laboratory Authority Act, (Cap. 177);
32. The Land Transport Regulatory Authority Act, (Cap. 413);
33. The National Institute for Medical Research Act, (Cap. 59);
34. The Ports Act, (Cap. 166);
35. The Land Act, (Cap. 113);

36. The Non-Citizens (Employment Regulation Act, (Cap. 436);
37. Sheria ya Uchaguzi wa Rais, Wabunge na Madiwani;
38. Sheria ya Shirika la Utangazaji Tanzania;
39. Sheria ya Uwekezaji na Maeneo Maalum ya Kiuchumi;
40. Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote, Sura ya 161;
41. The law of Child, (Cap. 13);
42. The Criminal Procedure Act, (Cap. 20);
43. The Legal Aid Act, (Cap. 21);
44. The National Industries (Licence and Registration) Act, (Cap. 46);
45. The National Social Security Fund Act, (Cap. 50);
46. The Immigration Act, (Cap. 54);
47. The Vocational Education and Training Act, (Cap. 82);
48. The Drug Control and Enforcement Act, (Cap. 95);
49. The Standard Act, Cap. 130);
50. The Plant Health Act, (Cap. 133);
51. The Sugar Industry Act, (Cap. 251);
52. The Political Parties Act, Cap. 258;
53. The Workers Compensation Act, (Cap. 263);
54. The e-Government Act, Cap. 273;
55. The Tanzania Fisheries Research Institute Act, Cap 280;
56. Prevention and Combating of Corruption Act, Cap. 329;
57. The Deep-Sea Fisheries Management and Development Act, Cap 388;
58. The Microfinance Act, Cap. 407;
59. The Tax Revenue Appeals Act, Cap. 408;
60. The Public Audit Act, Cap. 418;
61. The Law School of Tanzania Act, Cap. 425;
62. The Anti-Trafficking in Persons Act, Cap. 432;
63. The Electronic Transaction Act, Cap. 442;
64. The Local Government Authorities (Rating) Act, Cap. 289;
65. Election Expenses Act, Cap. 278;
66. Medical Stores Department Act, Cap. 70;
67. The Cyber Crimes Act, Cap. 443;
68. Sheria ya Viwanja vya Ndege;
69. National Irrigation Act, Cap. 435;
70. Economic and Organised Crime Control Act, Cap. 200; na
71. The Muhimbili National Hospital Hospital Act, Cap. 150.

Kiambatisho Na.7: Orodha ya Sheria Ndogo Zilizofanyiwa Urekebu Kuanzia Julai, 2025 hadi Februari, 2026

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
1.	Tax Administration (General) Regulations	101 of 2016
2.	Public Private Partnership Regulations	37 of 2020
3.	Advocates (Professional Conduct and Etiquette) Regulations	118 of 2018
4.	The Tanzania Wildlife Research Institute (Conduct of Wildlife Research) Regulation	628 of 2020
5.	Magistrates' Courts (Civil Procedure in Primary Courts) Rules	310 of 1964
6.	Legal Aid Regulations	44 of 2018
7.	The Electronic and Postal Communications (Digital and Other Broadcasting Networks and Services) Regulations	140 of 2018
8.	The Whistleblower and Witness Protection Regulation	59 of 2023
9.	The Forest (Eco-Tourism Facilities Concession) Regulation	85 of 2020
10.	Oil and Gas Revenues Management Regulations	497 of 2017
11.	Mining (Lapidary) Regulations	485 of 2020
12.	Appointment of Communal Conciliatory Boards Notice	196 of 1971
13.	Tanzania Revenue Authority (Assessment, Collection and Accounting for Advertisement Fees for Billboards, Posters and Hoarding) Regulations	2 of 2020
14.	Kanuni za Mawakili wa Waendesha Mashtaka katika Mahakama za Mwanzo	168 of 2023

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
15.	Oil And Gas Revenues Management Regulations	497 of 2017
16.	The Land (Allocation Committees) Regulations	72 of 2001
17.	The Electronic and Postal Communications (Tariff) Regulation	22 of 2018
18.	The Electronic and Postal Communications (Competition) Regulations	26 of 2018
19.	Mining (Minimum Shareholding and Public Offering) Regulations	286 of 2016
20.	The Electronic and Postal Communications (License Procedures) Rules	422 of 2014
21.	The Electronic and Postal Communications (Interconnection) Regulation	25 of 2018
22.	Mining (Value Addition) Regulation	687 of 2020
23.	Magistrates Courts (Magu District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Busega District) Order	333 of 2012
24.	Magistrates' Courts (Remuneration of Honorary Magistrates) Regulations	431 of 1996
25.	Magistrate' Courts (Nyamagana District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Ilemela District) Order	75 of 2004
26.	Magistrates' Court (Court Resident Magistrate) (Variation of The Designation) Order	710 of 2018
27.	Education (Duration of School Year) Regulations	293 of 2002
28.	Education (Examination in Schools) Regulations	301 of 2002
29.	Office of Attorney General (Discharge of Duties) Regulations	154 of 2006

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
30.	Tax Administration (Electronic Revenue Collection) Regulation	230A of 2017
31.	Land (Dispositions of Rights of Occupancy) Regulations	74 of 2001
32.	Magistrates Courts (Mpwapwa District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Kongwa District) (Revocation) Order	65 of 2005
33.	The Wildlife Conservation (Suitable Weapons) Order	267 of 1974
34.	Law of Marriage (Reciprocal Enforcement of Maintenance Orders) Order	4 of 1973
35.	Civil Procedure Code (Approved Forms) Notice	388 of 2017
36.	The Firearms and Ammunition Control Regulations,	334 of 2016
37.	Employment and Labour Relations (General) Regulations	47 of 2017
38.	The Forest (Village Land Forest Reserve) Order	487 of 2020
39.	Mining (Minerals and Minerals Concentrates Trading) Regulations	2 of 2018
40.	Law of Marriage (Forms and Fees) Regulations	97 of 1971
41.	Human DNA (General) Regulations	582 of 2019
42.	High Court (Commercial Division) Procedure Rules	250 of 2012
43.	Institute of Judicial Administration Lushoto (Students' Performance Assessment) Regulations	348 of 2019
44.	The Electronic and Postal Communication (Consumer Protection) Regulation	61 of 2018
45.	The Electronic and Postal Communications (Computer Emergency Response Team) Regulations	60 of 2018

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
46.	Primary Courts (Administration of Estates) Rules	49 of 1971
47.	Office of The Attorney General (Discharge of Duties) Guidelines for Practising State Attorney and Law Officers	1008 of 2020
48.	Mining (Integrity Pledge) Regulations	304 of 2018
49.	Mining (Dispute Resolution) Rules	323 of 2021
50.	Mining (Audit and Inspection of Records) Regulations	7 of 2018
51.	Magistrates' Courts (Extension of Appellate Jurisdiction) Order	747 of 2018
52.	Magistrates' Courts (Primary Courts) (Judgment of Courts) Rules	2 of 1988
53.	Magistrates' Courts (Rules of Evidence in Primary Courts) Regulation	22 of 1964
54.	Mining (Importation of Minerals for Minerals and Gem Houses) Regulations	613 of 2019
55.	Public School (Advisory Boards) Order	116 of 1972
56.	The Cybercrimes (General) Regulation	224 of 2021
57.	Basic Rights and Duties Enforcement (Practice and Procedure) Rules	304 of 2014
58.	Land Transport Regulatory Authority (Review Procedures) Rules	73 of 2020
59.	Land Transport Regulatory Authority (Levies) Regulations	79 of 2020
60.	Marriage Conciliation Boards (Procedure) Regulations	240 of 1971
61.	Magistrates' Courts (Geita District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Nyang'wale District) (Revocation) Order	827 of 2021

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
62.	Magistrates Courts (Iramba District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Mkalama) Order	341 of 2012
63.	Magistrates' Courts (Jurisdiction of Primary Courts in Relation to Hoarding Offences) Order	101 of 1980
64.	Education (Powers and Functions of District Education Officer and Regional Education Officer) Regulations	283 of 2002
65.	Education (Provision for The Structure, Hygiene, Sanitation and Health Inspection of School) Regulations	287 of 2002
66.	Education (Provision of Statistics) Regulations	292 of 2002
67.	Education Advisory Council (Constitution) Regulations	206 of 1971
68.	Education (Names of Teachers Suspended from The Register) Regulations	285 of 2002
69.	Education (Application for License of Religious Schools) Regulations	299 of 2002
70.	The Electronic and Postal Communications (Value Added Service) Regulations	17 of 2018
71.	The Forest Act (Prohibition of Harvesting of Sandal Woodroots) Order	335 of 2004
72.	Amri ya Kuanzisha Masijala Ndogo za Mahakama ya Rufani ya Tanzania	520 of 2022
73.	Magistrates’ Courts (Powers of The Primary Court in Matrimonial Matters and Probate and Administration Causes) Rules	639 of 2021
74.	Magistrates' Courts (Variation of The Designation of The District Court for	642 of 2022

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
	Matrimonial Matters and Probate and Administration Causes) Order	
75.	Notisi ya Kuteua Mahali pa Vikao vya Mahakama Kuu Katika Utekelezaji wa Mamlaka yake ya Awali ya Kijinai	576 of 2022
76.	Reconciliation, Negotiation, Mediation and Arbitration (Practitioners Accreditation) Regulations	147 of 2021
77.	Code of Conduct for Reconciliators, Negotiators, Mediators and Arbitrators, Regulations	148 of 2021
78.	Economic Offences (Specification of Offences for Consent) Notice	496H of 2021
79.	Labour Institutions (General) Regulations	45 of 2017
80.	Institute of Judicial Administration Lushoto Staff Regulations	346 of 2019
81.	Tanzania Court of Appeal Rules	368 of 2009
82.	The Wildlife Conservation (Tanzania Wildlife Protection Fund) (Financial) Regulation	492 of 2002
83.	The Wildlife Conservation (Resident Hunting) Regulations	383 of 2021
84.	The Forest (Model By-Laws for Joint Gazetted Village Land Forest Reserves) Regulations	191 of 2009
85.	The Forest (Manner and Criteria for Awarding Grants) Regulation	266 of 2021
86.	Judicature and Application of Laws (Remote Proceedings and Electronic Recording) Rules	637 of 2021
87.	Economic and Organised Crime Control (The Corruption and Economic Crimes Division) (Procedure) Rules,	267 of 2016
88.	Anti- Money Laundering Regulations	397 of 2022

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
89.	Criminal Procedure (Approved Form) Notice	429 of 2017
90.	Land Transport Regulatory Authority (Certification of Commercial Vehicle Drivers and Registration Crew) Regulations	81 of 2020
91.	The Electronic Transactions (Cryptographic and Certification Services Providers) Regulations	228 of 2016
92.	Mining (Mineral Beneficiation) Regulations	5 of 2018
93.	Statistics (Technical Committee) Regulations	762 of 2021
94.	The Mining Act (Local Content) Regulations	3 of 2018
95.	Education (Expulsion and Exclusion of Pupils from Schools) Regulations	295 of 2002
96.	Education (Grants -In-Aid) Regulations	291 of 2002
97.	Education (Imposition of Penalties to Persons who Marry or Impregnate a Schoolgirl) Rules	265 of 2003
98.	Education (Inspection of Schools) Regulations	286 of 2002
99.	Tax Revenue Appeals Tribunal Rules	222 of 2018
100.	Education (Miscellaneous) Regulations	66 of 1970
101.	Law of Marriage (Specified Religions) Order	111 of 1971
102.	Law of Marriage Act (Designation of Foreign Countries) Notice	635 of 1998
103.	Law of Marriage Act (Designation of Foreign Countries) Notice	634 of 1998
104.	Tanzania Court of Appeal Rules (Sub-Registries) (Establishment) Order	579 of 2020

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
105.	The Wildlife Conservation (Financial Contribution to Tanzania Wildlife Protection Fund) Regulation	375 of 2019
106.	The Forest Regulations	153 of 2004
107.	The Land (Forms) Regulations	71 of 2001
108.	Transport Licensing (Public Service Vehicles) Regulations	76 of 2020
109.	Law of The Child (Retention Homes) Rules	151 of 2012
110.	Copyright and Neighbouring Rights (Licensing and Rights to Benefit from Re-Sale) Regulations	137 of 2022
111.	Executive Agencies (Tanzania Forest Services Agency) (Establishment) Order	269 of 2010
112.	Land Disputes Courts (The District Land and Housing Tribunal) Regulations	174 of 2003
113.	The Wildlife Conservation (Payment of Rewards) Notice	629 of 2020
114.	The Wildlife Conservation (Prospecting, Mining of Uranium, Exploring and Production of Oil And Gas in Game Reserves) Regulations	88 of 2017
115.	Mining (Mineral and Gem Houses) Regulations	418 of 2018
116.	The Forest (Production, Transportation and Selling of Briquettes) Regulation	623 of 2021
117.	Criminal Procedure (Audio and Video Recording of Interviews with Suspects) Rules	792 of 2023
118.	Legal Aid (Remuneration of Advocates) Rules	109 of 2019
119.	High Court of Tanzania (Commercial Division Fees) Rules,	249 of 2012

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
120.	The Electronic and Postal Communications (Electronic Communication Numbering and Addressing) Regulation	62 of 2018
121.	The Electronic and Postal Communications (Central Equipment Identification Registers) Regulations	55 of 2018
122.	Land (Conduct of Auctions and Tenders) Regulations	73 of 2001
123.	Law of The Child (Designation of Juvenile Courts) Notice	158 of 2019
124.	Law Reform (Assessment of Laws) Regulations	670 of 2021
125.	The Law Reform (Fatal Accidents and Miscellaneous Provisions) (Judicial Review Procedure and Fees) Rules	324 of 2014
126.	Judiciary Administration (Judiciary Flag) Regulation	787 of 2021
127.	High Court Registries Rules	96 of 2005
128.	Kanuni za Utaratibu za Kuhamisha na Kusimamia Mashauri Yaliyopangwa kwa Hakimu Mwenye Mamlaka ya Nyongeza	23 of 2023
129.	Mining (National Mineral Resources Data Bank) Regulations	588 of 2021
130.	Magistrates' Courts (Courts of a Resident Magistrate) (Redesignation) Order	68 of 1981
131.	Interpretation of Laws (Use of English Language in Courts) (Circumstances and Conditions) Rules	66 of 2022
132.	Importation of Publications (Prohibition) Order	105 of 1976
133.	Drug Control and Enforcement (General) Regulation	173 of 2016
134.	Anti- Money Laundering (Electronic Funds Transfer and Cash Transactions Reporting) Regulations	420 of 2019

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
135.	Land Disputes Courts (Extension of Appellate and Revisional Jurisdiction) Order	542 of 2025
136.	Law of Marriage (Appointment of Registrars of Foreign Countries) Notice	637 of 1998
137.	Law of Marriage (Appointment of District Registrars of Marriages and Registration Officers) Notice	106 of 1971
138.	Criminal Procedure (Habeas Corpus) Rules	150 of 1930
139.	Court Assessors (Remuneration of Assessors) Regulations	239 of 2010
140.	Land Disputes Courts (The District Land and Housing Tribunal) Regulations	174 of 2003
141.	The Electronic and Postal Communications (Publication of List of Relevant Markets and Dominant Operators in Telecommunication and Broadcasting Sub-Sectors) Notice.	23 of 2019
142.	The Wildlife Conservation (Extension of Time) Regulations	170 of 2011
143.	Judiciary Administration (General) Regulation	1 of 2021
144.	Court Brokers and Process Servers (Appointment, Remuneration and Disciplinary) Rules	363 of 2017
145.	Judiciary Administration (Internal Finance) Regulation	2 of 2021
146.	Judiciary Administration (Service Scheme) Regulation	10 of 2021
147.	Institute of Judicial Administration Lushoto (Students' General Welfare, Conduct and Disciplinary Matters) Regulations	511 of 2015
148.	Statistics Regulations	46 of 2017
149.	Magistrates' Courts (Small Claims Procedure) Rules	159 of 2023

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
150.	Law of Marriage (Matrimonial Proceedings) Rules	136 of 1971
151.	Electronic and Postal Communications (Tele-Traffic) Regulations	599 of 2021
152.	Code of Conduct and Ethics for Judicial Officers	1001 of 2020
153.	Anti-Money Laundering (Cross-Border Declaration of Currency and Bearer Negotiable Instruments) Regulations	268 of 2016
154.	Copyright and Neighbouring Rights (Compounding of Offences) Regulations	621 of 2020
155.	Arbitration Tribunals Regulations	219 of 1969
156.	Advocates (Admission and Practising Certificates) Regulation	62 of 2015
157.	Office of The Attorney General (Discharge of Duties) (Provision of Legal Opinion by State Attorneys and Law Officers in Public Service) Guidelines	32 of 2023
158.	The Tax Administration (Registration of Small Vendors and Service Providers) Regulation	36 of 2020
159.	The Executive Agency (Tanzania Mineral Audit Agency) (Disestablishment) Order	8 of 2018
160.	Penal Code (Anatomy) Rules	192 of 1963
161.	Magistrates Courts (Mbulu District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Karatu District) (Revocation) Order	66 of 2005
162.	Establishment of School Committees Notice	288 of 2002
163.	Executive Agency (Geological Survey Agency) (Disestablishment) Order	9 of 2018

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
164.	Judicature and Application of Laws (Legal Aid in Civil Proceedings) Rules	153 of 2019
165.	Judicature and Application of Laws (One-Stop Judicial Centre of Temeke) (Establishment) Order	640 of 2021
166.	Mining (Designated Minerals Certification) Regulations	449 of 2019
167.	Electronic and Postal Communications (Domain Names Management) Regulations	940 of 2020
168.	Criminal Procedure (Record of Evidence) (High Courts) Rules	28 of 1953
169.	Criminal Procedure (Expenses of Assessors and Witnesses) Rules	352 of 1964
170.	Magistrates' Courts (Extension of Appellate Jurisdiction) Order	32 of 2008
171.	Magistrates Courts (Karagwe District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Kyerwa) Order	334 of 2012
172.	Magistrates' Court (Approved Forms for The Primary Court) Rules	943 of 2020
173.	Fair Competition Rules	344 of 2018
174.	The Wildlife Conservation (Management of Wildlife Captive Facilities) Regulations	83 of 2020
175.	Mining (Mineral Rights) Regulations	1 of 2018
176.	Arbitration (Rules of Procedure) Regulations	146 of 2021
177.	The Wildlife Conservation (Special Wildlife Investment Concession Areas) Regulation	397 of 2021
178.	The Wildlife Conservation (Wildlife Corridors, Dispersal Areas, Buffer Zones and Migratory Routes) Regulations	123 of 2018
179.	Tax Revenue Appeals Board Rules	217 of 2018

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
180.	Court Fees Rules	247 of 2018
181.	The Forest (Sustainable Utilization of Logs, Timber, Withies, Poles or Charcoal) Regulations	417 of 2019
182.	The Electronic and Postal Communications (Mobile Number Portability) Regulations	20 of 2018
183.	Mining (Diamond Trading) Regulations	137 of 2019
184.	Electronic and Postal Communications (Online Content) Regulations	538 of 2020
185.	Education (Non-Government) Regulations	246 of 1971
186.	Mining (Mirerani Controlled Area) Regulations	135 of 2019
187.	Arbitration Centre (Management and Operations) Regulations	149 of 2021
188.	Criminal Procedure (Plea Bargaining Agreement) Rules	180 of 2021
189.	Criminal Procedure (Police Supervision) Rules	344 of 1952
190.	Education (Classification and Nomenclature of Schools) Regulation	284 of 2002
191.	Education (Control of the Use of School Premises and Entry of Persons) Regulations	298 of 2002
192.	The Wildlife Conservation (Capture of Animals) (Prohibition) Order	101 of 2013
193.	The Wildlife Conservation (Compounding of Offences) (Forms) Regulations	208 of 2012
194.	Tax Administration (Registration of Small Vendors and Service Providers) Regulations	36 of 2020

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
195.	Tax Administration (Remission of Interests and Penalties) (Revocation) Regulations	713 of 2021
196.	National Education Advisory Council (Establishment, Constitution and Procedure) Order	290 of 2002
197.	Magistrates Courts (Kasulu District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Buhigwe) Order	343 of 2020
198.	Magistrates' Courts (Kilosa District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Gairo District) Order	337 of 2012
199.	Magistrates' Courts (Kinondoni District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Ubungo District) Order	259 of 2016
200.	Magistrates' Courts (Special Traffic Courts) (Establishment) Order	662 of 1986
201.	Magistrates Courts (Sumbawanga District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Kalambo) Order	336 of 2012
202.	Kanuni za Ndoa Kuhusu Kazi za Manaibu Wasajili Wakuu wa Ndoa na Talaka	260 of 1975
203.	Law of Marriage (Appointment of Registrars for Foreign Countries) Notice	636 of 1998
204.	Magistrates Courts (Singida District Court) Concurrent Jurisdiction Over Ikungi District Order	340 of 2012
205.	The Electronic and Postal Communications (Accounting Separation) Regulation	23 of 2018
206.	Magistrates' Courts (Court of Resident Magistrate) (Variation of The Designation) Order	790 of 2018
207.	The Forest Act (Prohibition of Export of Softwood and Hardwood in Form of	334 of 2004

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
	Roots, Withies and Untreated Poles) Order	
208.	The Wildlife Conservation (Resident Hunting Areas) (Designation) Order	664 of 2018
209.	The Forest Act (Prohibition of Export of Sandal Wood in Form of Chips, Power, Poles Withies and Roots) Order	12 of 2005
210.	Law of the Child (Juvenile Court Procedure) Rules	182 of 2016
211.	Employment and Labour Relations (Code of Goods Practice) Rules	42 of 2007
212.	Gaming (Internet Gaming) Regulations	478T of 2022
213.	Advocates Remuneration Order	263 of 2015
214.	The Wildlife Conservation (Administration and Management of Pasiansi Wildlife Training Institute) Regulations	946 of 2020
215.	The Wildlife Conservation (Non-Consumptive Wildlife Utilization) Regulations	181 of 2016
216.	Mining (Radioactive Minerals) Regulations	4 of 2018
217.	The Wildlife Conservation (Registration of Trophies) Regulations	276 of 1974
218.	The Electronic and Postal Communications (Quality of Service) Regulation	21 of 2018
219.	Mining (Government Mineral Warehouses) Regulations	58 of 2022
220.	Mining (Geological Survey) Regulations	6 of 2018
221.	Kanuni za Utaratibu wa Madai Madogo	167 of 2023
222.	Electronic and Postal Communications (Electronic Communications Equipment	919 of 2020

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
	Standards and e-Waste Management) Regulations	
223.	Education (Approval of Owners and Managers and Registration of Non-Government Schools) Regulations	300 of 2022
224.	Government School Board (Establishment) Order	304 of 2002
225.	Grant-Aided Community School Board (Establishment) Order	303 of 2002
226.	Primary School (Compulsory Enrolment and Attendance) Rules	280 of 2002
227.	Mining (Minimum Shareholding and Public Offering) Regulations	286 of 2016
228.	Magistrates Courts (Mpanda District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Mulele) Order	338 of 2012
229.	Magistrates' Courts (Mpanda District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Tanganyika District) Order	10 of 2017
230.	Magistrates Courts (Tabora District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Nyamagana District) (Revocation)Order	76 of 2004
231.	Magistrates' Courts (Temeke District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Kigamboni District) (Revocation) Order	36 of 2018
232.	Magistrates' Courts (Urambo District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Kaliua District) (Revocation) Order	463 of 2020
233.	Accelerated Trial and Disposal of Cases Rules	192 of 1988
234.	District Courts (Powers to Sit Outside Areas of Jurisdiction) Order	432 of 1968
235.	Judicature and Application of Laws (Adoption of Juvenile Court Rules in The High Court of Tanzania) Rules	154 of 2019

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
236.	Judicature and Application of Laws (Practice and Procedure in Cases involving Vulnerable Groups) Rules	110 of 2019
237.	Magistrates' Courts (Njombe District Court) (Concurrent Jurisdiction Over Wanging'ombe District) (Revocation) Order	9 of 2021
238.	The Beekeeping (Delegation of Functions) Order	689 of 2020
239.	Judicature and Application of Laws (Electronic Filing) Rules	148 of 2018
240.	The Wildlife Conservation (Valuation of Trophies) Regulations	207 of 2012
241.	Accountants and Auditors (Appeals Board) Rules	1 of 2024
242.	Accountants and Auditors (Registration) By-laws	488 of 2023
243.	Accountants and Auditors (Training and Examinations) By-laws	486 of 2023
244.	Kanuni za Tume Huru ya Taifa ya Uchaguzi	390 la 2024
245.	Kanuni za Maadili ya Uchaguzi wa Rais, Wabunge na Madiwani	249 la 2025
246.	Kanuni za Uboreshaji wa Daftari la Kudumu la Wapiga Kura	389 la 2024
247.	Kanuni za Uchaguzi wa Rais, Wabunge na Madiwani	86 la 2025
248.	The Election Expenses Regulations	246 of 2010
249.	The Election Expenses (Maximum Amount of Funds) Order	325 of 2015
250.	Kanuni za Kuratibu Mikutano ya Hadhara ya Vyama vya Siasa	209 la 2023
251.	The Political Parties Council Regulations	952 of 2019
252.	The Political Parties (Registration and Monitoring) Regulations	953 of 2019

S/N.	Name of Subsidiary Legislation	GN No.
253.	The Political Parties (Code of Conduct) Regulations	954 of 2019
254.	Advocates (Disciplinary and Other Proceedings) Rules	120 of 2018
255.	Immigration (Visa) Regulations	247 of 2016
256.	Immigration Regulations	657 of 1997
257.	Tax administration (Transfer Pricing) Regulations	166 of 2018
258.	Electronic and Postal Communications (Airtime Levy) Regulations	496M of 2021
259.	Kanuni za Ada na Tozo za Nguvu za Atomu	478X of 2022
260.	Magistrates' Courts (Court of a Resident Magistrate) (Consolidation) Order	137 of 1977
261.	Kanuni za Sheria ya Maadili ya Viongozi wa Umma (Udhibiti wa Mgongano wa Maslahi).	117 of 2020
262.	Public Leadership Code of Ethics (Control of Conflict of Interest) Regulations	113 of 32020
263.	Public Leadership Code of Ethics (Integrity Pledge) Regulations	948 of 2020
264.	Judicature and Application of Laws (Transfer and Management of Cases Assigned to Magistrates with Extended Jurisdiction) Rules	11 of 2023
265.	Kanuni za Ustawi, Mwenendo na Nidhamu ya Wanafunzi	619 of 2024

Kiambatisho Na.8: Taarifa ya Magereza na Vituo vya Polisi Vilivyokaguliwa – Julai, 2025 hadi Machi, 2026

Na.	Mkoa	Magereza Yaliyo Kaguliwa	Vituo Vya Polisi Vilivyo Kaguliwa	Idadi ya Mahabusi Waliochiwa
1	Arusha	3	36	2
2	Dar Es Salaam	20	27	0
	Ilala	4	84	0
	Kinondoni	6	75	0
	Temeke	11	47	0
3	Dodoma	0	72	0
4	Geita	8	37	4
5	Iringa	9	63	13
6	Kagera	34	91	15
7	Katavi	4	19	0
8	Kigoma	6	29	3
9	Kilimanjaro	21	99	0
10	Lindi	26	95	1
11	Manyara	1	52	0
12	Mara	18	21	2
13	Mbeya	24	140	0
14	Morogoro	19	40	0
15	Mtwara	7	24	0
16	Mwanza	15	84	0
17	Njombe	15	25	0
18	Pwani	29	179	307
19	Rukwa	8	46	0
20	Ruvuma	22	39	0
21	Shinyanga	9	68	6
22	Simiyu	6	32	3
23	Singida	9	19	0
24	Songwe	4	27	0
25	Tabora	33	36	0
26	Tanga	30	48	562
27	Tarime	1	25	0
	JUMLA	**402**	**1,679**	**918**

Kiambatisho Na.9: Taarifa ya Ujenzi na Ukarabati wa Miundombinu ya Upatikanaji Haki

NA.	JINA LA MRADI	MAHALI ULIPO		% YA UKAMILISHAJI
		MKOA	WILAYA	
A. MAHAKAMA YA TANZANIA				
Ujenzi wa Vituo Jumuishi vya Utoaji Haki				
1	Geita IJC	GEITA	GEITA MJINI	100%
2	Njombe IJC	NJOMBE	NJOMBE MJINI	93%
3	Simiyu IJC	SIMIYU	BARIADI	100%
4	Songea IJC	RUVUMA	SONGEA	86%
5	Songwe IJC	SONGWE	SONGWE	88%
6	Katavi IJC	KATAVI	MPANDA	93%
7	LINDI IJC	LINDI	LINDI MJINI	88%
8	PEMBA IJC	KUSINI PEMBA	CHAKECHAKE	87%
9	SINGIDA IJC	SINGIDA	SINGIDA MJINI	94%
Ujenzi wa Majengo ya Mahakama za Mwanzo				
1	KINUSI PC	DODOMA	KINUSI	96%
2	HAUBI PC	DODOMA	HAUBI	96%
3	RUNGWA PC	SINGIDA	RUNGWA	60%
4	KIPILI PC	TABORA	KIPILI	60%
5	NANJILINJI PC	MTWARA	NANJILINJI	66%
6	MAGUBIKE PC	MOROGORO	MAGUBIKE	30%
7	MKUYUNI PC	MWANZA	NYAMAGANA	32%
8	Ilangala PC-Ukerewe	MWANZA	UKEREWE	39%
9	Machame PC-Kilimanjaro	KILIMANJARO	MACHAME	75%
Ujenzi wa Majengo ya Mahakama za Wilaya				
1	CHAMWINO DC	DODOMA	CHAMWINO	96%
2	MKALAMA DC	SINGIDA	MKALAMA	55%
3	UYUI DC	TABORA	UYUI	56%
5	NYASA DC	RUVUMA	NYASA	36%
6	MASASI DC	MTWARA	MASASI	54%
7	KILOSA DC	MOROGORO	KILOSA	100%
8	KISHAPU DC	SHINYANGA	KISHAPU	35%
9	UKEREWE DC	MWANZA	UKEREWE	56%
10	TARIME DC	MARA	TARIME	54%
11	BIHARAMULO DC	KAGERA	BIHARAMULO	6%
12	MOMBA DC	SONGWE	MOMBA	0%
13	KALAMBO DC	RUKWA	KALAMBO	46%
16	LUSHOTO DC	TANGA	LUSHOTO	11%

NA.	JINA LA MRADI	MAHALI ULIPO		% YA UKAMILISHAJI
		MKOA	WILAYA	
17	Kibiti DC-Pwani	PWANI	KIBITI	86%
18	Nachingwea DC-Lindi	LINDI		46%
Ukarabati				
1	MWANZA RENOVATION	MWANZA	NYAMAGANA	35%
2	DODOMA HIGH COURT RENOVATION	DODOMA	DODOMA MJINI	83%
3	JK RENOVATION	DODOMA	DODOMA MJINI	100%
4	IRINGA HIGH COURT	IRINGA	IRINGA MJINI	66%
5	TEA	DAR ES SALLAM	KINONDONI	100%
6	KISUTU RESIDENT MAGISTRATE	DAR ES SALLAM	ILALA	38%
Makazi				
1	CHIEF JUSTICE RESIDENCE	DODOMA	DODOMA MJINI	57%
WORLD BANK SBCs				
1	IZIGO	KAGERA	MULEBA	53%
	NYAKAKIKA	KAGERA	KARAGWE	
	KIGOMA KASKAZINI	KIGOMA	KIGOMA MJINI	
	HERU JUU	KIGOMA	KASULU	
	MANYOVU	KIGOMA	BUHIGWE	
2	MIPINGO	LINDI	LINDI MJINI	100%
	MTANDI	LINDI	MASASI	
	NDOMONI	LINDI	NACHINGWEA	
	CHIKUNDI	MTWARA	MASASI	
3	MSATA	PWANI	CHALINZE	100%
	BUNGU	PWANI	KIBITI	
	SOMANGILA	PWANI	KIGAMBONI	
	KIMANZICHANA	PWANI	MKURANGA	
	MBAGALA	DAR ES SALAAM	TEMEKE	
4	KABILA	MWANZA	MAGU	100%
	INONELWA	MWANZA	MISUNGWI	
	NYATUKALA	MWANZA	SENGEREMA	
	MGANZA	GEITA	CHATO	
5	MAJENGO	SHINYANGA	SHINYANGA MJINI	100%
	MALUNGA	KAHAMA	KAHAMA	
	NG'ANZO	GEITA	BUKOMBE	

NA.	JINA LA MRADI	MAHALI ULIPO		% YA UKAMILI SHAJI
		MKOA	WILAYA	
6	TARAKEA	KILIMANJARO	ROMBO	100%
	TERRAT	ARUSHA	ARUSHA	
	GONJA	KILIMANJARO	SAME	
	SANYA JUU	KILIMANJARO	SIHA	
7	MINJINGU	KILIMANJARO	ROMBO	100%
	TERAT	ARUSHA	ARUSHA	
	MAJI YA CHAI	KILIMANJARO	SAME	
	MAKUYUNI	KILIMANJARO	SIHA	
8	CHIKONGOLA	MTWARA	MIKINDANI	87%
	KITANGARI	MTWARA	NEWARA	
	NALASI	RUVUMA	TUNDURU	
	LIKUYUSEKAMAGANG A	RUVUMA	NAMTUMBO	
	LILONDO	RUVUMA	MADABA	
9	IZAZI	IRINGA	IRINGA VIJIJINI	100%
	MAFINGA URBAN	IRINGA	MAFINGA MJINI	
	LUPEMBE	NJOMBE	NJOMBE VIJIJINI	
	MANDA	NJOMBE	LUDEWA	
	NGOHERANGA	MOROGORO	MALINYI	
10	LUPATINGATINGA	MBEYA	CHUNYA	100%
	NDOBO	MBEYA	KYELA	
	RUJEWA	MBEYA	MBALALI	
	KANGA	SONGWE	SONGWE	
	MSANGANO	SONGWE	MBOZI	
11	NAMANYERE	RUKWA	NKASI	95%
	NAMBOGO	RUKWA	SUMBAWANGA	
	UGALLA	KATAVI	MLELE	
	KASANGA	RUKWA	KALAMBO	
	SIBWESA	KATAVI	TANGANYIKA	
	MAMBA	KATAVI	MPIMBWE	
12	MUGUMU	MARA	SERENGETI	100%
	NGULYATI	SIMIYU	BARIADI	
	NYALIKUNGU	SIMIYU	MASWA	
	LANGABALILI	SIMIYU	ITILIMA	
13	KWAMTORO	DODOMA	CHEMBA	100%
	BWAKILA CHINI	MOROGORO	MOROGORO VIJIJINI	
	UNYAMIKUMBI	SINGIDA	SINGIDA MJINI	
	MINEPA	MOROGORO	MALINYI	
	MIYUGHE	SINGIDA	IKUNGI	
B. OFISI YA MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI				

NA.	JINA LA MRADI	MAHALI ULIPO		% YA UKAMILI SHAJI
		MKOA	WILAYA	
1	Ujenzi wa jengo la Ofisi	Mwanza	Ilemela	75%
2	Ujenzi wa jengo la Ofisi	Arusha	Arusha	50%
C. OFISI YA TAIFA YA MASHTAKA				
1	Ujenzi wa Jengo la Makao Makuu – Njedengwa	Dodoma	Dodoma	100%
2	Ujenzi wa Majengo ya Ofisi za Mikoa	Njombe	Njombe	90%
		Dar es Salaam	Kinondoni	80%
		Dar es Salaam	Temeke	85%
		Geita	Geita	80%
		Simiyu	Bariadi	51%
		Lindi	Lindi	45%
		Singida	Singida	40%
		Kigoma	Kigoma	39%
		Songwe	Vwawa	51%
		Kilimanjaro	Moshi	30%
3	Ununuzi wa Jengo la Mkoa wa Tanga	Tanga	Tanga	100%
4	Ujenzi wa Majengo ya Ofisi za Wilaya	Dodoma	Bahi	78%
		Singida	Manyoni	76%
		Kilimanjaro	Hai	77%
		Dar es Salaam	Kigamboni	79%
		Tabora	Nzega	80%
		Iringa	Mufindi	81%

Kiambatisho Na. 10: Taarifa ya Maombi ya Huduma za Bodi za Wadhamini

Na	Huduma za Bodi ya Wadhamini	Maombi ya Bodi za Wadhamini	Huduma zilizofanyiwa kazi	Huduma zinazoendelea na kufanyiwa kazi
1	Usajili	162	101	61
2	Kubadilisha jina	11	8	3
3	Marejesho	817	748	69
4	Mabadiliko ya bodi ya Wadhamini	62	30	32
5	Mabadiliko ya Anuani	1	0	1
6	Vibali vya kumiliki mali	450	239	211
Jumla		**1,503**	**1,126**	**377**

VIELELEZO VYA TAKWIMU

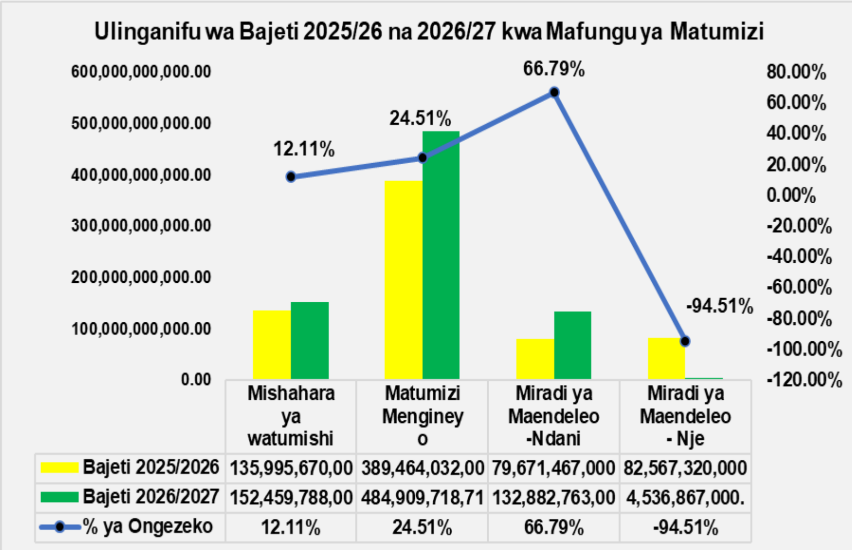
Ulinganifu wa Bajeti 2025/26 na 2026/27 kwa Mafungu ya Matumizi
600,000,000,000.00
500,000,000,000.00
400,000,000,000.00
300,000,000,000.00
200,000,000,000.00
100,000,000,000.00
0.00
80.00%
60.00%
40.00%
20.00%
0.00%
-20.00%
-40.00%
-60.00%
-80.00%
-100.00%
-120.00%
12.11%
24.51%
66.79%
-94.51%
Mishahara ya watumishi
Matumizi Menginey o
Miradi ya Maendeleo -Ndani
Miradi ya Maendeleo - Nje
Bajeti 2025/2026
135,995,670,00
389,464,032,00
79,671,467,000
82,567,320,000
Bajeti 2026/2027
152,459,788,00
484,909,718,71
132,882,763,00
4,536,867,000.
% ya Ongezeko
12.11%
24.51%
66.79%
-94.51%

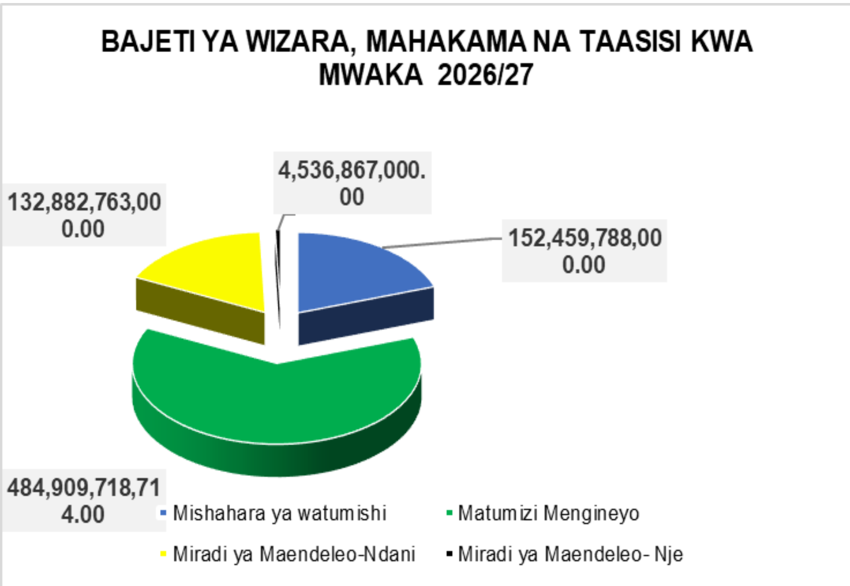
BAJETI YA WIZARA, MAHAKAMA NA TAASISI KWA MWAKA 2026/27
4,536,867,000.00
132,882,763,000.00
152,459,788,000.00
484,909,718,714.00
Mishahara ya watumishi
Matumizi Mengineyo
Miradi ya Maendeleo-Ndani
Miradi ya Maendeleo- Nje

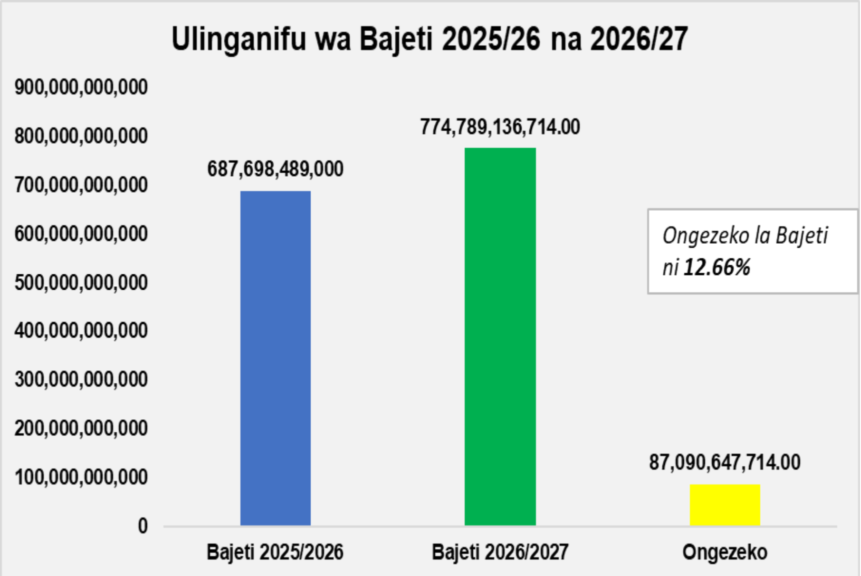
Ulinganifu wa Bajeti 2025/26 na 2026/27
900,000,000,000
800,000,000,000
700,000,000,000
600,000,000,000
500,000,000,000
400,000,000,000
300,000,000,000
200,000,000,000
100,000,000,000
0
687,698,489,000
774,789,136,714.00
87,090,647,714.00
Ongezeko la Bajeti ni 12.66%
Bajeti 2025/2026
Bajeti 2026/2027
Ongezeko

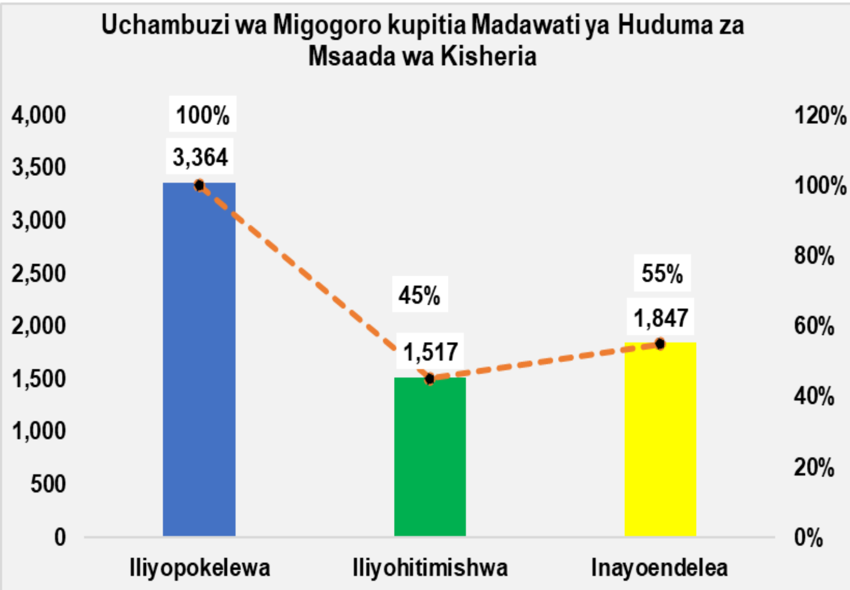
Uchambuzi wa Migogoro kupitia Madawati ya Huduma za Msaada wa Kisheria
4,000
3,500
3,000
2,500
2,000
1,500
1,000
500
0
120%
100%
80%
60%
40%
20%
0%
100%
3,364
45%
1,517
55%
1,847
Iliyopokelewa
Iliyohitimishwa
Inayoendelea

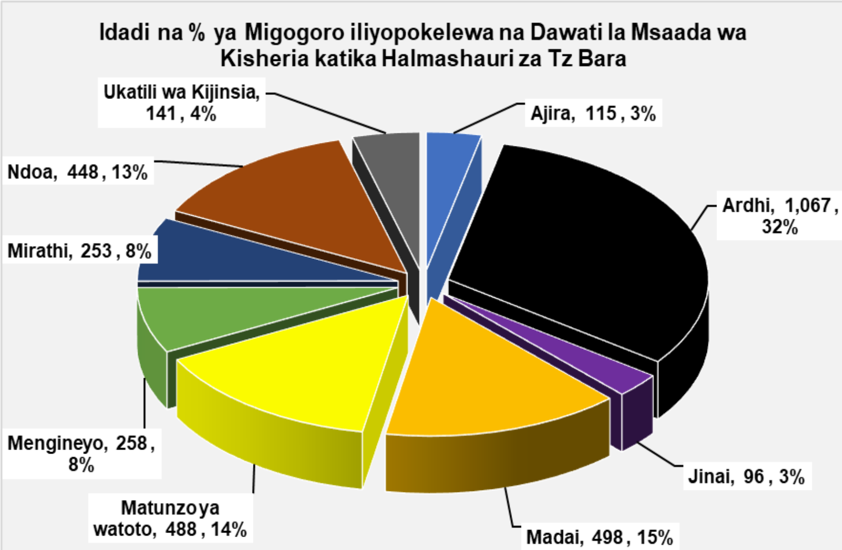
Idadi na % ya Migogoro iliyopokelewa na Dawati la Msaada wa Kisheria katika Halmashauri za Tz Bara
Ukatili wa Kijinsia, 141 , 4%
Ajira, 115 , 3%
Ndoa, 448 , 13%
Ardhi, 1,067 , 32%
Mirathi, 253 , 8%
Mengineyo, 258 , 8%
Jinai, 96 , 3%
Matunzo ya watoto, 488 , 14%
Madai, 498 , 15%

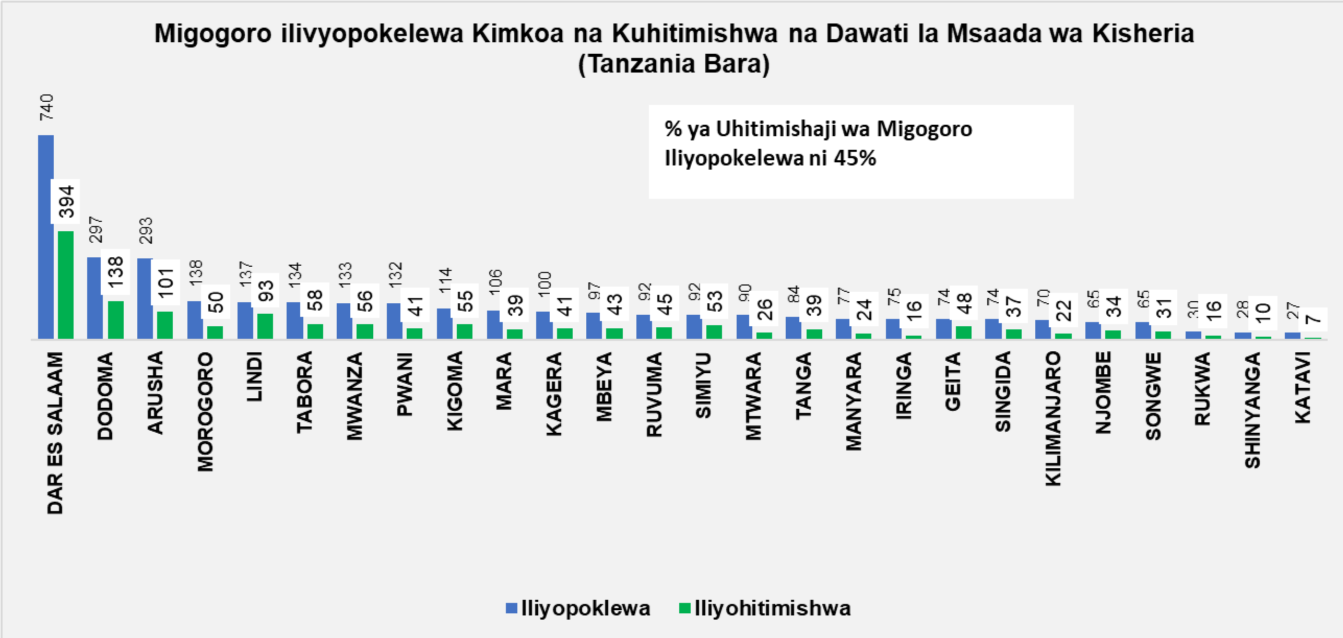

Migogoro ilivyopokelewa Kimkoa na Kuhitimishwa na Dawati la Msaada wa Kisheria (Tanzania Bara)
% ya Uhitimishaji wa Migogoro Iliyopokelewa ni 45%
740
394
297
138
293
101
138
50
137
93
134
58
133
56
132
41
114
55
106
39
100
41
97
43
92
45
92
53
90
26
84
39
77
24
75
16
74
48
74
37
70
22
65
34
65
31
30
16
28
10
27
7
DAR ES SALAAM
DODOMA
ARUSHA
MOROGORO
LINDI
TABORA
MWANZA
PWANI
KIGOMA
MARA
KAGERA
MBEYA
RUVUMA
SIMIYU
MTWARA
TANGA
MANYARA
IRINGA
GEITA
SINGIDA
KILIMANJARO
NJOMBE
SONGWE
RUKWA
SHINYANGA
KATAVI
Iliyopoklewa
Iliyohitimishwa

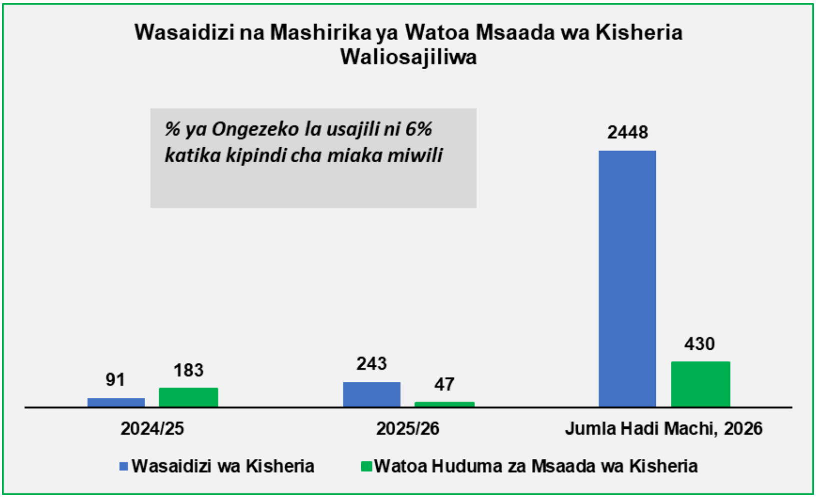

Wasaidizi na Mashirika ya Watoa Msaada wa Kisheria Waliosajiliwa
% ya Ongezeko la usajili ni 6% katika kipindi cha miaka miwili
91
183
243
47
2448
430
2024/25
2025/26
Jumla Hadi Machi, 2026
Wasaidizi wa Kisheria
Watoa Huduma za Msaada wa Kisheria

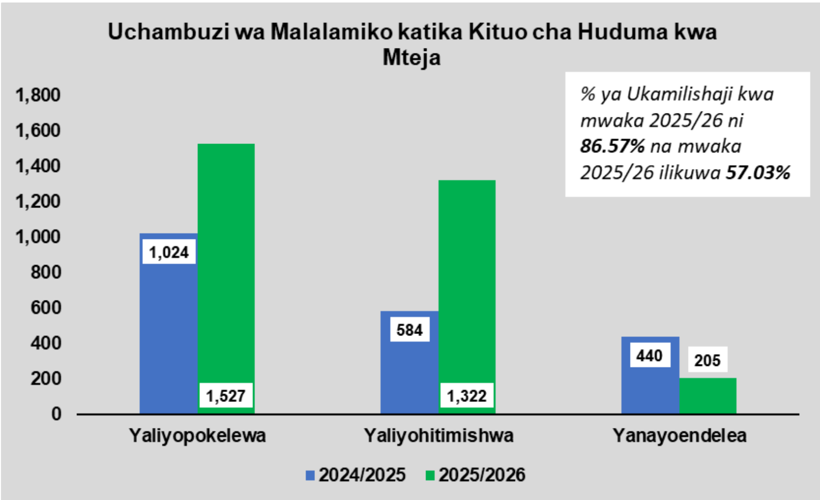

Uchambuzi wa Malalamiko katika Kituo cha Huduma kwa Mteja
% ya Ukamilishaji kwa mwaka 2025/26 ni 86.57% na mwaka 2025/26 ilikuwa 57.03%
1,800
1,600
1,400
1,200
1,000
800
600
400
200
0
1,024
1,527
584
1,322
440
205
Yaliyopokelewa
Yaliyohitimishwa
Yanayoendelea
2024/2025
2025/2026

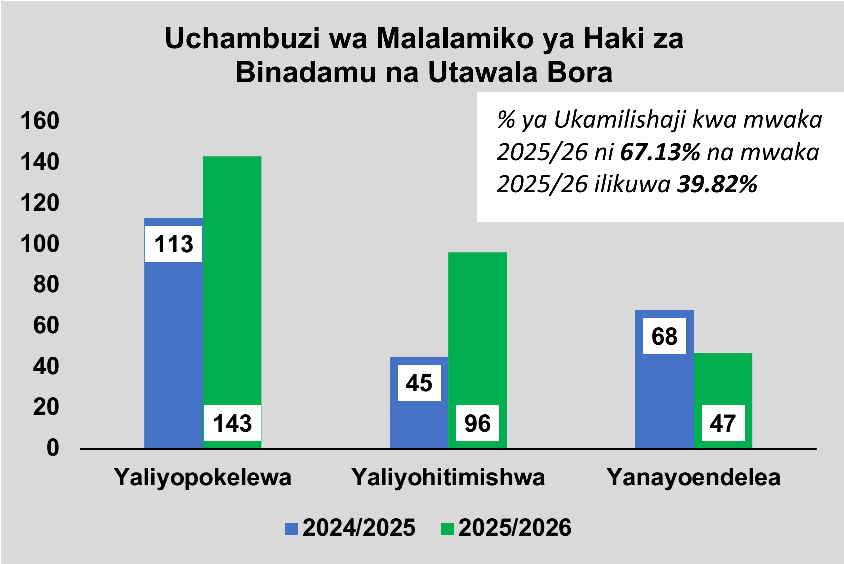

Uchambuzi wa Malalamiko ya Haki za Binadamu na Utawala Bora
% ya Ukamilishaji kwa mwaka 2025/26 ni 67.13% na mwaka 2025/26 ilikuwa 39.82%
160
140
120
100
80
60
40
20
0
113
143
45
96
68
47
Yaliyopokelewa
Yaliyohitimishwa
Yanayoendelea
2024/2025
2025/2026

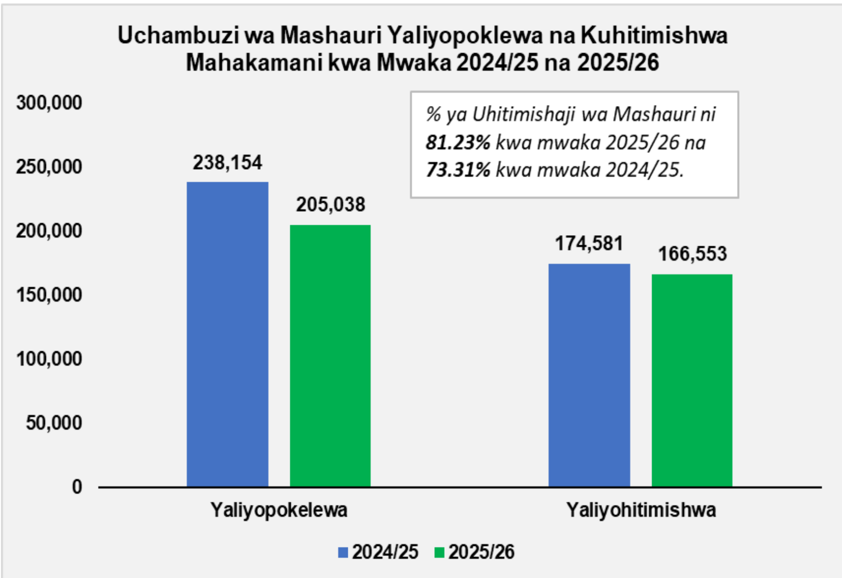

Uchambuzi wa Mashauri Yaliyopoklewa na Kuhitimishwa Mahakamani kwa Mwaka 2024/25 na 2025/26
% ya Uhitimishaji wa Mashauri ni 81.23% kwa mwaka 2025/26 na 73.31% kwa mwaka 2024/25.
300,000
250,000
200,000
150,000
100,000
50,000
0
238,154
205,038
174,581
166,553
Yaliyopokelewa
Yaliyohitimishwa
2024/25
2025/26

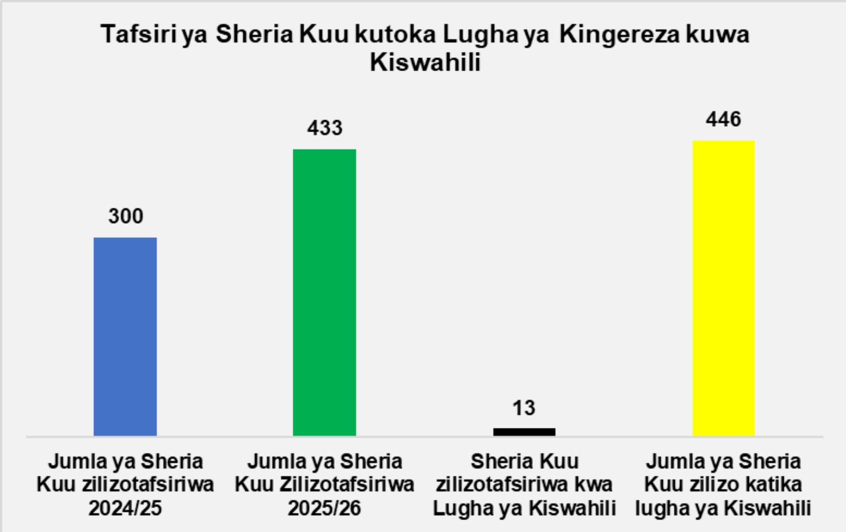
Tafsiri ya Sheria Kuu kutoka Lugha ya Kingereza kuwa Kiswahili
300
433
13
446
Jumla ya Sheria Kuu zilizotafsiriwa 2024/25
Jumla ya Sheria Kuu Zilizotafsiriwa 2025/26
Sheria Kuu zilizotafsiriwa kwa Lugha ya Kiswahili
Jumla ya Sheria Kuu zilizo katika lugha ya Kiswahili

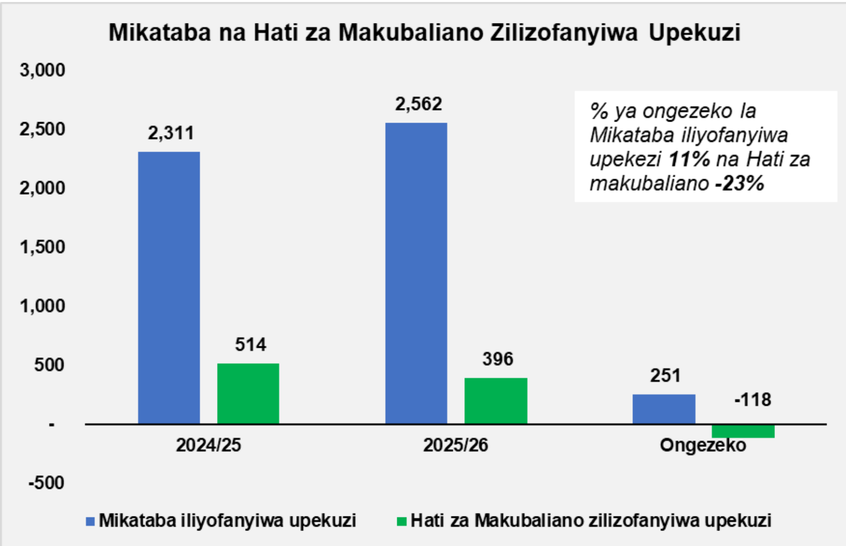
Mikataba na Hati za Makubaliano Zilizofanyiwa Upekuzi
3,000
2,500
2,000
1,500
1,000
500
-
-500
2,311
514
2,562
396
251
-118
2024/25
2025/26
Ongezeko
% ya ongezeko la Mikataba iliyofanyiwa upekezi 11% na Hati za makubaliano -23%
Mikataba iliyofanyiwa upekuzi
Hati za Makubaliano zilizofanyiwa upekuzi

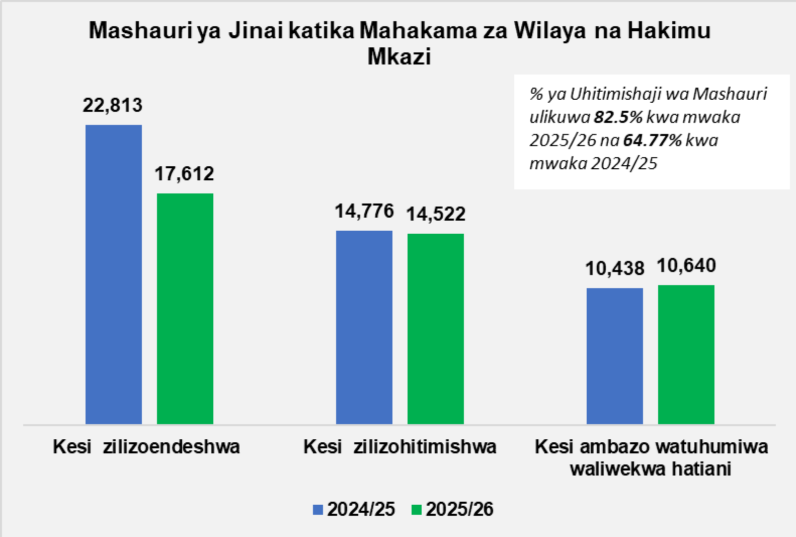
Mashauri ya Jinai katika Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi
% ya Uhitimishaji wa Mashauri ulikuwa **82.5%** kwa mwaka 2025/26 na **64.77%** kwa mwaka 2024/25
22,813
17,612
14,776
14,522
10,438
10,640
Kesi zilizoendeshwa
Kesi zilizohitimishwa
Kesi ambazo watuhumiwa waliwekwa hatiani
2024/25
2025/26

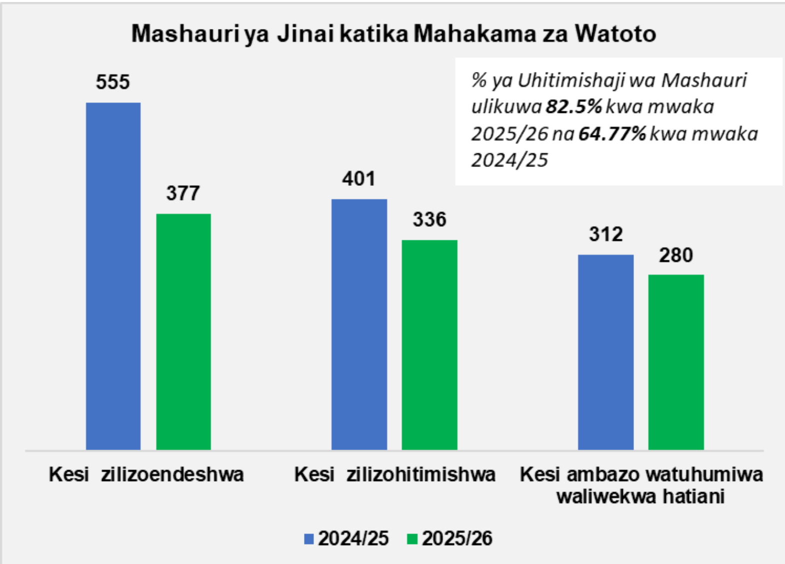
Mashauri ya Jinai katika Mahakama za Watoto
% ya Uhitimishaji wa Mashauri ulikuwa **82.5%** kwa mwaka 2025/26 na **64.77%** kwa mwaka 2024/25
555
377
401
336
312
280
Kesi zilizoendeshwa
Kesi zilizohitimishwa
Kesi ambazo watuhumiwa waliwekwa hatiani
2024/25
2025/26

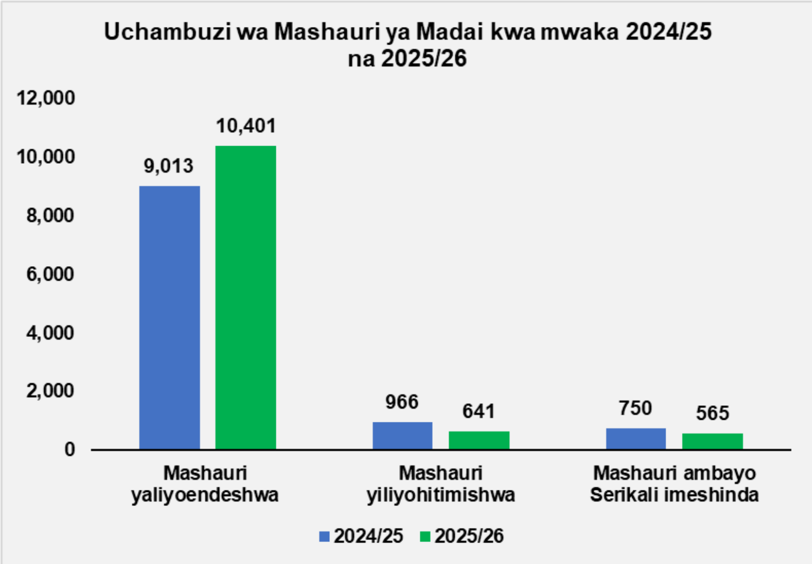
Uchambuzi wa Mashauri ya Madai kwa mwaka 2024/25 na 2025/26
12,000
10,000
8,000
6,000
4,000
2,000
0
9,013
10,401
966
641
750
565
Mashauri yaliyoendeshwa
Mashauri yiliyohitimishwa
Mashauri ambayo Serikali imeshinda
2024/25
2025/26

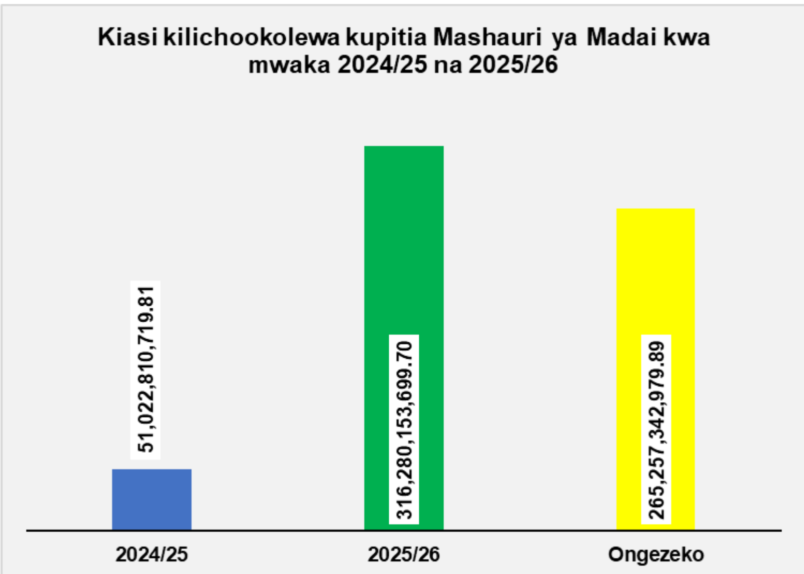
Kiasi kilichookolewa kupitia Mashauri ya Madai kwa mwaka 2024/25 na 2025/26
51,022,810,719.81
316,280,153,699.70
265,257,342,979.89
2024/25
2025/26
Ongezeko

VIELELEZO VYA PICHA

*Mhe. Dkt. Juma Zuberi Homera Waziri wa Katiba na Sheria (wa pili kushoto), akizindua Programu ya ''**SEMA NA WAZIRI**'' inayofanyika kupitia Kituo cha Huduma kwa Mteja cha Wizara, tarehe 17 Machi, 2026, Mtumba, jijini Dodoma*

Jaji Mkuu wa Tanzania Mhe. George M. Masaju (katikati waliokaa) akiwa katika picha ya pamoja na Majaji wa Mahakama Kuu ya Tanzania wakati wa mafunzo ya namna bora ya kuendesha mashauri ya Uchaguzi yaliyofanyika mwaka jana mkoani Dodoma

Naibu Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Zainab Athuman Katimba, akizungumza na Mama aliefika kupata huduma katika Kituo Jumuishi cha Masuala ya Familia Temeke, jijini Dar es Salaam alipotembelea kituo hicho tarehe 25 Februari, 2026

Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala Katiba Sheria wakati wa ukaguzi wa ujenzi wa Kituo Jumuishi cha Taasisi za Serikali Zinazotoa Huduma za Kisheria

Katibu Mkuu, Wizara ya Katiba na Sheria Ndg. Eliakim Chacha Maswi, washiriki na wataalam mbalimbali kutoka katika sekta ya sheria na wadau wa sekta ya sheria wakishiriki Kongamano la Msaada wa Kisheria la Mwaka 2025 lililofanyika Jijini Arusha, tarehe 23-24 Julai, 2025

Naibu Katibu Mkuu wa Wizara ya Katiba na Sheria Dkt. Franklin J. Rwezimula akiwa katika picha ya pamoja na washiriki wa mafunzo ya Usuluhishi wa Migogoro ya Ndoa kutoka kwenye Bodi za Usuluhishi wa Migogoro ya Ndoa katika Manispaa ya Bukoba mkoani Kagera tarehe 08 Aprili, 2026

Jengo jipya la Ofisi ya Taifa ya Mashtaka Mkoa wa Rukwa, linalowakilisha majengo yote ya Ofisi ya Taifa ya Mashtaka yanayojengwa na yaliyokamilika

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Dkt. Juma Homera (Katikati) akiwa na Naibu Waziri wa Katiba na Sheria, Mhe. Zainab Katimba (wa pili kulia), Mkuu wa Wilaya ya Singida, Mhe. Godwin Gondwe (wa pili kushoto) wakati wa ziara ya kukagua mradi wa ujenzi wa jengo la Ofisi ya Taifa ya Mashtaka Mkoani Singida, tarehe 9 Januari, 2026

Aliyekuwa Mwenyekiti wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Mhe. Mathew Pauwa Mhina Mwaimu (Jaji Mst,) katika tukio la ufunguzi wa mafunzo kuhusu haki za binadamu na wajibu kwa Maafisa wa Jeshi la Polisi Makao Makuu Dodoma Septemba 16, 2025

Afisa Uchunguzi Mkuu Msaidizi, Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Bw. Paul Sulle akitoa elimu ya haki ya mtoto kwa wanafunzi wa Shule ya Sekondari Wailes Jijini Dar es Salaam Julai 11, 2025

Mwenyekiti wa Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania, Mhe. Jaji Winfrida Korosso, akikabidhi taarifa ya Tume kwa Waziri wa Katiba na Sheria, Mhe. Dkt. Juma Homera (wa kwanza kulia), Waziri alipotembela ofisi za Tume zilizopo Chuo Kikuu cha Dodoma, tarehe 26 Novemba 2025

Afisa Sheria Vicky Mbunde wa Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania akitoa elimu ya Sheria kwa Wanafunzi wa Shule ya Sekondari Nyumbu iliyopo Kibaha Mkoani Pwani

Wajumbe wa Kamati za Maadili ya Maafisa Mahakama Mkoa wa Dodoma, wakiapa kusimamia Maadili na Nidhamu ya Watumishi wa Mahakama tarehe 9 Julai, 2025

Naibu Waziri wa Katiba na Sheria, Mhe. Zainab Athuman Katimba (wa pili kulia), akimpongeza Bi. Anna Zambi (wa kwanza kulia) mnufaika wa huduma ya Udhamini wa Umma kupitia RITA baada ya kuhitimu Shahada ya kwanza ya Sheria katika Chuo Kikuu cha Tumaini, hafla ya kumpongeza ilifanyika katika ofisi za RITA, jijini Dodoma, tarehe 23 Desemba, 2025

Wananchi mkoani Morogoro wakipata huduma kutoka kwa wataalam wa Wakala wa Usajili, Ufilisi na Udhamini (RITA), wakati wa Kliniki ya huduma za msaada wa kisheria iliyofanyika mkoani humo tarehe 5 - 6 Januari, 2026

Waziri wa Katiba na Sheria, Mhe. Dkt. Juma Zuberi Homera (Katikati) katika picha ya pamoja na wajumbe wa Bodi za Wadhamini wa Taasisi zilizopo katika mikoa ya Dodoma, Morogoro, Singida, Iringa na Manyara wakati wa Mkutano wa Wajumbe wa Bodi uliofanyika jijini Dodoma, 27 Novemba, 2026

Baadhi ya wanafunzi wa Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo Tanzania (LST) wakiwa kwenye mafunzo kwa vitendo kupitia mahakama igizi (mock trial) ambazo husimamiwa na wataalamu wabobevu wa sheria wakiwemo Waheshimiwa Mahakimu, Majaji wa Mahakama Kuu na Mahakama ya Rufani

Wahitimu wa mafunzo ya uanasheria kwa vitendo kutoka Taasisi ya Mafunzo ya Uanasheria kwa Vitendo Tanzania (LST) wakila kiapo cha uwakili mbele ya Jaji Mkuu wa Tanzania ambaye haonekani kwenye picha hii

Wwakili wa Serikali kutoka Wizara ya Katiba na Sheria, wakitoa huduma za msaada wa kisheria kwa wananchi wa mkoa wa Katavi wakati wa ziara ya Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mhe. Dkt. Mwigulu Nchemba

Wananchi wa Mkoa wa Morogoro wakipatiwa huduma za msaada wa kisheria kutoka kwa wataalam wakati wa uendeshaji wa Kliniki ya Huduma za Msaada wa Kisheria iliyofanyika mkoani humo tarehe 5-6 Januari, 2026

Muonekano wa sasa wa jengo la Mahakama Kuu Kituo Jumuishi cha Utoaji haki Singida kama linavyoonekana tarehe 26 Machi, 2026, jengo hili limekamilika kwa 100%

Jengo la Mahakama ya Mwanzo Ketumbeine Wilayani Longido Mkoani Arusha katika muonekano wa sasa tarehe 26 Machi, 2026, jengo hili limekamilika kwa 100%